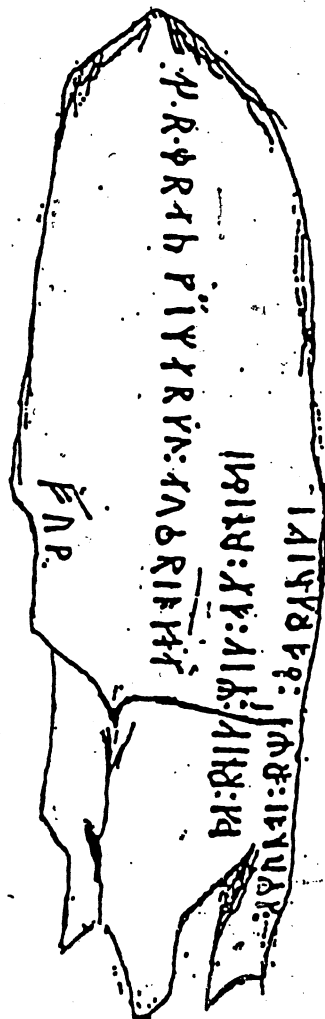

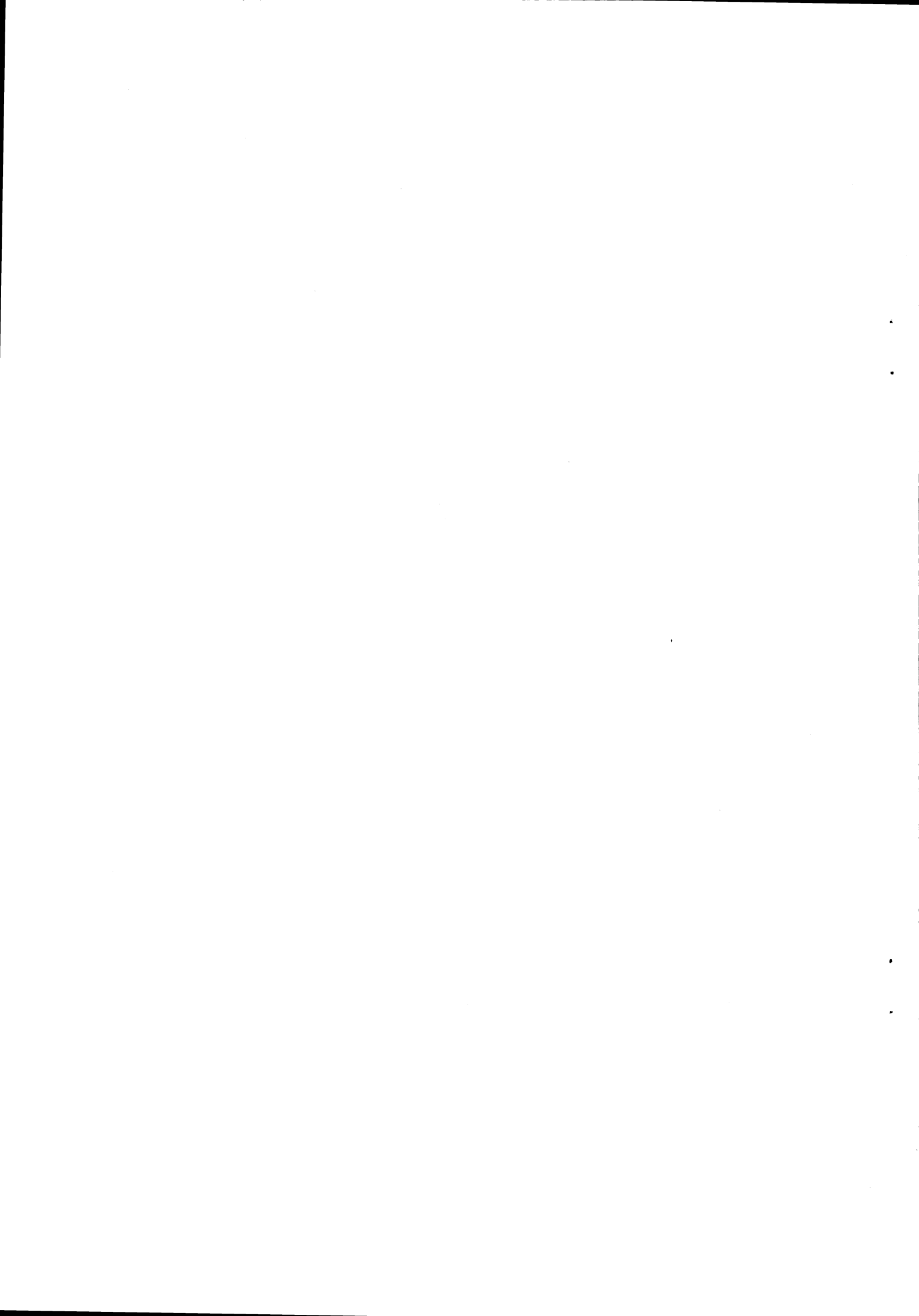

Medlemsblad for
Hringaríki Slektshistorie-lag

Nr. 2 - 2004

Árgang 14.

Hringariki

Medlemsblad for Ringerike Slektshistorielag
14.årgang.

Redaksjon

Eigil Elsrud
Frank Otterbech
Thorleif Solberg

Innholdsfortegnelse

s.	2	<i>Ellef Ellefsen</i>	Palme Eriksen Aure
s.	18	<i>Thorleif Solberg</i>	Et drama på Krokskogen, 1673
s.	22	<i>Ragnvald Lien</i>	Anders Torstensen Tuftin og Inger Nilsdatter Tangen
s.	39	<i>Eigil Elsrud</i>	Høghaug i Ådalen.
s.	46	” ”	Rettelse fra forrige nummer.
s.	47	” ”	Svartbekk i Ådalen. Bosterd for ei slekt i 270 år.
s.	53	<i>Frank Otterbech</i>	Angående bruken av s i gotisk skrift.
s.	54	” ”	Forslag til nye vedtekter for Ringerike Slektshistorielag.
s.	56	<i>Ellef Ellefsen</i>	Kort orientering fra lederen av Ringerike Slektshistorielag
s.	57	<i>Thorleif Solberg</i>	Kjos i Soknedalen.
s.	67	<i>Frank Otterbech</i>	Den nye slekta på Kjos.

Foreløpig program for Ringerike Slektshistorielag fra 7.desember 2004 til 5.april 2005

- 7.desember Foredrag av *Ole Engebretsen Yttri*: Pål Puttens og Hans Grenaders slekt.
25.januar Foredrag av *Gudmund Bakke*: Leegaard, en embedsmannsslekt på Ringerike.
Fellesmøte med Ringerike Historielag.
1.februar Styremøte.
8.februar Årsmøte 2005.
1.mars Arbeidsmøte.
5.april Øvelse i å lese gotisk skrift, ved Frank Otterbech.

Alle møter starter kl. 19.00. Arbeidsmøtene holdes på Veien gamle skole. Møter med foredrag/kåseri holdes normalt på Ringerike Videregående skole, som regel i skolens bibliotek.

Styret forbeholder seg rett til å foreta nødvendige programjusteringer. Se annonse i Ringerikes Blad.

Styret i Ringerike Slektshistorielag

Leder: Ellef Ellefsen, Heieren, 3518 Hønefoss, tlf.: 321 10 319.
Nestleder: Gunnar Fagerås Sekretær: Håkon Prestmo, tlf.: 321 23 944
Kasserer: Olaug Solberg Styremedlem: Rudi Løken
Styremedlem: Marit Sjøstad 1.varamann: Ragnvald Lien
2.Varamann: Berit Nyhagen

Ellef Ellefsen.

Palme Eriksen Aure i Strømsoddbygda f. 1769-d. 1846.

Del 1. Først noen eiere og brukere av Aure i eldre tid, samt litt rundt disse.

Del 2. Mannsnavnet Palme, og hvordan det kom til Aure.

Del 3. Noen av Palme Eriksens nærmeste etterkommere.

Del 1:

Dette er ingen fullstendig oversikt over Aure, men har tatt med de fleste eiere og brukere. Aure ble før i tiden skrevet for Oure. Gården har ca. 6500 da. produktiv skog, 878 da. annen utmark og 28 da. dyrket jord. Den var, og er en av de største skogeiendommene i Strømsoddbygda. Ligger sentralt til, 15 km fra Sokna sentrum.

I Sogneprestens manntall fra 1666 er ingen fastboende brukere registrert på Aure. Nærmeste brukere finner vi på Strømsodd, som har 2 rødningsmenn. Oppegårdens og Bergs besiddere hadde bygslet Aure og Enger lenge før 1705. Dette året var Helge Berg eier.

I 1709 vitnet Karl- LilleHval fra Ådalen, at for 51 år siden (1658) var ikke Aure og Enger ryddet. Samme året, 1709, vitnet en Per Henriksen at han tjente på Oppegården i 19 år og at det var 10 år siden. Den gang brukte Oppegårdens og Bergs besiddere Enger og Aure, som de hadde bygslet i de tider. En Endre Bjørnsen fortalte også at han for 2-3 år siden var med på å skjære bråter, likeså treske rugen som ble kjørt til Aure om vinteren.

I 1709 bodde en Jens Helgesen og kona Åse Helgesdr. Strømsodd på en plass under Aure. (Disse provene fra 1709 er biter sakset fra ” Flå i Hallingdal bind – I ”, av T. Østro).

I Gards- og Slektshistorie fra Flå i Hallingdal, bind I og II , utgitt 2003, finner vi mange Ringerikinger. Forfatteren Terje Østro har i Bind I- side 17 til 60, også utførlig tatt for seg grensene, grensetvister, vitnemål osv., mellom Sørbygda i Flå og Krødsherad, Soknedalen og Ådalen. I samme bindet er bruks- og famieliehistoria for Roverud, Volden, Hølen, nedre-, mellom- og øvre Tunga grundig beskrevet fram til 1852. Da ble disse brukene ble overført til Norderhov. Øvre Nyhus sogner fortsatt til Flå.

Første eier av Aure jeg har funnet var:

Helge Ellingsen øvre Berg 1629-1711 gm Rønnaug Eriksdr Slevika. Helge var sønn av Elling Klemmetsen Oppegården og hans første kone Inger Andersdatter. Helge eide øvre Berg, som han i 1672 fikk skjøte på. Hadde også ca. 2/3 i Oppegården, **Enger med Aure**, Høgshaug, og en tid også nedre Veme og Bårnås. Han og kona hadde 9 barn. Nest eldste sønn var Anders:

Anders Helgesen Lundesgården (eller Hovland som han skrev seg) 1669-1750 .

Anders var gift 3 ganger. Først med 2.den gangs enke på nedre Lundesgården – Barbro Kolbjørnsdatter Gren fra Krh. Anders og sønnen Elling Andersen Lundesgården kjøpte 9.mars 1723 Hovland.

Foruten denne sønnen hadde Anders og Barbro datteren Rønnaug Andersdatter gm Engebret Ellingsen Havik. Av gårder og gårdparter Anders ellers eide var **Enger med Aure**. Den 10.jan.1735 overdro han Lundesgården og Enger med Aure til sønnen Elling Andersen og svigersønnen Engebret Ellingsen Havik.

Disse ble 20.sept.1755 forlikte om at Elling skulle ha Lundesgården, og Engebret ble ved Enger og Aure. Men da disse var av bedre bonitet enn Lundesgården, fikk Elling et skogstykke, samt plassen Bråten under Aure som vederlag. Svigersønnen:

Engebret Ellingsen Havik 1692-1757 gm Rønnaug Andersdatter Lundesgården.

Ble som sagt eier av **Enger med Aure**. Hadde en ungeskikk på 11. Deres nest eldste sønn Helge Engebretsen gm sitt søskenbarn Rønnaug Ellingsdatter Hovland eide **Enger** fram til 1767, hvoretter han flyttet til Juvet under Rud.

Enka Rønnaug Andersdatter solgte 16.juni 1761 **Aure** til sønnen Knut Engebretsen . Men Knut overdro gården allerede 22.juni 1761 til broren Erik Engebretsen for 300 rd.:

Erik Engebretsen Aure – Medbøen 1738-1821, g1766m Gunhild Palmesdatter Leknes.

Mer om hennes forfedre i del 2: Hvordan navnet Palme kom til Aure.

Ved ekstraskatten i 1762 finner vi Erik Engebretsen på **Aure**. Her bodde også mora Rønnaug Andersdatter som var gammel og blind. Gammel var vel helst den tids benevnelse, for hun var ikke mer enn rundt 60 år. Hans søster Gjertrud bodde også her, trolig også søsteren Anne. Under gården var det i 1762 og ført 3 husmannsfamilier. Til sammen 17 personer var registrert her, men listen har kun med personer over 12 år.

Når det i skattelister og folketellinger står Husmand, er det ikke alltid korrekt. Ole Gjestsen som hadde Haugen, var ingen Husmand. Han fikk i 1732 overdratt Haugen av Anders Helgesen Lundesgården, som var stedfar til Ole's første kone. I 1762 var også Ole registrert som gammel og blind, skrøbelig var han også. Her høver gammel, for han var rundt 80 år.

En kontrakt mellom brødrene Erik Engebretsen Aure og Helge Engebretsen Enger er datert 17.juli 1761. Kontrakten gjaldt grensene mellom deres gårder og skog. Den 2.apr. 1767 kjøpte Erik nordre Medbøen i Flå for 1300 rd. Her vil det føre for langt å nevne all den handel Erik var med på, men tar med noen:

Han eide også Hallingstøveren fra 1770 (sin hustrus odelsgoods), men opprettet 12.febr.1773 et makeskiftebrev med sin svoger Jon Simensen Sandum fra Krh., slik at Jon overtok Hallingstøveren og Erik ble ved Stabekk.

Stabekk solgte Erik videre 20.juni.1880 til Christopher Jonsen for 300 rd., men forbeholdt seg retten til å bruke skogen i 7 år, samt årets avling av plassen Brattebakke. Nå gikk Stabekk på handel et par ganger, før Erik tok den igjen på odellike før 1800, for så å overdra den til sønnen Palme Eriksen.

Erik kjøpte i 1792 tilbake Bålsonbråten i Flå.

Nevner at den 2.mars 1797 fikk han skjøte på gården Land på Sokna for 820 rd., men solgte den allerede 2.jan.1801 til en annen av sine sønner, Elling Eriksen for 598 rd.

I 1795 bodde Erik på Uggen i Soknedalen, men eide neppe noe i gården. Derfra overdro han dette året Medbøen til eldste sønnen Engebret for ca.1150 rd. og livøre. Erik og Gunhild flyttet tilbake til Medbøen før 1801 som livørefolk. De hadde 9 barn. Nest eldste sønn var Palme Eriksen 1769-1846, siden på Stabekk og Aure. *Mer om han litt senere*, men først en tur tilbake til Aure.

Erik Engebretsen solgte den 3.apr.1767 **Oure** til **Helge Olsen Veien**, fra Hallingby i Ådalen og sin fetter **Anders Ellingsen Hovland** for 530 rd. Deretter gikk gården flere ganger på handel, ble pantsatt osv. Tar med noen transaksjoner, slik at i hvert fall eierne av Aure kommer med.

Oure med underliggende **Sognelien** ble 10.mai 1768 kjøpt tilbake for 600 rd. av enken **Rønnaug Andersdatter** (Eriks mor), fra Helge Olsen Veien og sin nevø Anders Ellingsen Hovland. Hun pantsatte så Oure og Sognelien allerede 3 dager etter, den 13.mai, for samme beløp til Lensmand Ole Gunvaldsen Kittelsby og Helge Olsen Veien. (Panten ble senere løst inn, den er streket over i panteregisteret, men jeg har ikke funnet når innløsningen skjedde). Ole Helgesen (nok feilskrift for Helge Olsen) pantsatte 10.febr.1769 Oure for 500 rd. til Mads Jensen. Helge Olsen overførte så den 9.okt.1772 sin del til **Ole Gunvaldsen Kittelsby**:

Oure med Sognelien ble ved skiftebrev av 26.febr.1774 etter Ole Gunvaldsen og hans hustru taxeret for 600 rd. (Denne Ole Gunvaldsen var fra Strande i Ådalen, men var blitt eier av en del av Kittelsby etter svigerfaren Erik Paulsen Oppegården/Viker. Ole var Lensmand i Lunder fra 1767 til sin død). Det tilfaldt hans 8 sønner 75 rd. hver i gården. Sønnene var: Gunvald, Erik , Levor, Ole, Paul, Nub, Nils og Ole d.y.

Ole Gunvaldsen f.1723 - d.1773 var eier av Oure, men bodde på Kittelsby. På Aure var derimot sønnen Paul:

Paul Olsen Oure f. 1745-d.1839 g1776m Gjertund Klemetsdr.Rud. Nevnes på Aure fra 15.des.1777, samt flere ganger på 1780 og -90 tallet. Han og broren Lendsmand Erik Olsen Rud (Erik var Lendsmand i Lunder i hele 49 år) var eiere av Flaskerud et par perioder hver. Siste skjøte fikk Paul av broren 28.febr.1797 for 300 rd, men solgte Flaskerud allerede i 1801.

Paul Olsen Oure nå boende på Flaskerud solgte sin del av gården **Oure** med underliggende **Sognelien** for 900 rd. den 9.des 1799 til Mikkel Eriksen:

I 1801- tellingen finner vi Mikkel Eriksen og familie her.

Denne Mikkel Eriksen var trolig Krylling. Hans far hadde eid Plassen ved Haverstingen fra 1771. Mikkel giftet seg 1796 i Flå med enken Margit Nielsdatter. I 1801 er han Bonde og Gaardbeoer på Aure, sammen med kona og 3 av hennes barn fra første ekteskap, samt en frillesønn av kona – Botolf Botolfsen - og deres felles datter Åse Mikkelsdatter.

Mikkel solgte Aure den 20.sept.1804 til Ole Gunvaldsen (nok sønnesønn av den Ole Gunvaldsen nevnt 1774.)

Denne Ole bodde heller ikke på Aure, for fra 1804 styrte Palme Eriksen her.

Mikkel kjøpte Åmodt da Palme Eriksen overtok, og døde der som Livøremand i 1850.

Kan i forbifarten nevne at Margit Nielsdatter første gang giftet seg 1779 med enkemanden Endre Helgesen Hellerud i Flå, død i 1792. I dette ekteskapet hadde hun som sagt 3 barn. Et av disse var Gjertrud Endresdatter f.1784, g 1807 m Peder Larsen Sandvassbråten 1782-1857. Han kaltes også Peder Larsen Hagan, kjent bjørneskytter. (Om Peder, se Lien: ” Hringariki Des. 2001 side 1 – 15).

Fellesdattera til Mikkel og Margit: – Åse ble i 1818 gm Ole Eriksen og overtok senere Åmodt.

I 1801 tellingen er det også ført 2 andre Bonde og Gaardbeoerfamilier under Aure, samt 3 Husmandsfamilier. Til sammen 42 personer er ført under gården.

En av familiene som er ført som Bonde og Gaardbeoere eide i alla fall i **Haugen**.

Det var Kolbjørn Gjestsen gm enken Barbroe Ellefsdatter. (Sleкта etter Barbroe Ellefsdatter Buøen er fra før tatt for seg i Hringariki – nr.2 – 2001).

En bror av Kolbjørn Gjestsen – Ole Gjestsen, er med sin familie ført som Husmand. Bodde også i en Haugen, men hadde for 7 år siden solgt sin del.

Nå kommer vi til sjølve ”Krumtappen ” i denne artikkelen:

Palme Eriksen Medbøen - Aure 1769-1846 giftet seg 1799 i Flå med sin tremenning Ingeborg Eriksdatter Trommald,øvre. Som før sagt overtok Palme ved den tid Stabekk. Palme var ikke eier av Stabekk lenge, for 4.febr.1804 solgte han gården til Even Olsen Leknes og Erik Knudsen Lindelien for 798 rd. og flyttet så til Aure. Sjøl om Palme ikke hadde Hjemmelsbrev eller Skjøte på Aure, eide, bodde og brukte han i alla fall gården fra dette året. Det opplyses rundt 1840 at eieren av Aure, Palme Eriksen ” Har intet Hjemmelsbrev men har tiltraadt Eiendommen paa grund af Panterettighed og nu besidder den med Hævd ”.

Palme og kona Ingeborg hadde 8, muligens 9 barn, men kun 4 nådde voksen alder:
-1. Erik Palmesen Aure 1804-1841, -2. Ole Palmesen Aure, øvre (Pladsen) 1809-1875.
-3 Erik Palmesen d.y. Land 1812-1894 og -4 Gunhild Palmesdatter Finnevolden 1816-1884.
Mer om disse under del 3: Noen av Palme Aures nærmeste etterkommere.

Tar først med en artikkel sakset fra juleheftet Ringerike – årgang 1928:

” Fortalt av Per Ellingsen Odden: Palme Aure var i all sin tid en velstandsmann. Han åtte Aure, og han var svær til å laga brennevin, for det var lovleg den tida. Eingang skulle han til Hølen for å brenne brennevin.

Like før hadde kjærringa hass bunde ei ulltrøye te’n Palme, og den vilde han Palme ha på seg, når’n gjekk te Hølen. Kjærringa bad han, at han måtte væra varsom og ikkje brenne ho op, og det lovde’n Palme.

Andre dagen kom han heimatt med ulltrøya på armen og gjekk like bort på fjøstrevet og sette seg te å bøte trøya, for han hadde brent heile ryggen tor’a. Men etterpå såg’n Palme ut som’n hadde ei svær skreppe på ryggen, når’n hadde trøya på seg ”.

(Siste forbudet mot hjemmebrenning kom som mange vet i 1848. Rart med gamle skikker og tradisjoner, flere holdes fortsatt i hevd. Nok om det).

Sønnen **Erik Palmesen Aure** 1804–1841 giftet seg 1830 med Åse Evensdatter Bråten f.1810. Erik og Åse fikk 5 barn. *Mer senere.*

Som enke fikk Åse en sønn, før hun i 1845 ble gm **Halgrim Halgrimsen** Braaten f.1814 – d.ca.1890 (sønn av Halgrim Olsen Bråten / Haldum og Gunhild Ellingsdtr.) Åse og Halgrim fikk 7 barn. Ved ekteskapet med Åse, enka på Aure, vart Halgrim eier og bruker av Aure.

Litt av hva den utvandrede sagaskriver O.S.Johnsen skrev om Halgrim i en bok fra 1919. Her navngir han Halgrim som Olsen, men dette er nok en trykkfeil, eller eller så visste han ikke bedre, for han ble sikkert bare kalt Halgrim Aure, både her og i Amerika:

” Om Halgrim Olsen Aure og kona Aase: Han eiet en gang den verdifulle skoggaard Aure, men Halgrim var selskapelig anlagt saa det gik ut med ham, han kjøpte igjen en Veme gaard før han utvandret.

Halgrim og Aase var overmåte snilde og hjelpsomme og sogar for gjestfrie og godgjørende saa de hadde ikke mer til livsophold end det Halgrim fortjente med sit arbeide. Han var fra barndommen vandt med haardt arbeide, og trods det ble mindre baade til mat og klær, saa var dog mand og hustru godt fornøiet, muntre og livlige der tog nederlaget fra den lyse side. Halgrim var en aldrende mand da de kom til Amerika, men faa kunde maale seg med ham i tungt arbeide som vedhugst og vedhugging.

De hadde en stor barneflokk, over et dusin jenter som nu er spredt over flere stater. Aase var enke da Halgrim giftet hende, og hun hadde flere barn med sin første mand ----- ”.

Dette med over et dusin jenter var en smule overdrevet. De hadde 6 døtre som vokste opp. Aase hadde også 4 døtre og 1 sønn med Palme, men her utvandret kun 2 døtre og sønnen.

Denne artikkelen om Halgrim Aure er sakset fra ” Dalen vår – nr.28 – mai 2001 ”.

Foruten å utgi 4 bøker med utvandringshistorie fra Ringeriksbygdene, var O.S.Johnsen en flittig bidragsyter med Amerikabrev til Ringeriges Blad. Mange av de gamle avisene er mikrofilmet og tilgjengelige på Ringerike Bibliotek. Biblioteket har også innbundne årganger av avisen. Ringerikes Blad har alle årganger på mikrofilm.

Halgrim måtte altså gå fra Aure, og 1.apr.1860 kjøpte han Østveve for 2500 spd., og flytter dit med familien. De utvandret senere til Houston co. i Minnesota. Halgrim dro i forveien den 10.juni 1870, med bestemmelsested Calmar, hvor han muligens bodde en kortere tid.

Aure solgte han 28.apr.1860 for 5500 spd. Til **Lars Helgesen Stixrud** i Åsbygda. I salget medfulgte også en Kachelovn og en Bryggepande. Lars Stixrud var annen gangs enkemand da han i 1852 giftet seg med **Marte Narvesdatter Hjelmerud** f.1826- d.1889. Kort tid etter at Lars Stixrud hadde kjøpt Aure, dør han 5.jan.1861 på Stixrud. Enka Marthe arvet Aure ved skifte etter Lars 16.sept.1864.

Nå ble en ny slekt eiere av Aure. (Denne nye slekta har fortsatt gården).

Enken **Marthe Narvesdatter** og hennes 3 barn flyttet til **Aure**. Her har jeg ikke undersøkt så grundig, men tar med litt om denne nye slekta. Aure eies fortsatt av hennes ætt. Nevner at Marthe 4.sept.1865 kjøpte Bråten for 200 spd av Even Evensen. Likeså et skogstykk av Strømsodd søndre, også for 200 spd. 16.sept. samme året. Dette stykket ble sammenført med Aure.

1865-tellingen viser at Marthe da var Gardbruker og Selveier og bodde her sammen med: dattera Anne Mathea f.1852 (senere gm Ole Andersen Aamodt, gardbruker på Sørsdal). Sønnen Helge Stixrud f.1856 (siden gardbruker på Skøien). Sønnen Hans Stixrud f.1860 (senere gardbruker på Røsby). Hennes yngre søster Gunhild Narvesdatter bodde også her, og hjalp til med husholdningen. (Gunhild ble senere gm Kristian Eriksen Halkinrud på Sessrud). Marthe hadde også to Tjenestekarere og ei Tjenestepige. Garden fødte 2 hester, 6 kuer, 23 geiter og en gris. Dyrket og noe rug, bygg, blandkorn, havre, erter og poteter.

Enken Marte Narvesdatter giftet seg så 1868 med lærer **Hans Andreas Thorstensen Sørhol**. f. 4.des.1834 i Hole – d. 10.mars 1909. De fikk sønnen **Johan Sørhol** f. 1869.

1875-tellingen forteller at på Aure bodde:

Husfader, Selveier og Gardbruger Hans Andreas Torsteinsen f.1834 i Hole og hans kone Marte Narvesdatter f.1826 i N.hov., sammen med barna: Helge Larsen f. 1856, Hans Larsen f.1858 og Johan Hansen f.1869.

De hadde 3 Tjenestepiger, 1 Gjæterpige på 12 år fra Ådalen og 1 Tjenestegut.

Besetning: 2 hester, 11 kyr, 2 kalver, 14 sauer og 2 svin.

Utsæd: 3 ½ td. blandkorn, 1 td. havre, 5 td. poteter og 10/64 mål andre rotfrukter.

Johan Sørhol eide flere gårder og gårdparter, bl.a. Borgerud, som han kjøpte for 38.000 kr. 9.okt.1899. Her bodde han i 1900, da titulert som Proprietær. Faren Hans Sørhol er på besøk, og benevnes som Rentenist.

Johan Sørhol giftet seg 1889 med Gunhild Gunnarsdtr. Trommald, øvre f. 1865 i Flå. Blant deres barn var sønnen **Thorleif Sørhol** f.1904 – d.1875 gm Ruth Jordan f.1906 – d.1965. Thorleif hadde Aure fra 1939 – 1975.

Datteren **Lilleba Marie Jordan** f.1942 overtok og hadde gården frem til 1996.

Aure eies i dag av **Thrine-Lise Tryterud** f.1966, en datter av Lilleba Marie Jordan.

Tilbake til Marthe Narvesdatter. Tar med hva som er skrevet om hennes gravferd i ”Dalen vår nr.29 – aug. 2001- Medlemsbladet for Soknedalen lokalhistoriske forening”:

” Elling Roverud har fortalt om sine minner om Hans og Marte på Aure:

Hans Sørhol var en original, usedvanlig forsiktig og sparsommelig i motsetning til Marte. Hun var gjestfri og hjelpsom og hun var liksom en mor for hele bygda og kjent utover hele dalen. Hun lot aldri en tigger eller loffer gå fra gården uten mat og drikke, ga niste med på veien og et klesplagg om hun hadde slikt å avse.

Høsten 1889 døde Marte og slik forteller Elling Roverud om begravelsen:

Dagen før fikk jeg være med far til Aure. Far og noen andre av Martes venner her oppe, blant andre Helge Braaten og Palme Pladsen ville ære Martes minne ved å sette opp en æresport. Begravelsesdagen fikk jeg ikke være med, men slik fortalte far om den. Det var møtt mange fra Strømsodbygda, Lunder og Ringerike for hedre hennes minne, men mange kjelker kom i veien for hennes siste reise til Lunder kirke. En sky og nervøs hest var spent for likvognen. Hesten løp ut, vognen veltet og kisten ble ødelagt så det måtte spiker og hammer til før reisen kom i stand. Elven Sogna måtte passeres, men den gang var det ikke bro så de måtte kjøre over et vad.

Det hadde regnet sterkt de foregående dager, elven hadde steget og med det ytterlige viderverdigheter, mange veltet og det holdt på å bli slagsmål. Etter begravelsen reiste alle hver til sitt. Følget fra Strømsodbygda var sikre på å bli mottatt på Aure for å få noe i livet etter den anstrengende dagen. – Men de regnet feil. Da de kom fram til Aure var alt mørkt og stille. Den rause Marte sto ikke lenger på trappa og tok imot, og i hennes sted var ingen annen satt. Minnet om Marte holdt seg lenge i Strømsodbygda. Den velstand og omsorg hun hadde gitt sin mann og sønn, ble ikke æret med en stein som kunne fortelle etterslekten om hennes siste hvilested, graven er for lengst borte”. (Gravferden fant sted den 2.nov.1889).

1900-tellingen forteller at Isak Isaksen Braaten forpaktet Aure. Han bodde her sammen med kona Berte Randine Nilsdtr f.Volden, og deres til nå 3 barn.

Over til Aure,øvre (Pladsen).

10.aug.1842 solgte Palme Eriksen en del av gården til sønnen Ole Palmesen for 500 spd. Det gikk av en stund før alle hjemmelsdokumenter var ordnet, for skjøtet ble ikke tinglyst før 28.okt. 1845. Denne delen ble til Aure,øvre, også kalt Pladsen.

Ole Palmesen Aure 1809 – 1875, var gift 1835 m Barbro Ellingsdatter Solheim fra Flå.

De hadde 4 barn:

- 1. Ingeborg f.1836, til Land. - 2. Kristi f.1838, til Sandaker.
- 3. Palme Olsen f.1842, neste eier av gården Aure,øvre. – 4. Maren f.1851, til Sørsdal.

Mer om disse senere.

1865-tellingen viser:

Her bodde Ole og kona Barbroe, sammen med deres to yngste barn. De hadde en Tjenestedreng og en Tjenestepige. Til gården hørte 2 hester, 5 kuer, 10 sauer, 10 geiter. Dyrket litt rug og blandkorn, samt en del poteter.

Sønnen **Palme Olsen Aure** f.1842, fikk skjøte på gården 7.sept.1874. Palme giftet seg 1866 med Marthe Torsteinsdatter Strømsodd.

I 1875 bodde Gardbruger, Selveier og Tømmerkjører **Palme Olsen** her sammen med kona Marthe og 4 barn. Livørekonen Barbro Ellingsdatter (Palmes mor) og Palmes søster Maren Olsdatter bodde også her. Likeså en Tjenestedreng og ei Tjenestepige.

Besetning: 1 hest, 4 kyr, 7 sauer og 13 geiter.

Utsæd: ¼ td. bygg, 1 ¼ td. blandkorn, 2 ½ td. poteter og 5/64 mål andre rotfrukter.

De var ikke eiere lenge, for allerede 30.sept.1878 solgte Palme gården **Aure,øvre** og **Bakkeseter** i Ådalen til Lensmand Mokastet, Gulbrand Kihle og Uggen for 9000 kr. Samme dato solgte Mokastet sin del til medeieren Gulbrand Kihle for 3500 kr.

Det var kanskje ikke uten grunn Palme valgte å selge i 1878, for dette året var det ikke mulig å bli av med trelast. Året 1873 til vinteren 1774 var derimot et gullår for skogeiere og – arbeidere. Tar med noe av hva O.S.Johnsen fortalte om året 1878. Han utvandret i 1880 og fikk jo sjøl bittert og personlig oppleve denne nedgangen.

” Aaret 1878 klang ingen Øxehug i Skogene eller Brag af nedfalne Trær. Alt var stille. Tømmerøxen fik hvile og Skogen staa fredet; thi Trælast var det Aar ikke at faa solgt til nogen Pris. All Arbeidstrafik stansede det Aar i Skogbygderne, og Fallit efter Fallit paafulgte. - - - - -
 Aviserne var fyldte Spalte efter Spalte med Bekjæntgjørelse om Tvangsauktioner. ”.

Kort om de nye eiere: **Gulbrand Helgesen Kihle** f.1835 – d.1914.- g1871m enken **Marte Enger** f.1841- d.1906, eide gården fra 1878 til 1909, hvorefter sønnen **Ole Gulbrandsen Kihle** f.1883 – d.1962,- g1917m **Olga Saatvedt** f. 1889 – d.1972 overtok. Ole overdro så Pladsen igjen i 1947 til sin sønn **Christian Kihle** f.1922. Gården ble drevet av forpaktere og fraflyttet i 1980.

1900-tellingen viser at **Palme Olsen** fortsatt bodde her. Nå som som forpakter og tømmerkjører. **Kona Marthe**, sønnen **Johan** og dattera **Petra** finner vi i samme husholdning. Sønnen **Ole Palmesen** er også ført opp som forpakter, samt tømmerhugger. Sammen med kona **Gunhild Andersdatter** og 6 barn er disse ført i egen husholdning.

Matrikel den 1.juli 1904
 (Utgivet av Finans- og Tolddepartementet)

Gards- og brugsnr	Eier	Skyld
Aure		
146-1. Aure med Strømsodd søndre.....	Hans Andreas Sørhol.....	10 mark 65 øre
2. Aure (øvre – Pladsen)	G. Helgesen Kihle.....	2 04
3. Braaten (nedre).....	Ole Olsen Hølen.....	99
4. Braaten.....	H. Andersen Braaten.....	1 07
	og fru Bertha Berg	
5. Nyhus (nedre).....	Gul Andersen Flaskerud.....	23
6. Braaten (øvre).....	H. Andersen Braaten.....	1 03
7. Braaten.....	Hans Andreas Sørhol.....	45
8. Braaten.....	Martin Jensen.....	66
9. Haugen (øvre).....	Elling Jonsens enke.....	93
10. Haugen (nedre).....	Martin Rasmussen.....	93
11. Lynghaugen.....	Knut Ellingsen Lynghaugen.....	85
12. Slaatten.....	H. Andersen Braaten.....	04
	(Bruksnavnen i parantes er tilføyd av undertegnede -E.Ellefsen).	

En del av disse bruksnummer fra 1904 i Strømsoddbygda eksisterer nok ikke i dag, og en del nye er også kommet til.

Som et eksempel viser jeg til nabogården over elva, gnr.144 Strømsodd søndre, som i 1904 hadde 22 br.nr. – hvorav br.nr. 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11,13 og 18 alle var registrert som Strømsodd søndre. Br.nr. 2, 14 og 22 ble ført som Strømsodd søndre og nordre.

Lengst opp i dalen lå gnr.177 Tunga øvre, med 6 bruksnummer i 1904.

Noen av kildene til **Del 1:**

Pantere register og -protokoller for Ringerike og Hallingdal. Skifteregister og - protokoller for Ringerike og Hallingdal. Kirkebøker og Folketellinger fra ditto.Div. nr. av ”Dalen vår”. Terje Østro – Bind I og II fra Flå. Norske Gårdsbruk 1948 og 1991 utgaven. Sogneprestens manntall 1666 for Norderhov og Ekstra skatten 1762 for Norderhov, begge transkribert av Tom Larsen. Erling Bjørkes samlinger på Ringerike Biblioteket over en del Gårds- og Slekthistorie fra Ringerike og Sørbygda i Flå.

Del 2. - Hvordan navnet Palme kom til Aure:

Først litt om navnet Palme. Det har neppe har noen sammenheng med det gamle tverrmålet på tømmer. (1 palme var ca.2,85 cm.).

Norsk navnegranskere har dette å fortelle om navnet Palme:

” Palme (også Palle) sideform av Palne. Kjent siden 1600-tallet (Namdalen og Nordland). Litt brukt i nedre Buskerud og Nordland på 1700- og 1800-tallet. Svært sjelden i mod. tid. Palne: norrønt (dansk). Palni av uvisst opphav. Kjent her i landet (i patronymikum) fra 1335. Fins sporadisk, vesentlig på Øslandet. Etter reformasjonen nytta i formene Palme og Palle. Palle: Litt brukt i Rogaland siden 1500-t. Sjelden ellers i landet”.

Disse granskerne var nok ikke helt oppdaterte. For første gang en finner navnet Palme brukt er 13.sept.1590. Da provet **Palme Anderson Skinnes** salige Frikk Guttormsens ord, om at enga Dyvika alltid hadde ligget under Trommald. Denne Palme var nok samme Palme som er nevnt på en av Skinnesgårdene ved kongehyllingen i 1591. (Se medlemsbladet Hringariki nr.2 – 1997). I 1591 er også nevnt en Torstein og Peder på Skinnes.

Hopper vi frem til 1801 finner vi 17 Palmer i Buskerud, flest i Sigdal, (inkl. Krh), Flå og Ringerike. I det resterende Norge ble navnet kun båret av 10 stk.

I 1900 brukes navnet fortsatt av 15 i Buskerud, men nå kun av 2 stk. ellers i riket. Dette vakre navnet er i ferd med å forsvinne. Den 1.jan.2004 var det 3, 2, 1, eller 0 som hadde Palme som eneste eller første fornavn. Statistisk Sentralbyrå opplyser ikke antallet hvis dette er 3 eller færre.

Jeg har funnet flere av Palme Eriksen Aures etterkommere døpt litt inn på 1900-tallet, som etter vanlige oppkallingsregler skulle fått navnet. Kun en av disse har Palme som navn, men nå som andre fornavn. Ellers har endel beholdt første bokstav P, og blitt hetende Peder, Petter, Paul og lignende.

Regner med at alle Palmer i Buskerud ætter fra Skinnes, hvor navnet dukket opp første gang. Kan nevne et brev fra 1614 hvor Oluf Sælebakke i Nore solgte en part i Skinnes vestre til Peder Skinnes og hustru Astri Palmesdatter. Ved et vitneopptak ble det nevnt at Torstein Skinnes bl.a. hadde sønnen Gunnar. Gunnar en sønn Palme som overtok Slette i Soknedalen.

Palme Anderson Skinnes hadde trolig også en sønn Anders nevnt 1614. Eller også ei datter til som var gift med Anders Eilevson. En sønn disse var igjen var:
Eilev Anderson Skinnes f.ca.1615-sk.1675 gm Eli Klemmetsdatter Oppegården. Av deres 7 barn var nest eldste sønn:

Palme Eilevson, Fyrand,søre d.før 1681, gm Gullaug Halvorsdtr. Sole fra Eggedal d.e.1693. (Hennes foreldre var Halvor Torsteinsen Sole og Kari Håkonsdtr nedre Båsum i Sigdal). Palme overtok søre delen av Fyrand som faren Eilev hadde kjøpt først på 1600-tallet. Palme hadde også pant i Ramstad i Sigdal. Løste og deler av Fyrand fra sine svogre Helge Halvorsen Bjøre, Asle Knutsen nordre Fyrand og Knut Eriksen Olde , for i alt 60 rd. Palme nevnes som Kirkeverge 1670.1673. Han og kona Gullaug hadde 3 barn som vokste opp. Sønn nr.2 var:

Eilev Palmesen østre Ramstad i Sigdal d.ca.1718 gm Gunhild Olsdr. Ørgenvika d. etter 1748 i Flå. (Datter av Ola Vegarden Ørgenvika og Ragnhild Andersdr.Veikåker). Eilev overtok østre Ramstad i 1704. Ved skifte etter han i 1718 var det foruten Ramstad og 3 lp. i Bottengården hele 528 rd. til deling. Enka Gunhild giftet seg etter Eilevs død med enkemanden Helge Paulsen. Ingen barn med han.

I 1726 bytter de Ramstad mot Veikåker i Krødsherad. Etter Helges død i 1729 overtar hun og barna Palme, Gullaug og Ragnhild (fra ekteskapet med Eilev) gården Veikåker. Nevner at Gunhild var til stede ved skifte etter sønnen Palme 1748 i Flå. Der ble det avgjort at hun skulle få føde av gården Trommald hos svigerdattera, mot at hun skulle få alt Gunhild måtte etterlate seg. Sønnen fra første ekteskap:

Palme Eilevsen Leknes f.ca.1701 i Sigdal – bgr.1748 i Flå, g. okt.1732 i Flå med Anne Erlandsdtr.øvre Trommald dpt.28.des.1710 – bgr.10 juni 1781. (Datter av Erland Jacobsen øvre Trommald og Kjersti Narvesdr.Veme). Palme løste i 1734 ut mora og sine søstre med 320 rd. , for de 7 ½ lp. bondegods de hadde i Veikåker. Året etter makeskifter han Veikåker med underliggende Stavenes og halve Roskifte til Gunnar Sorteberg, mot en pant i Enderud og 600 rd. i mellomlag.

I 1737 kjøpte han Leknes i Flå for 800 rd. Så i 1748 makeskiftet han Leknes mot nedre Trommald, og betalte 450 rd. i mellomlegg. Palme var som sagt født på Ramstad, bodde så på Veikåker og Sorteberg. Fra 1737 på Leknes. Han døde rett før han skulle flytte til Trommald. Enka Anne vart gift 1749 med en Elling Ellingsen fra Eggedal. De fikk ei datter som døde som barn.

Palme og Anne hadde 4 barn, men bare sønnen Erland og dattera Gunhild f. 1748 vokste opp:

Gunhild Palmesdr Leknes dpt.20 febr.1748 – d.10 des.1835, g 18 okt.1766 m Erik Engebretsen Havik/Medbøen nordre dpt. 14.mai 1738 i Lunder annex – d. 14.aug.1821 i Flå.
Se mer foran om disse.

Gunhild og Erik fikk 9 barn, hvorav nest eldste sønn er utgangspersonen i denne artikkelen:

Palme Eriksen Aure 1769-1846.

Navnet Palme kom altså fra Krødsherad – til Sigdal – tilbake til Krh.- til Flå og så til Aure.

Noen kilder til **Del 2:**

Spørsmål på internett om mannsnavnet Palme.

1801- og 1900 tellingene for hele landet.

Statistisk Sentralbyrås navnesøk.

Bygdebøker for Sigdal, Krødsherad og Flå.

Hringariki nr.2 – 1997.

Kirkebøker fra de aktuelle områder.

Erling Bjørkes samlinger.

Del 3. - Noen av Palme Aures nærmeste etterkommere:

Gjør for orden skyld merksam på at fødselsdatoen til en og samme person kan variere i kirkebøkene ved dåp, konfirmasjon, vielse og begravelse. Det vi i dag kaller etternavn, var før i tiden nærmest en adresse å kalle. Dette "etternavnet" kunne skifte flere ganger i løpet av en persons liv, avhengig av hvor hun eller han bodde. I folketellinger er det ikke uvanlig at både navn, og især alder er feil.

Denne slekta følges ikke helt fram til nåtiden, det blir for omfattende. Foruten årstall, tar jeg også med dato for de eldre ledd, samt foreldrene til ektefellene. Dette fordi det myldret av Anders, Ole, Isak, Eivind, Oline, Inger, Maria osv. på den tiden. Og da flere av disse ofte skiftet bosted mellom alle de forskjellige Haugen- og Bråten'er, samt -eier, er det ellers lett å rote seg bort.

Da Palme var en av mine tipp-tippoldefedre, tillater jeg meg å kombinere slektsoppsettet med etterlysninger. Etter personer, eller familier jeg ønsker flere opplysninger om føyer jeg til ???

Palme Eriksen Medbøen-Aure var dpt. 6.juli 1769 i Flå og døde 22.okt.1846 på Aure. Gift 13.okt.1799 i Flå med Ingeborg Eriksdtr. Trommald,øvre dpt.24.juli 1774 i Sigdal – d.14.sept.1825 på Aure. (Datter av Erik Eriksen Skinnes / Trommald,øvre og Mari Kittelsdatter fra Herbrandsbråten i Krh.). Palme fikk som sagt overdratt Stabekk rundt år 1800, men solgte garden igjen allerede 2.jan.1804, og overtok så Aure. Palme og Gunhild fikk 8 eller muligens 9 barn (1 til 9) :

1. Erik Palmesen Stabekk f. i Flå, dpt.9.mars 1800 i Lunder- bgr.mai 1803 i Flå, hvor han var født. Døde som barn.

2. Ole Palmesen Stabekk dpt. 27.mai 1802 – bgr. mai 1809 i Lunder. Døde som barn.

3. Erik Palmesen Aure dpt. 26.aug.1804 – død 5.mai 1841 på Aure – g.1.aug.1830 med Åse Evensdatter Bråten dpt. 19.apr.1810 – død i Amerika. (Datter av Even Isaksen Bråten og Anne Olsdtr.) Som før sagt giftet Åse seg som enke i 1845 med Halgrim Halgrimsen. Han solgte Aure i 1860, og kjøpte Øst Veme. **Erik og Åse** fikk 5 barn (A til E) :

A. Ingeborg Eriksdatter Aure f. 21.des.1830 – g.22.nov.1861m. enkemand Elling Christophersen Nøklebyeie f. 14.febr.1817 – d.11.juni 1868. (Sønn av Christopher Ellingsen Lundesgardeie f. Hjelmerud og Eli Christophersdtr.Gudsgardseie).

I 1865 bor de i plassen Ringen på Veme. I 1900 finner vi Ingeborg som enke på plassen Kneika under Nordby, sammen med eldste sønn og hans familie. Hun reiste fra Oslo til N.Dakota i Amerika 6.apr.1907, i lag med dem.

Ingeborg og Elling fikk minst 3 barn (a1 til a3):

a1. Syver Christian Ellingsen Nøklebyeie f. 21.nov.1863, gift første gang 7.mai 1886 med Britta Johannesdtr.Vagereie f. 17.sept.1854 i Hafslo - d. 25.juli 1887. (Datter av Johannes Nilsen og Kari Asbjørnsdtr.) Han og Britta fikk sønnen:

Elling f. 1886 på Vagereie.

Syver Christian giftet seg som enkemand 1.aug.1890 m Berthe Torine Olsdtr Sandum. f. 21.mars 1869 på Ultvedt (datter av Ole Trulsen og Sigrd Hansdtr,Sandum).

Syver Kristian vekslet mellom å bli skrevet for kún Syver eller kún Kristian.

De dro fra Oslo 6.april 1907 til N.Dakota i Amerika, sammen med Syvers mor Ingeborg, og 4 barn: Sigvart f.1890, Iver f.1893, Edvard f.1895 og Ingeborg f.1903. *Etterkommere ???*

a2. Edvard Ellingsen Nøklebyeie f. 27.nov.1866 – d. 8.febr.1867.

a3. Aase Mathea Ellingsdtr.Nøklebyeie f. 10.des. 1867. Konfirmert 1882. *Etterkommere ???*

B. Palme Eriksen Aure-Juverud f. 4.jan.1833- g.3.jan.1864m. Anne Jørgine Olsdtr. f. 2.juni.1838.(Datter av Ole Olsen Bergseie og Åse Johansdtr.Krogsrud.)

De bodde 1865 i Juverud under Enger. Familien reiste siden til Brownsville i Minnesota. Palme dro i forveien den 30.mai.1873. Året etter, 22.mai.1874 reiste Anne Jørgine og barna. Hadde 4 barn født her i landet (b1 til b4):

b1. Erik Palmesen Juverud f. 8.febr.1864. Til Amerika.

b2. Andreas Palmesen Juverud f. 24.des.1866. Til Amerika.

b3. Ole Palmesen Juverud f. 27.febr.1870. Til Amerika.

b4. Petra Palmesdr. Juverud f. 4 aug.1873. Til Amerika.

Etterkommere av denne familie ???

C. Anne Eriksdr.Aure f. 26.juni 1835 – d. 8.mai 1864 på Veme, hvor hun bodde hos mora Åse og svigerfaren Halgrim.

D. Mari Eriksdr.Aure f. 21. okt.1837 Aure - g.25.jan1865m. Ole Kristensen Vaagaardseie f. 1845 – d.før 1874 (Sønn av Kristen Kristoffersen).Mari og famielien bodde på Østveme i 1865. Hadde egen husholdnig. Fikk en sønn :

d1. Kristian Olsen f. 4.mars 1865 – d. 7. juni 1870 på Veme.

Som enke giftet Mari seg 12.mai.1874 m Anders Olsen Hval, f. 7.febr.1855. (Sønn av Ole Jensen Hesselbergeie og Karen Christophersdr.). Kort at Mari giftet seg med den langt yngre Anders Olsen, dro de 21.mai samme år fra Oslo til Brownsville i Minnesota.

Vet noen hvordan det gikk dem videre ???

E. Eline Eriksdr.Aure f.7.juni1840 Aure – d.7.mai 1921 - g.16.apr.1860m. Isak Isaksen Bråten f.16.juni 1837 – d. 23.aug.1913.(Sønn av Isak Evensen Bråten og Ragnhild Olsdr). De bodde i Sætra i 1856 og 1900 i øvre Nyhus. Isak var også Landpostbud. I 1910 flyttet de til Bråten. Eline og Isak fikk minst 7 barn (e1 til e7):

e1. Ragnhild Isaksdr.Bråten f. 12.mars.1860 (like før foreldrene giftet seg) d. 9.okt.1928.

Ragnhild giftet seg første gang 23.aug.1884m. skredder Even Trulsen Nyhus f. 9.jan.1864 - d. 3.aug.1885 av hjerteslag. (Sønn av Truls Olsen Sognelia og Christi Knutsdr. nedre Nyhus) De fikk dattera: Inger Thornett f.1884 som utvandret ilag med moren. Inger Thornet bosatte seg siden i Canada.

Ragnhild og dattera emigrerte til Vining City i Minnesota den 6.mai 1886. I Amerika giftet hun seg 1887 med Peder Trulsen Kastet f. 24.okt.1859 – d. 2.mars 1921. (Sønn av Truls Ellingsen Strømsoddeie og Magdalene Pedersdr.) Peder hadde reist over i 27.mai 1880, og de bodde ved Leaf Lake, nær Hening i Minnesota. De etterlot seg 6 barn:

Edvin (nok oppkalt etter Ragnhilds første mann Even), Adolf, Rudolf, Anton, Mrs.Axel Anderson og Mrs.Theo Torgerson.

e2. Erik Isaksen Bråten f.18.juli1862 – d. 2.juli 1927- g.31.jan1891m Barbro Gulbrandsdr.

f. 20.nov.1865- d. 21.jan.1931. (Datter av Gulbrand Gulbrandsen fra Lundstad i Strømsoddbygda og Ingebjørg Bjørnsdr.Trommaldeie). De emigrerte til Amerika 8.apr.1892, sammen med dattera Inga Gurine f.1891, som døde like etter ankomst Amerika. Fikk 2 døtre til i Amerika: Inger Gurine (Inga) 1893 og Ella Mathilde 1904. Erik med familie budde først i Northwood, Worth co., Iowa. Siden i Wendell, Grant co., Minnesota. Erik tok navnet Ed i Amerika.

e3. Isak Isaksen Bråten f. 8.des.1864 – d. 17.febr.1922 - g.22.nov.1890m. Berte Randine

Nilsdr.Volden f. 6.mars 1870 (Datter av Nils Olsen Sønstebyeie / Volden og Anne Knutsdr. fra nedre Nyhus). De forpaktet Volden i 1891, Aure i 1900, for så i 1902 å kjøpe Jonsrud i Strømsoddbygda. 6 barn:

Ingvald 1891, Anna 1897, Elida 1899, Nils 1901, Einar Kristian 1907 og Olav 1910.

e4. Anne Isaksdr.Bråten f.15.juli 1868 – g.17.des.1893m Olaus Isaksen Strømsodd f.12.juli

1866. (Sønn av Isak Olsen Strømsodd og Kristi Olsdr.) Bodde først på Strømsodd, men fra 1895 i Sognelien. Minst 5 barn: Ingvald Kristian 1894, Isak 1895, Berta Olava 1897, Olga 1899 og Anna 1901.

e5. Inger Isaksdr.Bråten f. 17.sept.1872 – d.1953. Fikk 13.juni 1896 datteren Inga Helene.

Faren var ungarl Andreas Andersen f.1863 Ringelien i Ådalen.

Inger giftet seg så 1.apr.1900m. Edvard Andersen Rundtom f.7.mars 1882 – d.1969.

(Sønn av Anders Olsen Rundtom og Anne Endresdr. fra Hallen u /Aure). De bodde

Solheim på Sokna. Edvard bygde husene der i 1907. Inger og Edvard fikk 4 barn: Anna Elida 1900, Andrea Olava 1902, Ida 1905 og Edvin 1913.

e6. Even Isaksen Bråten f. 16.jan.1878 – d.15.juni 1955 – g.30.nov.1897 i Nes med Marie Isaksdtr. Bråten. f.8.febr.1878– d. 23.sept.1952. (Datter av Isak Eivindsen Bråten/Pladsen og Ingeborg Nilsdtr.Volden. Maries foreldre bodde først i Strømsoddbygda, i 1878-1879 på Bråten, 1881 på Åmodt og fra ca.1883 på Pladsen under Lien i Flå).

Even og Marie forpaktet øvre Nyhus noen år, før de rundt 1912 flyttet til øvre Bråten. 13 barn: Inga 1897, Ingeborg 1900, Eline 1901, Ragnhild 1903, Isak 1906, Anne 1908, Erik 1910, Aagot 1912, Anders 1914, Ole 1915, Margit 1917, Einar 1919 og Nelly 1922.

e7. Oline Isaksdtr.Bråten f. 8.juni 1882 – d. 11.jan.1940, g.27.nov.1901m. Snekker Otto Eriksen Rallerud f. 23.apr.1878. (Sønn av Erik Andersen Bekken og Gunhild Olsd.) De bodde først i Granbo u/Malerplassen, men fra rundt 1915 i Kjoshagen. Minst 5 barn: Erling 1903, Gunhild 1907, Ingrid Emilie 1909, Ottar 1913 og Kristine 1917.

4. Gulbrand Palmesen Aure f.ca.1805 – d.ca.1806 som barn. (Er noget i tvil om han, men han vokste i alla fall ikke opp).

5. Mari Palmesdtr.Aure dpt. 31.aug.1806 – bgr. okt.1806 som barn.

6. Elling Palmesen Aure f. 1808 – bgr. 1808 som barn.

7.Ole Palmesen øvreAure (Pladsen) dpt.24.sept.1809 – d.28.jan.1875, g.21.juni 1835m Barbro Ellingsdtr.Solheim f.9.juli 1810 i Flå – d.23.juli 1891. (Datter av Elling Jonsen Solheim, i Flå og Kristi Knutsdtr. nordre Gulsvik). Ole kjøpte som før sagt øvre Aure av sin far i 1842 og selger gården 1874 til sin sønn Palme. Ole og Barbro fikk 4 barn (A til D):

A. Ingeborg Olsdtr. øvre Aure f. 27.febr.1836 – d. 20.mars 1909, g.25.juni 1855m Ole Thorsen Lien fra Flå f. 5.mai 1825 – d. 7.febr.1880. (Sønn av Thor Olsen Trommald,nedre / Lien og Sigrid Bjørnsdtr.Bjertnes). Ole kjøpte 1857 Land i Soknedalen for 580 spd. Selger var konas farbror Erik Palmesen d.y. Aure-Land.

Ingeborg og Ole fikk minst 6 barn (a1 til a6):

a1. Thorine Olsdtr.Land f. 13.febr.1857 – d. 19.mars 1944, g.30.des.1882m Helge Thoresen Sørsdal f. 7.apr.1855. (Sønn av Thore Helgesen Sørsdal og Rønnaug Helgesdtr).

De bodde 1884 på Røsby og var i 1900 gårdbrukere på Land. *Ingen etterslekt ???*

a2. Siri (Sigrid) Olsdtr.Land f. 13.juli 1859. Til Amerika 1883. Gift med Halvor Veltikoll.

a3. Berthe Marie Olsdtr.Land f.12.juli 1862 – d.1948, g.4.jan1888m Andreas Andersen Berget f.1.mai 1862 – d.1954. (Sønn av Anders Karlsen Berget og Marte Engebretsdtr.). Andreas var skomager og smed. Han kjøpte 1905 Berget v/ Heieren av sin eldre bror Martin. Berthe og Andreas fikk 8 barn: Marte Marie 1888, Ole 1891, Anders 1893, Iver 1895, Elise 1897, Inger Karoline 1900, Anna Birgitte 1903 og Sigrid 1906.

a4. Ole Olsen Land f. 26.juli 1865 – g.14.mai 1899m Ragnhild Andersdtr (også skrevet for Gustavsdr). f. 26.febr.1877 i Ådalen. (Datter av Hsm.Anders Gustav Johansen og Torine Tollefsdtr.). Ole var gårdskar hos kjøbmann A.Weien, og bodde 1909 i Kvernbergggate 19. Hadde barna: Ole 1900, Thora 1903. *Flere barn, samt etterkommere av disse ???*

a5. Inger Marie Olsdtr.Land f. 27.juni 1871. Hun tjente og bodde 1900 i Drammen hos Amtmand Thomas Cathiaco Bang. (Der tjente og ei Thea Olsdtr f.1879 i Lunder).

Inger giftet seg 27.okt.1907 på Bragernes med rørlegger Amund Kristiansen Bjerke fra Hole f. 20.okt.1882, nu boende på Strømsø.(Sønn av Hsm. Kristan Amundsen Gladbakk og Marte Karine Eriksdtr.) Fikk 3 barn: Ingeborg, Olaf og Ole.

a6. Karen Bolette Olsdtr.Land f. 28.juni 1874, g før 1900 m Nub Olsen Evjua f 12.juni 1874. (Sønn av Ole Nilsen Evjua og Gunhild Thoresdtr.Sørsdal.) De bodde i Fayesgade fra før 1900. Nub arb. som banevokter ved Jernbanen. Familien fikk i 1936 Departementets tillatelse til å bruke Evje som slektsnavn i stedet for Olsen. 7 barn: Ole 1901, Ivar 1903 beholdt Olsen som navn, Reidar 1911, Arne 1916, Gunhild, Helga og Einar. (År for de siste 3 er usikkert).

B. Kristi Olsdr. øvre Aure f. 15.sept.1838 –d. 9.jan.1917, - g.3.juli 1859m Ole Ellingsen Sandvassbråten / Sandaker f. 17.mars 1831 – d.4.apr.1908. (sønn av Elling Andersen Sandvassbråten / Aamodt og Kari Olsdr). Kristi og Ole hadde Sandaker på Sokna og minst 9 barn (b1 til b9):

b1. Karen Bolette Olsdr.Sandaker f. 16.juni 1860- d.15.mars 1948, - g.11.febr.1888 m Hans Larsen Røsby f.11.juli 1860 i Åsbygda – d. 5.mars 1924. (Sønn av Lars Helgesen Stixrud som kjøpte Aure i 1860, men døde rett etter, og Marthe Narvesdr.Hjelmerud.). *Nevnt før under " Først noen eiere og brukere av Aure i Strømsoddbygda "*. Karen Bolette og Hans hadde nordre Røsby. Fikk også 9 barn:

Kristi 1889, Lina 1891, Ole 1893, Marte 1895, Edvard 1898, Hans 1900, Arnt 1901, Karl Herman 1903 og Olga 1905.

b2. Edvard Olsen Sandaker f. 9.okt.1864 – d. 29.mai 1898. Var Ungkarl og Gaardbruker på Haukedalen da han døde.

b3. Ole Olsen Sandaker f. 5.mars 1867 – d. 29. okt.1927 på Haukedalen, som ugift gards- og skogsarbeider

b4. Olava Oldtr.Sandaker f. 6.mai 1870 - d. 24.juni 1970, - g.4.mars 1901m Ole Kristian Trondsen Lurfaldet f. 30.nov.1872 – d.22.juni 1962. (Sønn av Trond Jensen Lurfaldet og Berte Knudsdr). Olava og Ole fikk 2 døtre: Olga 1903 og Thea Birgitte 1909.

b5. Inger Olsdr.Sandaker f. 5.des.1872- g.14.des.1914 med Enkemand og Gaardbruger Peder Jensen Skute på Gran, Hadeland f. 2.juli 1871.(Sønn av Gdbr.Jens Hansen Skute f.i Norderhov og Maren M. Larsdr. f. i Asker). Ingen barn.

b 6. Inger Maria Olsdr.Sandaker f. 13.okt.1874. Død før 1917. *Etterkommere ???*

b 7. Berte Olsdr.Sandaker f. 28.nov.1875 – d. 15.nov.1880.

b 8. Gunhild Andrea Olsdr.Sandaker f. 7.nov.1878 – d. 10.nov.1880. Både Gunhild Andrea og hennes eldre søster Berte ble begravet samme dag – 27.nov.1880.

b9. Berte Andrea Olsdr.Sandaker f.1.mars 1882 –d. 27.nov.1962- g.17.okt.1908m Anders Olsen øvre Haukedalen f. 11.des.1885 – d. 1964. (Sønn av Ole Andersen Haukedalen og Boel Kristoffersdr.Eikje). Anders overtok øvre Haukedalen i 1908. fikk 5 barn: Bolette Kristine 1908, Ole Kristian 1811, Einar 1913, Arnt Bernhard 1916 og Olga 1920.

C. Palme Olsen øvre Aure (Pladsen) f. 9.juli 1842 – d. 5.okt.1905,- g.16.juni 1866m Marthe Torsteinsdr.Strømsodd f. 26.jan.1843 – d. 24.okt.1920.(Datter av Torstein Andersen Strømsodd og Kari Olsdr.Enger). Palme fikk skjøte på gården av faren i 1874, men selger den i 1878. Han fortsetter som forpakter og tømmerkjører. Fikk minst 9 barn (c1 til c9):

c1.Ole Palmesen øvre Aure f. 6.juni 1869 – d. 22.april 1930, - g.25.mai 1889m Gunhild Andersdr.Bekken f. 15.nov.1867 – d. 9.mai 1842. (Datter av Anders Eriksen Bekken og Ragnhild Olsdr.). Familien bodde en tid i Haugen, men flyttet til øvre Aure før 1900. Ole kjøpte nedre Nyhus i 1910. 7 barn: Petter Anton 1889, Martin 1891, Oluf 1893, Anders 1895, Ragna 1898, Kristian 1900 og Karoline 1903.

c2. Karoline Bolette Palmesdr.øvre Aure f. 6.juli 1871 gm Torstein Karlsrud. Til Amerika.

c3. Anders Theodor Palmesen øvre Aure f. 4.april 1873. Til Amerika. *Etterslekt ???*

c4. Inger Marie Palmesdr.øvre Aure f. 13.okt.1874 – d.18.des.1961. Var en tid kokke hos Dr. Oppen. Siden bestyrerinne på Lunder Gamlehjem, som stod ferdig på Veltikoll i 1923. Bodde sammen med broren Johan i Ringveien på Sokna. Ugift.

c5. Karoline Palmesdr.øvre Aure f. 26.juni 1876 – d. 12.juli 1950, – g.12.febr.1898m Elling Kolbjørnsen Sjaaheim f.1.febr.1870 – d.6.nov.1942. (sønn av Kolbjørn Ellingsen Oppegårdeie og Gjertrud Olsdatter). De hadde Landhandel. Overtok Sjaaheim i 1921. To sønner: Kolbjørn 1899 og Georg 1901.

c6. Johan Palmesen øvre Aure f. 26.mai 1878 – d. 28.mai 1964. Bodde på øvre Aure i 1900 som tømmerhugger. Var 1920 i Hallingdal. Siden i Ringveien på Sokna. Ugift.

c7. Eline (Elise) Olava Palmesdr.øvre Aure f. 15.febr.1880 – d. 29.nov.1918. Fikk 1907

sønnen Paul. Faren var Anton Andersen Tuft f.1874.-d.1964. Anton bodde da i Veltikoll. Eline giftet seg så 19.mars 1909 m. Anders Andersen nordre Strømsodd f. 14.sept.1874 – d.15.juni 1958. (Sønn av Anders Olsen Strømsodd og Siri Ellingsdtr). 5 barn: Anna 1910, Sigurd 1911, Martin 1913, Agnes Emilie 1915 og Borghild Karoline 1917.

c8. Petra Mathilde Palmesdtr. øvre Aure f. 12.nov.1882 – d. 14.des.1930. – g.12.mars 1905m Martin Rasmussen Bråten/Haugen f.13.febr.1872 – d. 7. juli 1948. (sønn av skomager Rasmus Gudbrandsen Bråten og Gunhild Evensdtr). Martin kjøpte i 1900 nedre Haugen i Strømsoddbygda. 2 sønner overtok i 1843 og delte bruket i 1958, slik at Rudolf fikk nedre- og Gunnar øvre Haugen. Petra Mathilde og Martin hadde 3 barn: Rudolf 1905, Petter 1909 og Gunnar 1912.

c9. Gudbrand Palmesen øvre Aure f. 25.febr.1885 – død som barn 29.nov.1885.

D. Maren Olsdtr. øvre Aure f. 28.juli 1851 – d. 3.nov.1903. – g. 23.juni 1877m Knut Abrahamsen Sørsdal f. 28.april 1839 – d. 29.juni 1911.(Sønn av Abraham Andersen Sørsdal og Oline Larsdatter Aker). Knut fikk overdratt Sørsdal i 1877 av faren Abraham, og var eier til sin død. Maren og Knut fikk 4 barn (d1 til d4):

d1. Oline Knutsdtr.Sørsdal f. 2.okt.1879 – d. 31.jan.1892. Hun døde under den store difteri-epidemien som herjet på den tid, likeså hennes yngre bror Anders.

d2. Bolette Knutsdtr.Sørsdal f.13.sept.1882 – d. ugift 1964.

d3. Anders Knutsen Sørsdal f.1.des.1887 – d. 24.jan.1892, under difteriepdemien.

d4. Arnt Olav Knutsen Sørsdal f. 11.des.1892 – d.28.febr.1969, – g. 6.okt.1920m Marta Johanne Olsdtr.Lundesgård f. 11.mars 1891 – d.9.febr.1974. (Datter av Ole Andersen Lundesgård og Marthe Ellefsdtr.Berg). Arnt fikk skjøte på Sørsdal i 1924. 5 barn: Kåre 1922, Ove 1923, Marit 1926, Astri Marie 1929 og Olaug 1932.

8. Erik Palmesen d.y. Aure – Land. dpt. 30.aug.1812 – død ugift 30.juli 1894. Erik kjøpte 1849 gården Land på Sokna for 600 spd. Selger den i 1857 til Ole Thorsen Lien (mannen til sin niese Ingeborg Olsdtr. øvre Aure) for 580 spd. Erik fortsetter å bo her, og livnærer seg som tømmerkjører. Ved begravelsen ” tituleres ” han i kirkeboken som Fattiglem , i likhet med utallige andre på den tiden.

9. Gunhild Palmesdtr. Aure – Finnevolden. f. 11.juni 1816 – d. 14.sept.1884. Gift i Flå 16.juni 1844m Halgrim Andersen Wæteren f. 2.apr.1817 – d. etter 1884. (Sønn av Anders Gunvaldsen Gulsvik / Wæteren og Astrid Thorsdtr.Buøen). Halgrim kjøpte Buøenhalsene i 1846. En slektning på hans morside kom med odelsøksmål i 1850, så Halgrim solgte bruket til han dette året. Kjøpte 1852 Finnevolden innerst i Brekkebygda. Flyttet like før 1875 til Knudsepladsene (Pladsen, inkl. Ringvold), like ved Haverstingtunnelen. Halgrim var gråsteinsmurer, elv-, og dammester. En skilling fra 1604 er funnet i hagen på Finnevolden. Har ikke lykkes meg i å finne når Halgrim han døde, ei heller hans datter Astrid. *Kanskje de var tatt av bjønn, eller gått seg vill ???* .

Gunhild og Halgrim fikk 6 barn (A til E):

A. Astrid Halgrimsdtr.Finnevolden f. 13.febr.1845. Tjente 1865 på Øveren.

Krødsherradboka sier hun døde ung, *men ???*

B. Palme Halgrimsen Finnevolden f. 27.jan.1848 – d. 18.apr.1907.- g. 31.okt.1873m Rønnaug Asledtr.Brekka f.13.okt.1851 – d. 24.aug.1942. (Datter av Asle Gulbrandsen Brekka og Berit Torjusdtr.Ormerud). Palme overtok Finnevolden tidlig i 1870-årene. Fikk i 1892 skjøte på Knudsepladsene(Pladsen inkl. Ringvold) nær Haverstingtunnelen, etter at hans bror Erik i 1887 hadde overtatt Finnevolden. Enka Rønnaug bodde fra 1917 hos deres sønn Ole på nordre Røsby. Palme og Rønnaug fikk 10 barn (b1 til b10):

b1.Gunhild Palmesdtr.Finnevolden f. 5.des.1873 – d. 9.febr.1852. – g. 27.des.1898m Knut Knutsen Nyhus u/søre Sandum i Krh. f. 9.aug.1873 – d. 9.juni 1966. (Sønn av Knut Gulliksen fra Sauda prestegjeld og Kristi Asledtr Nyhus). Knut kjøpte i 1914 øvre Haugerud i Krk. Gunhild og Knut fikk 7 barn: Kristi 1899, Ragna 1901,

Peder Karsten 1904, Gustav Adolf 1906, Oskar Hermann 1908, Anton Gunerius 1911 og Anders 1914.

b2. Asle Palmesen Finnevolden f. 15.juli 1875 – d. 22.sept.1930. Som ugift fikk han en datter med Anna Gundersdr.Uggen f. 9.juni 1876 – d. 25. febr.1935 (Denne dattera var Ragna Sørine, f. 1901, senere gm Ole Svenskerud).

Asle giftet seg 1916 med Louvise Henriette Amalie Waitz f. 22.sept.1887 i Aker – d. 1851.(Datter av Vognmand Heinrich Sigmund Waits f. Idd Fredrikshald og kona Laura f. i Rødnøs i Smaaland). Asle jobbet i kommunen og de bodde i Hønefoss. 4 barn: Lina Regine 1915, Karl Peder 1919, Aslaug Lovise 1923 og Reidar Augustin 1927.

Kan nevne at Louvise og hadde en sønn Henrik Waitz før ekteskapet, han døde ugift.

b3. Berit Palmesdr.Finnevolden f. 18.mars 1877 – død 18.april 1877, kun 1 mnd.gl.

b4. Berthe Helgine Palmesdr.Finnevolden f.17.juli 1878 – d. 9.okt.1961. – g. 1.des.1900m Ellef Johansen Mikkelsplassen /v Heieren f. 3.mai 1871 – d. 22.mars 1957. (Sønn av Johan Gulbrandsen Mikkelsplassen og Elisabeth Syversdr.Hval i Haug). Ellef overtok Mikkelsplassen i 1898.

Berthe Helgine og Ellef fikk 9 barn: Elise 1902, Ragna 1904, Johan Peder 1906 (far til forfatteren av denne artikkel), Paul Severin 1909, Emma Bergljot 1911, Sigurd Adolf 1914, Alf Georg 1916, Gunda Kristine 1918 og Birger 1921.

b5. Ole Palmesen Finnevolden f. 22.okt 1880 – d. 27.mai 1962. – g.14.sept.1907m Karen Ellingsdr.Juvet f. 3.nov.1884 – d. 16.okt.1954. (Datter av Elling Olsen Juvet og Maren Magnusdr) Ole hadde Ringvold fra 1915 til 1917. Kjøpte så nordre Røsby på Sokna. Fikk 3 barn: Paul 1908, Elling 1910 og Mina Regine 1915.

b6. Anton Gunelius Palmesen Finnevolden f. 1883 – d. 1887 som barn.

b7. Gina Palmesdr.Finnevolden f. 28.juni 1885 – d.1965. – g.11.apr1906m Johan Fredrik Johanson Palmén f. 4.juni 1868 i Smaaland, Sverige – d.1937. (Sønn av Tømmermand Jonas Monsen) Johan Fredrik var med på byggingen av Bergensbanen. De flyttet senere til Holmestrand. Fikk 4 barn: Marie Jensine 1906, Ragnhild Pauline 1908, Karl Magnus 1912 og Johan Georg 1917.

b8. Anton Palmesen Finnevolden f. 1888 – d. som barn 7.juli 1888.

b9. Anders Palmesen Finnevolden f. 18.nov.1889 – d. ca.1960. Skogsarbeider. Bodde på Sokna og var ugift.

b10. Albert Palmesen Finnevolden f. 6.juli 1893 – d.1981. gm Severine Ofterdal fra Årdal i Sogn f. 6.jan.1902. Albert var maler og de bodde i Høyanger, hvor de fikk 3 barn: Ruth Johanne 1928, Jens Palme 1929 og Ragnhild 1934.

C. Elling Halgrimsen Finnevolden f. 5.des.1850 – d.1930. – g.20.juni 1895m Mari Asledtr. Brekka f. 9.febr.1863 – d.1952. (Datter av Asle Gulbrandsen Brekka og Berit Torjusdr. Ormerud). Mari hadde før ekteskapet en ” uægte ” datter med Amund Bjørnsen Rund fra Krh. Denne datteren Ragna f.1886 skrev seg som ugift ofte for Finnevolden, og ble 1906 gm Johan Gustav Jonsen fra Sverige, noe som resulterte i 7 barn.

Elling var tømmermann. Han og Mari bodde bl.a på Rallerud, så i Finnevolden som Elling drev for broren Erik, samt en tid også i Ørgenvikaslåtta. De fikk 4 barn (c1 til c4):

c1. Gunhild Ellingsdr.Finnevolden f. 7.juni 1896 – d. 3.juli 1978. - g.17.febr.1932m Syver Iversen f. 18.mai 1890 i Gudbrandsdalen – d. 30.des.1952. (Sønn av Iver Simensen Hovsløkken). Fikk sønnen Einar som ugift i 1914, men giftet seg senere med barnefaren, etter at han ble enkemand i 1828. Syver var banevokter ved Jernbanen.

c2. Bertha Andrea Ellingsdr.Finnevolden f. 13.jan.1898 – d. 6.mai 1831 – g. 2.juli 1923m Ole Hansen Stigsrud f. 14.mai 1893 – d. 17.nov.1971. (Sønn av Hans Larsen Stixrud / Aure / Røsby). Ole overtok i 1923 som gårdbruker på Sandaker, Sokna . Bertha Andrea og Ole fikk 2 sønner: Hans 1924 og Elling 1925.

c3. Hermann Ellingsen Finnevolden f. 23. des.1899 – d. 26.mai 1970. – gm Andrea Olava Edwardsdr.Rundtom f. 9.okt.1902 – d. 15.sept.1978. (Datter av Edvard Andersen Rundtom og Inger Isaksdr.Bråten) Hermann var skogsarbeider. Bodde på Sokna, hvor de fikk 3 sønner: Erland 1924, Elling 1926 og Harald 1930.

c4. Anton Ellingsen Finnevolden f. 3.mars 1901 – d. 30.des.1989. – gm Anna Hedstrøm fra Lindfors i Varmland, Sverige f. 19.jan.1896 – d. 21.febr.1965. De bodde på Sokna og fikk 2 barn: Else Marie 1924 og Kåre Erik 1926.

D. Anders Halgrimsen Finnevolden f. 24.sept.1853. Utvandret 3.juni 1881 fra Christiania til Madison i Amerika, sammen med sin yngste bror Thorvald. *Etterkommere ???*

E. Erik Halgrimsen Finnevolden f. 15.mai 1856 – d.20.juli 1935. Gift første gang 18.juli 1887 med Inger Asledatter Brekka f. 8.okt.1858 – d. 7.april 1894. (Datter av Asle Gulbrabdsen Brekka og Berit Torjusdr.Ormerud).

Ja, dette var karer som ikke sprang over bekken etter vann . To av Eriks brødre giftet seg også med døtre fra nabogården Brekka. Har så vidt vært inne på dette i ” Hringariki nr.2 –1995, i art. 3 brødre – 3 søstre ”. Men der la jeg lagt mest vekt på å trekke den agnatiske linjen fra Sigurd Bonde på Gulsvik, frem til disse etterkommere i Finnevolden. I sitt gifte med Inger fikk Erik to sønner. e1. Halgrim og e2. Anton.

Som enkemand giftet Erik seg 31.mars 1896 med Kari Endresdr.Skaset. f. 29.juli 1861 i Krødsherrad – d. 4.april 1937 (Datter av skolelærer Endre Halvorsen Skaset og Gjertrud Guulsdtr.Haugen). Også i dette ekteskapet ble det to barn: sønnen e3.Einar Georg og datteren e4.Gunhild.

Erik overtok Finnevolden etter broren Palme i 1887. I 1903 kjøpte han søre Ørgenvika. Innmarka i Finnevolden solgte han i 1914 til Anton Gulbrandsen Brekka, en nevø av sin første kone Inger. Ved siden av å være gårdbruker, var Erik også skogbestyrer og tømmermåler. I søre Ørgenvika var det skysstasjon fram til 1916.

Nevner i forbifarten at Eriks første kone Inger hadde ei søster Kristi Asledtr gm Kristian Kristiansen, som i 1893 kjøpte nabogården nordre Ørgenvika.

Erik fikk som sagt 4 barn (e1 til e4):

e1. Halgrim Eriksen Finnevolden f. 24.april 1888 - d. ung og ugift 17.apr.1905.

e2. Anton Eriksen Finnevolden f. 29.jan.1892 – d. 25.mars 1969. – g1918m Olga Eriksdr. nordre Lesteberg f. 2.nov.1893 – d. 26.nov.1980. (Datter av Erik Olsen nordre Lesteberg og Olga Eriksdr). Anton overtok søre Ørgenvika i 1934. Anton og Olga fikk 3 barn: Inger 1918, Erik 1920 og Reidar 1925.

e3. Einar Georg Eriksen Finnevolden f. 21.okt.1899 – d. 24.april 1973. – gm Astrid Edwardsdr.Nøkleby f. 8.april 1900 i Hnf. – d. 12.nov.1970. (Datter av urmaker Edvard Ingemann Nøkleby og Ragna Margrete Andreassen Egeberg). Einar Georg var banksjef. De bodde i Hønefoss, hvor de fikk 2 sønner: Per Erik 1924 og Knut 1926.

e4. Gunhild Eriksdr.Finnevolden f. 18.mai 1903 – d. 16.mai 1996. gm Johan Bernhardsen Woldmo f. 23.mars 1901 på Elverum – d. 10.mai 1994. De kjøpte nordre Bjørkerud i 1929 og Johan var lærer i Krh. fra 1923. Fikk 6 barn: Kari 1927, Birger 1928, Erik 1929, Julie 1932, Liv Solveig 1934 og Bjørg 1942.

F. Thorvald Halgrimsen Finnevolden f. 12.mars 1859. Utvandret til Madisin i Amerika 3. juni 1881, sammen med broren Anders. *Etterkommere ???*.

Noen kilder til **Del 3:**

Kirkebøker og Folketellinger.

Utvandrerlister over Kristiania 1867 – 1930.

Ellis Island basen over ankommende fra 1892 til 1924.

Bygdebøker fra Krødsherad og Flå.

Dødsfallsprotokoller fra Ringerike.

Erling Bjørkes avskrifter av kirke- og klokkebøker for Lunder annex.

Ellef Ellefsen: Halgrim Andersen Finnevolden og Gunhild Palmesdatter Aure, deres Forfedre og Etterkommere. (Et amatøraktig slektshefte utgitt i begrenset opplag 1998). Gravstøtter på forskjellige kirkegårder.

En del muntlige og skriftlige opplysninger fra hjelpsomme personer. Her er ingen nevnt, men heller ingen glemte.

Thorleif Solberg:

Et drama på Krokskogen i 1673.

Denne saken er hentet fra Tingbok nr.12, 1673 for Ringerike og Hallingdal.

Den 21.april 1673 ble det holt saketing på Gomnes tingstue i Hole prestegjeld. Det var oppnevnt 12 lagrettesmenn: Lars Onsaker, Jul Rud, Kristen Gomnes, Anders Stadum, Kristoffer Fekjær, Anders Rud, Alf Hårum, Anders Sørum, Knut Ullern, Tron Stadum, Gudbrand Gomnes og Kristoffer Gomnes. Jul Rud kunne ikke møte, og i hans sted møtte Søren Hårum. Kongelig Majestets fogd, Hr. Christen Christensen, møtte, og hadde stevnet til tinget en del finner på Krokskogen, for å prove og vitne om det drap som forleden 14 dager før påske skal være begått i Henrik Eskildsens hus på Anders Rasmussen Kroksund. Det berettes at "en løs person", en finne ved navn Simen Jørgensen skal ha vært Anders's banemann.

Følgende prov eller vitner var innstevnt: Henrik Eskildsen og hans kvinne Anne Henriksdatter, Anders Eriksen og hans kvinne Maren Siversdatter, Paul Pedersen og hans kvinne Kirsten Larsdatter, Mattis Knutsen, Jakob Andersen, Eli Johansdatter og Sedfri Jakobsen. Hvilke samtlige etter avlagt ed og foreleste bogered provet som følger:

Henrik Eskildsen vitnet at forleden 14 dager før påske omtrent, som var mandagen etter at Anders Eriksen, som hadde sitt tilhold hos ham, hadde hatt bryllaup med sin kvinne, da var alle de før nevnte personer i hans hus, undtagen Siver (Sedfri) Jakobsen. Og Anders Kroksund hadde fulgt med dem hjem fra kirken søndagen før. Og Simen Jørgensen hadde kommet dit om lørdagen før, mens de var fraværende og var dratt til kirken med brud og brudgom. Og som de kom hjem om søndag aften, da så de ham først at han satt inne i Henriks stue. Og da Henriks kvinne hadde kokt en "kaaell" med et stykke kjøtt og flesk til brudgommen og bruden når de kom der, gikk de alle til bords. Det var Henrik Eskildsen og Anders Sundet til like med brud og brudgom, og ikke flere. Og Simen Jørgensen ble sittende på benken som han hadde sett seg på, og han ga ham hverken mat eller øl. Og det var slett ingen andre karfolk inne hos dem samme tid, undtagen Jacob Andersen. Og etter at de hadde fått mat og sittet en liten stund og drukket, ble det oppreidd på golvet til Anders Sundet, så han skulle kunne legge seg. Da gikk brud og brudgom ut i et annet hus og la seg, og Henrik la seg også straks. Men Anders Sundet ble sittende noe etter dem, så Henrik så ikke når han la seg fordi han var falt i søvn. Og om morgenen som han våknet igjen og det var blitt lyst, da lå Anders på halmen på golvet og Simen Jørgensen satt på halmen hos ham. Og Anders var noe drukken. Da sto de opp til sammen, hver av sitt leie og folkene bar halmen ut.. Da sa Henrik til kvinnfolkene på finsk at de skulle lage noe varm mat til Anders, for han å ikke noe om aftenen før. Det gjorde de, og de gikk til bords, Henrik, Anders og brudgommen, og ei flere. Og Simen gikk og "slaug", så ut og så inn. Og ingen bad eller gav han noe, annet enn Anders Sundet hadde gitt ham noe drikke med seg. Og som de så satt og hadde fått seg mat og det led omtrent ved middagstid, da var Simen innkommen og satte seg neder på krakken fremme for bordet og vendte ryggen mot bordet. Og Anders Sundet satt i høysetet og Henrik satt hos Anders utenfor. Da snakket Simen til Anders og sa: "Minnes du det at du engang ville kjøre meg ut "næder i bøygden ad", av en annen manns hus den tid jeg var sjuk?" Og med det samme steg han opp på golvet og Henrik steg opp imot ham på golvet, for han var redd han ville slå til Anders. Men han så ikke at han hadde noen øks eller kniv den tid. Og Anders svarte Simen intet annet enn han sa ja, ja. Da spurte Simen ham atter igjen om han ville være gode venner med ham. Til det svarte Anders, "hva vil du ha derfor?" "Ingen ting", svarte Simen igjen, "annet enn godt vennskap, og at jeg måtte komme i dine hus når jeg kommer

derned uventendes". Anders svarte ja, han måtte nok komme i hans hus når hans vei falt der frem. Dermed ble de gode venner og rakte hverandre hånden. Og Simen ble så inne og og drakk et par ganger med dem. Dermed gikk han bort for seg selv igjen, for ingen ville gi ham mer drikke, eftersom de hadde ikke noe igjen. Og Anders Sundet og brudgommen ble da allene sittendes efter de andre ved bordet. Og Simen gikk undertiden inne på golvet og undertiden ute. Og Henrik gikk også ut og inn efter hva han hadde å bestille. Og om en liten stund derefter gikk også både Anders Sundet og brudgommen ut i det hus hvor øllet lå. Og som de satt der, kom Henrik inn til dem, og dette var noe imot kvelden. Og de tre derinne hadde lukket døren til for seg. Da kom Simen Jørgensen uten tale, støtte på døren med et tre, og sa til brudgommen: "Gi meg drikke, så går jeg min vei, jeg vil ikke lenger være her". Og som han erindrer, da hørte han visst si at de gav ham drikke i en liten skål. Og han slo en fjel sønder på døren og kom inn til dem. Og Henrik gikk straks ut, og Simen vinglet også ut med det samme. Og han hørte ham da intet tale noe annet ondt. Men Anders og brudgommen ble sittende i samme ølbod. Og om en liten stund gikk Henrik i seng og la seg oppe i stalltrevet, og så da intet videre til de andre. Og det var ikke enda "bleven rett kveldsæt". Og som Henrik var fallen i søvn og sovet en stund, da kom hans kvinne springende ut mot huset som han lå, og ropte og sa: "Gud bedre oss for gjerning han gjorde den karlen. Han har hugget Anders Sundet i hjel". Og med det samme sprang Henrik ned, og som han kom ned, så han intet til Simen, eftersom han straks var bortrømt. Og han gikk inn i ølboden. Der så han Anders lå død, og var da ganske død. Og som han så hans skade, da var han hugget på tvers i brystet med en øks.

Videre visste han ikke derom at prove.

Anne Henriksdatter, som var fornevnte Henriks kvinne, provet mest enstemmig med hennes mann. Men dette fornemlig provet hun, at fornevnte mandag imot aftenen, da Anders Sundet og brudgommen Anders Eriksen satt inne i boden som øllet lå i, noen stund efter at hennes mann var gåen ut fra dem og lagt seg til å sove, da kom hun inn i samme bod for å tappe noe tynt øl i en skål. Og som hun sto og tappet, hørte og fornåm hun at Simen Jørgensen kom løpendes derinn og hugg til Anders Sundet. Og som hun i det samme vendte seg om, da så hun på en tid både at Anders falt, og Simen med det samme sprang ut ad døren og hadde en øks i den høyre hånd. Og han løp bort og rømte sin vei. Og brudgommen løp straks ut efter ham, og hun derefter og ropte på sin mann. Men Simen hadde skier ståendes til rede og løp sin vei med, så de andre ei kunne nå ham. Efter tilspørgelse sa hun, at hun ei tilforn hørte dem ha noen klammeri eller uenighet med hverandre.

Videre hadde hun ei derom at prove.

Anders Eriksen provet, at fornevnte søndag da hans bryllup var, da fulgte Anders Sundet med ham hjem fra kirken, efter en børs som Anders hadde hos smeden deroppe på Krokskogen. Og som de kom hjem, var Simen Jørgensen kommen dit. Og som allting hvorledes tilgået, provet Anders Eriksen like enstemmig med fornevnte Henrik Eskildsen, alt inntil den tid at Henrik Eskildsen var gåen fra dem. Og Anders Eriksen og Anders Kroksund satt i den bod som de hadde ølet liggendes i, og det var imot aftenen. Og Henrik Eskildsens kvinne, Paul Pedersens kvinne, samt Anders Eriksens kvinne, samt en gammel kvinne som ei vel kan gå, satt derinne. Som Anders Eriksen og Anders Sundet så satt derinne, bød brudgommen Anders Sundet noe mat, men han ville ikke noe mat have. Og de satt begge på en benk opp til veggen og Anders Kroksund nest ved døren. Og Anders Eriksen satt og fikk noe mat. Og som de så satt, da hørte han at Simen Jørgensen han hugg til Anders Kroksund. Men han så ikke den tid Simen kom inn, ei heller hørte han tale et ord. Og som han da så seg om, da så han at Anders Kroksund stubte imot jorden. Og som Anders Eriksen kom noe for seg av av redsel og banghet, løp han etter Simen. Da så han ham vel halvannet børseskudd foran seg, at han var

kommen på sine skier og løp bort. sin vei. Og Mads Knutsen som også løp etter ham, bad ham bie. Men han svarte intet, men løp alt fort og han så at han hadde en øks i hånden. Og han prøvet at straks Anders fikk fornevnte hugg, som var uti hans bryst, da falt han straks død ned, og ei talte eller rørte seg siden.

Videre hadde han ei at prove.

Maren Siversdatter prøvet mest likesom hennes mann Anders Eriksen, at fornevnte tid da hennes mann og Anders Kroksund satt uti ommelte bod som ølet lå uti, da kom hun og derinn for å tappe øl til Anders Kroksund. Og hun bød ham mat, som han dog ei ville ha. Da ga hun sin mann noe som han tok i hånden og åt. Og som hun gikk hen i en krok for å gjemme det øvrige, da hørte hun at Simen hugg til Anders Kroksund.. Og hun vendte seg i det samme og så at Simen rykte øksen til seg igjen og løp sin vei med den. Anders falt straks død ned, og hun så Simen ei siden.

Og hadde ei videre herom at prove.

Paul Pedersen som holder til i Henrik Eskildsens badstu, prøvet at han all dagen fornevnte mandag sto i sin smie og arbeidet. Og i blant annet gjorde han noen spiker som han bar opp til Mattis "Stouf"(?) Og det var noe mot aften, da så han at både Anders Kroksund og Simen Jørgensen de var ute på marken sammen. Og som Simen skulle gå inn i Henriks stue, da slo Anders ham to slag over akselen med en kjepp. Tok så Anders en tollekniv og sette på tvers i sin munn og "maned" Simen ut igjen. Men han så ikke Simen kom ut igjen. Og han så eller hørte intet videre til dem, før han hørte si at Anders Kroksund var død.

Og hadde ei videre at prove.

Kirsten Larsdatter prøvet at hun fornevnte mandag imot aftenen var inne i ølboden hvor Anders Sundet og Anders Eriksen satt. Og Anders Sundet satt nest ved døren. Da så hun at Simen Jørgensen kom trinende derinn og hadde en øks i sin høyre hånd, som han holt ned med siden på seg. Og rett med det samme steg han steg han tvert inn ad døren og hugg han til Anders Kroksund med øksen så Anders straks falt død ned. Og Simen rømte straks sin vei bort og øksen var blodig. Siden så hun ham ikke, og hadde ei videre herutinnen at prove.

Mattis Knutsen hadde ei annet at prove, enn at den tid han hørte at Anders Kroksund var drept, og han kom gåendes og så at Simen Jørgensen rømte bort, da løp han etter ham og sprang over en gjerdesgard. Men Simen kom på sine skier og fikk "undrømning".

Videre hadde han ei at prove,

Jakob Andersen hadde ei heller annet at prove, enn at han kom ut av et annet hus den tid at Simen Jørgensen rømte bort, og han kom på sine skier. Og Mattis Knutsen og Anders Eriksen løp etter ham etc.

Eli Johansdatter prøvet at hun så Anders Kroksund slog Simen Jørgensen to slag over akselen med en kjepp, som Simen gikk inn ad døren til Henrik Eskildsen. Og Anders enda manet Simen ut. Og hun hørte ei noen videre trette imellem dem. Og hun gikk så inn i et annet hus, og hørte intet videre til dem, før hun hørte at kvinnfolkene kom ut og ropte. Da gikk hun og ut og så at Simen kom løpendes med en blodig øks, og sprang til skogs og rømte sin kos.

Hadde ei videre at prove.

Siffri Jakobsen som er boendes en halv mil fra Henrik Eskildsen der fornevnte drap skjedde, prøvet at tirsdagen efter fornevnte drap skjedde, da kom han hjem fra skogen imot kvelden. Da var Simen Jørgensen der hos ham og var kommen dit noen stund før.. Og Simen ble der

om natten, og hadde der ingen annen ord om samme drap, enn han sa at han hadde vært i noen klammeri med Anders Kroksund, og det hadde vært noe slagsmål med ham. Og Anders hadde slaget ham to slag med en palm. Og sa at han ei hadde slagit Anders hardt, og sa at han dør intet derav. Gikk så Simen sin vei fra dem om morgenen før de sto opp. Og sa seg ei videre herutinnen hadde at prøve.

På den avdøde Anders Sundets efterlatte enkes vegne, var Sven Fjeld uti retten, og forskrevne prov således anhørte, eftersom forinnført er.

----- 0-----

...

Her er det slutt på referatet fra denne drapssaken på Krokskogen. Vi hører ikke mer om saken i Tingboka for 1673. Vi får ikke vite hvilken straff Simen Jørgensen fikk, eller om han stakk av fra ugjerningen. Tingboka for 1674 har jeg ennå ikke gjennomgått, om det skulle være noe å finne der.

Ellers vet vi at Anders Rasmussen Kroksund hadde ei søster på Vik, Karen Rasmusdatter. Henne er det skifte etter 2.april1666. (Tingbok nr.7, s.17). Hun var gift med Gudbrand (vel Julsen) Vik. Likeså hadde han ei søster på Gjesval, Anne Rasmusdatter. (Hole bygdebok bd.I, s. 152). Mer om Anders Rasmussen og hans familie kan vi lese i samme bygdebok, s.151-154..

* * * * *

Bestilling av trykt litteratur

A. Lagesen: **Ringerikske Slekt**, bd.II: Haug anneks, bd.III: Norderhov hovedsogn, bestilles hos sekretæren Håkon Prestmo, tlf.: 321 23 944. Pris pr. stk. 200,00 + porto.

Gudmund Bakke: **Hole bygdebok**, bind I og II. Bind III ventes før jul i 2004. Bestilles i Hole kommune, tlf.: 321 61 100. Pris kr. 350,00 pr. bind.

Medlemsbladet **Hringariki**, kr. 100,00 pr. hefte. Bestilles hos Thorleif Solberg, tlf.: 321 311 30.

Transkripsjoner av **tingbøker fra Ringerike** (1652 – 1672 og 1681 – 1700), kr. 100,00 pr. stk. Bestilles hos Thorleif Solberg.

Ringerike Slekthistorielags postadresse: Postboks 312, 3502 Hønefoss

Ragnvald Lien:

**Anders Torstensen Tuftin (1829 – 1911) og Inger Nilsdatter født Tangen
(1835 – 1915) –
et par med mange etterkommere i Lunder**

Foredrag i Ringerike slektshistorielag
5. oktober 2004

Noen personer har spesiell tiltrekning på oss som er interesserte i slekter og slektsforskning. Det skyldes oftest at disse personene har en stor etterslekt som lever i dag, men det kan også være at de eller den nære familien utmerket seg på en eller annen måte den gang de levde. For Anders Torstensen og Inger Nilsdatter skal vi se at begge deler gjelder. Fortsatt finnes gravsteinen til Anders og Inger på Lunder kirkegård. Det står Anders Tuft og Inger Tuft født Tangen på støtta, men vi skal se at det var med navnet Tuftin de var kjent i bygda. De hadde fem barn og disse igjen 34 barn som er satt opp på vedlagte tabell – da har jeg tatt med de aller fleste som nådde voksenalder. Det blir en stor etterslekt selv på få generasjoner. Det har tross alt ikke gått lenger tid enn at det finnes barnebarn som fortsatt lever og som husker besteforeldrene i live.

Pukerudtangen

Inger Nilsdatter er født i Lundesgårdseie, og hvilken plass det er, vet jeg ikke uten videre, men foreldrene er Nils Nilsen og Anne Ellingsdatter. Familien flyttet til Sørsdalseie og der ble broren Ole født i 1845. De bodde i Sørsdalseie også da Inger giftet seg med Anders i 1856. Hvorfor heter hun så Tangen på gravstøtta? Langs elva er det tre gamle Tangen fra det nåværende Sokna og ned til Bårnås: Hovlandstangen, Pukerudtangen og Klemenstangen (= Sørsdalstangen). Pukerudtangen er ført etter Sørsdal og Brekka i 1865 og det kan tyde på at Pukerudtangen var husmannsplass under Sørsdal den gangen. Nils Nilsen er husmann på Pukerudtangen i 1865 og Pukerudtangen står på kart fra tidlig 1800-tall der hvor eiendommen Tangen på Evja er i dag. Dagens bruksnummer er 142/13 - et Halkinrudnummer.

Ingers bror Ole Nilsen Tangen giftet seg for øvrig med "naboen" Gunhild Toresdatter Bjørnerud i 1874 og deres første barn Nils blir født på Tangen (Evjuen) samme år. Nils Nilsen dør som husmann på Tangen i 1867, da 66 år gammel. Enken Anne Ellingsdatter Tangen født 1801, dør som fattiglem i Hovlandseie, hos sønnen på Sømoe (?), 83 år gammel i 1884.

Fattigdom var intet ukjent begrep på 1800-tallet. Skredder Anders og hustru Inger hadde begge foreldre som levde og døde uten særlig jordisk gods. Det må ha vært en tilfredsstillelse for de to, da de selv ennå var i live, å se at de fikk avkom som slo seg fram på forskjellige vis.

Tuftin og Hallom

Anders Torstensen bodde på husmannsplassen Hallom under søndre Røsby i 1865. 37-åringen var da titulert husfar, husmann med jord og skredder. Derfor ble nordre Hallom – det var i alt tre av plassene - også kalt Skredderhallom. På naboplassen – søndre Tuftin under nordre Røsby – bodde foreldrene til Anders i 1865. Det var Torsten Knudsen, føderådsmann og 79 år, og hans kone Mari Paulsdatter, 71 år. Torsten døde i 1875 som 84 ¼ -åring og bodde da på legd i Røsbyeie. Det var altså ikke sprek økonomi i søndre Tuftin, sannsynligvis den samme plassen som Anders ble født på i 1829.

Vi finner Anders med familie også under Nordre Hallom i folketellingen i 1875 og eier var Lundesgaards bo. Tellingen skal være fullstendig med alle ungene som Anders og Inger fikk:

Anders Torstensen	husfar husmann med jord	1827 (feil i tellingen)
	Skrædder, tømmerkjører	
Inger Torstensdatter	hans kone	1835
Martin Andersen	deres sønn hjelper Faderen	1857
Annette Andersdatter	deres datter hjelper Faderen	1856 (feil i tellingen)
Johan Andersen	deres sønn	1861
Edvard Andersen	deres sønn	1866
Anton Andersen	deres sønn	1874

Antall husdyr på plassen: 1 hest over tre år, 1 hest under tre år, 3 kuer, 5 sauer. Utsæden var: 1,5 tønne blandkorn, 0,5 tønne havre, 1/8 tønne grønnfor, 1/8 tønne vikker, 3 tønner poteter og 3/64 mål rotfrukter. Det kan skyldes både nydyrking og økt hushold at både antall dyr og utsæden hadde økt fra 1865: Da var antall husdyr 1 ku og 2 sauer og utsæden 3/16 tønne bygg, 5/16 tønne blandkorn og 1,5 tønne poteter.

Endelig er de flyttet til Veltikold ved tellingen i 1900 og der blir Inger og Anders værende livet ut. Da hadde de fleste av ungene flyttet ut, kun yngstemann Anton var ugift og bodde fortsatt hjemme i 1900. Antons datter, Torborg, forteller at de også bodde i Veltikoll etter at Anton ble gift, besteforeldrene i det ene hjørnet av huset og Anton og hans hustru Ane i det andre. Torborg husker bestemora med sidt grått skjørt og vest over skuldrene. Bestefar var syk og Inger smurte ham med gul salve fra ei hvit krukke. Dette var mot slutten med Anders, han var over 80 år da han døde i 1911. Huset, som lå sør for veien, brant på slutten av 1930-åra da Harald Nilsen med familie bodde der.

Nå litt om etterkommerne til Anders og Inger – for oversiktens skyld – bruk gjerne tabellen bakerst i artikkelen:

I.a. Martin Anderssen født på Sørsdalseie 1857 - det må være Tangen - ble konfirmant i Røsbyeie og døde på nedre Haukedalen i 1922. Han ble gift 1884 med Johanne Ellingsdatter Juvet, født 1864, og kalles Røsby i 1885. Som selveier og skogbestyrer, bodde han på søndre Røsby i 1900 med kone og fem barn. Det var på midtre Røsby i følge Dalen vår nr. 36 s. 7. Selv om Martin også kunne kalles Martin Tuft, var det som Martin Røsby han er mest kjent og Martin Andersen Røsby finnes som eier av nedre Haukedalen (169/2) i 1904.

På nedre Haukedalen ble en rekke arkeologiske løsgjenstander funnet i 1903. Jeg siterer fra Ringerikes Blad 07.11.03:

”Gravfund i Lunder (Sverd, Pile, Spyd, Økse etc.) Der meldes til ”Ringerikes Blad”: Eieren av Gaarden Haukedalen i Lunder, Hr. Martin Røsby, fandt forleden Dag, at han havde forliden Plads til Kjørevandringen paa Gaardspladsen. Han besluttede derfor at grave ud en lige ind til Pladsen liggende Haug. Under Arbeidet hermed stødte man pludselig paa et Sverd. Nu gravede man forsigtigere, og det fandtes yderligere et Sverd (krummet), videre et Spyd, Økse, en Hammer, en Knibetang, et Slags Hugjern, flere Pile og en del Spiger. Det sidste har kanske staaet i en kiste, og er det hele formentligen Fund fra den yngre Jernalder.”

Mens Martin altså døde allerede i 1922, ble Johanne (1864 – 1958) riktig gammel. Hun hører til Sindreslekta og deres barn finner vi lett i Solbergs artikkel i heftet Ringerike fra 1985:

II.a. Inger Andrea f. 1885 (faren er forpakter i følge kirkeboka) gift 1908 med Sjønne Amundssen Berger som overtok Eidsgard samme år. Da Sjønne døde i 1929, overtok Inger Eidsgard fram til 1946 da sønnen Arne overtok:

III.a. Nelly (1910 – 2000) g. m. Kittil Breili f. 1911

III.b. Arne (1912 – 1987) gift med Agnes Langvandsbråten (1922 – 1998) på Eidsgard fra 1946. Barn:

IV.a. Sigmund f. 1948 g. m. Kari Tryterud f. 1950. Sigmund tok over Eidsgard i 1978. De har barna: V.a. Inger f. 1973, V.b. Amund f. 1977

IV.b. Kari f. 1951 g. m. Egil Tutanrud f. 1949. Egil tok over Øvre Brekka (Stiksbrekka) i Brekkebygda 1982. Barn: V.a. Anders f. 1973, V.b. Lars f. 1976, V.c. Elin f. 1979

IV.c. Per Sjønne f. 1955 g. m. Bjørg Gustavsens fra Ask. Barn: V.a. Hanne f. 1981, V.b. Martin f. 1984

III.c. Martin (1914 – 1974) var ugift

II.b. Maren (1887 – 1889)

II.c. Elling Røsby (1891 – 1978) gift 1916 med Maria Olsdatter Kjos (1891 – 1972). De overtok Nedre Haukedalen, men måtte gi opp garden i de vanskelige tidene med gjeldskrise på 1920-tallet og Per Hæreid er eier fra 1932. I forbindelse med Ellings 50-årsdag i 1941 sto følgende å lese i Ringerikes Blad:

” Han er født på gården Røsby, som hans far Martin Røsby eiet. Han overtok og leiet en del av gården nedre Haukedalen, som han for en del år siden solgte.

Elling Røsby nedsatte sig senere som smed ved Sokna stasjon, og har her fått et moderne utstyrt verksted og oparbeidet sig en god forretning.

Røsby er ansatt som tømmermåler i Drammensvassdragets Tømmermåling. Han er en fremragende elgjeger, og som skytter har han erobret en rekke medaljer og premier, spesielt har han sin styrke på 600 meteren.”

Smia i Sokna sentrum, der Shell-stasjonen er nå, ble startet av Gunerius Johansen, og overtatt av Elling Røsby. Det var smie i første etasje og bolig i annen. I følge Dalen vår nr 8 s. 6 var smia bygd av Herman Oppen. Elling og broren Magnus var også blant eierne av bilverkstedet som startet på samme tomt under andre verdenskrig. Elling og Marias barn:

III. a. Ragnhild (1918 – 2003) gift med Ivar Aker (1917 – 1980)

IV.a. Ingebjørg Marie f. 1946 var gift med Martin Wilhelm Aamodt f. 1942 som sønn av Harald Martin Aamodt (1910 – 1995) og Birgit Stigsrud (1914 –1998). Barn: V.a. Randi Kristin f. 1967 er lærerutdannet og bor i Hønefoss, V.b. Harald Martin f. 1971 er eier av Skraperud, Sørsdalshaugen og Bjørnerud og kjører dessuten drosje på Sokna.

IV.b. Asle Aker født 1950 gift 1977 med Turid Evensen fra Oslo f. 1954 som datter av Egil Kåre Evensen og Ragnhild Jakobsen begge f. 1926. Asle og Turid har barna: V.a. Pål, født 1979, driver nå jorda på Aker, V.b. Line født 1985

III.b. Johanne (1924 – 2003) gift med Andreas Rognerud (1918 –1990). Han hadde Øvre Veme fra 1959, var dessuten sivilingeniør fra NTH og bestyrer for Ringerike kraftverk. Barn:

IV.a. Sigurd Rognerud født 1948 utdannet limnolog g. m. Mette. Barn: V.a. Kristin, V.b. Elise

IV.b. Erling Rognerud f. 1952 g. m. Live. Tok over Øvre Veme i 1983. Barn: V.a. Andrea, V.b. Hanna

III.c. Olav født 1926 gift med Helga Mehlum født 1940, drev Mobilstasjon og bilverksted på Sokna fra 1952 – 1986. Helga drev bensinstasjonen fra 1973 og Olav verkstedet. Alle barn og barnebarn bærer Røsbynavnet:

IV.a. Oddveig født 1961 samboer med Stig Jakobsen. Oddveig er dr. med. fra 2000 og ansatt ved Medisinsk genetikkk på Ullevål universitetssykehus. Barn: V.a. Ulrik født 2000, V.b. Andrine født 2002

IV.b. Elling født 1967 er gift med Marianne f. Moen. Elling er sivilingeniør og ansatt ved Det Norske Veritas. Barn: V.a. Johannes født 1998, V.b. Thea født 2001

II.d. Martha (1893 – 1976) gift 1911 med Anders Knutssen Lurfaldet (1888 – 1966) som var på nordre Flaskerud i 1900. Barn:

III.a. Knut Lurfaldet (1912 – 1986) gift 1935 med Olga Wexhal (1910 –1987). De tok over østre Narverud i 1937

IV.a. Gunnar Lurfaldet (1935 – 1988) gift 1961 med Ulla Margareta Kalager født 1937 i Krødsherad. Gunnar tok over i 1971 og har barna: V.a. Mette Christin født 1963 gift 1989 med Knut Larsen født 1962. Knut har tatt navnet Larsen Lurfaldet og de har barna Knut Simen født 1990, Hannah Christin født 1993 og Mari Sofie født 1996, V.b. Anne Cathrine født 1966 gift med Hannes Christian Skisaker og har barna Julia Margaretha født 1993, Cathrine Helene født 1996 og Mathias Christian født 1999

IV.b. Margit født 1942 gift med Olav Vasbø har barna V.a. Christian født 1970, V.b. Knut Olav født 1973

IV.c. Jorunn født 1944 er samboer med Finn Børjesen

IV.d. Reidun født 1946 gift med Roy Heitman har barna V.a. Trond født 1973, V.b. Håvard født 1975

III.b. Martin født 1918 gift med Agnes Granheim (1918 – 1978). Tok over nordre Flaskerud i 1949. Barn:

IV.a. Asbjørn født 1946 gift 1973 med Bodil Hæhre f. 1948. Tok over nordre Flaskerud i 1979. Barn: V.a. Håvard Lerfaldet født 1977, V.b. Kjersti Lerfaldet født 1981

IV.b. Grete Marit f. 1949 gift med Ingmund Alvestad, Ålesund og de har barna V.a. Eir født 1977, V.b. Silje

IV.c. Magne Arild født 1951 gift med Sissel Henie Bersås. Barn: V.a. Trond født 1977, V.b. Lars, V.c. Hilde

III.c. Johanne (1921 – 2003) gift med Ivar Sletaker. Ingen barn

III.d. Arne født 1926 gift med Liv Bekken, to barn:

IV.a. Anders (1958 – 2002)

IV.b. Bente født 1962

II.e. Anders Martinssen Røsby (1895 – 1979) gift 1919 med Martha Karlsdatter Haakonsen (1899 – 1967). Anders arbeidet ved Nore kraftoverføring og hadde øvre Modalen fra 1922 til Arvid Juvet tok over. Barn:

III.a. Martin f. 1920 på sykehjemmet Sokna

III.b. Mary f. 1926 g. Grøndal bor i Drammen

III.c. Kåre f. 1932 bor i Asker

II.f. Mina Jenny (1898 – 1966) gift 1919 med Ole Langvandsbråten (1891 – 1940). Ola forpaktet østre Langvandsbråten, men omkom ved en sprengningsulykke på vegarbeid. Mina fortsatte som sydamme. De hadde barna:

III.a. Ruth (1919 – 1990) g. m. Syver Løken f. 1915, var forpakter på Ruud, ingen barn

III.b. Martin f. 1925 g. m. Gunvor Dalen f. 1931 i Koppang. De bor på Dal, Ullensaker og har barna:

IV.a. Ole Magne f. 1955

IV.b. Per Erik f. 1959

IV.c. Morten f. 1960 g. m. Jannikke Store f. 1960. De har følgende barn: V.a. Thomas f. 1986, V.b. Kenneth f. 1989

II.g. Julie (1901 – 1997) gift med Petter Mjøseng, Sigdal (1895 – 1945). Tre barn:

III.a. Martha f. 1922

III.b. Borghild f. 1924

III.c. Nils f. 1928

II.h. Nils Martinssen Røsby (1903 – 1991) gift 1930 med Ragna Matilde Edwardsdatter Rønningen (1907 – 1959) fra Krødsherad

III.a. Eva f. 1930 g. m. Hans Ramstad (1923 – 1992). De har barna:

IV.a. Nils f. 1954 g. m. Liv Kari Huse har to barn

IV.b. Marianne f. 1958 s. m. Harald Bleeg

II.i. Magnus (1905 – 1989) g. m. Augusta Berger (1910 – 1989) fra Fiskum. Etter at Magnus gav seg som bilreparatør, hadde de godteriforretning på hjørnet av Stangs gate og Storgata i Hønefoss

II.j. Maren (1907 – 2001) gift 1933 med Ole Gulbrandsen Kjos (1905 – 1981)

III.a. Gudbrand f. 1938 gift 1961 med Randi Helene Wahl f. 1942 som datter av Petter Astor A. Wahl f. 1915 og Bertha O. Breili f. 1921. Barn:

IV.a. Ola f. 1962

IV.b. Anne f. 1964 g. m. Sjur Veim

IV.c. Elling f. 1975 g. m. Kathrine Øhren, Heradsbygda

III.b. Tore f. 1943

III.c. Jon f. 1946

III.d. Bjørn f. 1946

I.b. Anette (1859 – 1905), datter av skredder Anders Torstensen Røsby, gift i 1878 med Petter Pedersen Torgersbråten. Petter (1849 – 1890), født på Tveteneie, Modum, finner vi som 18-åring i 1865 under Solom på Veme. Hans foreldre er Peder Eriksen, husmann med jord, og Gundhild Andersdatter, begge 56 år i 1865. Brødrene er Erik og Andreas, henholdsvis 24 og 20 år. Den siste er skomager. Petter og Erik Pederssønner er faktisk eiere av Pukerudtangen i 1875. Plassen er da ubebodd. Anette og Petter bor i Tuftin (Røsbyeie) og de får fire barn sammen:

II.a. Gunda (1880 -1939, faren er forpakter bosatt på Røsbyeie ved fødselen) gift 16.1.1904 med Elling Eriksen Bekken (1880 – 1955). Gunda var budeie hos sin onkel Johan A. Tuft på Branddalen under Sørurn i 1900. Gunda og Elling Bekkens barn er:

III.a. Erik (1906 – 1996) ble født i Veltikold og ble g. m. Inga Johanne Haugen (1914 - 2002). Barn:

IV.a. Eva Jorunn g. Hauger

III.b. Aslaug (1908 – 1997) født i Granbo gift med Olaf Ragnar Haukedalen (1910 – 1980). Ingen barn

III.c. Gunnar (1912 – 1995) født i Damstua gift med Kristine Ottosen født 1915. Barn:

IV.a. Per Egil født 1943 gift med Grethe født 1947

II.b. Inger Marie født 1883, faren er da forpakter på Oppegård, ble gift med Ole Strømsodd. De bodde i Halkinrudbråten og Bakken ved Skraperud og hadde ei datter:

III. a. Gudrun (1904 – 1977) g. m. Karl Thorstensen (1906 – 1978), Elvehøy ved Evjua. Gudrun hadde ei datter før ekteskapet. Vi finner tjenestepike Gudrun Olsdatter Strømsodd, Nordby og dagarbeider Arthur Gunneriussen Fjeld:

IV.a Olga Magna født 1924

II.c. Petter Pettersen (1885 –1969). Bostedet er Pukerudeie ved fødselen og faren er husmann

II.d. Anna (1888 – 1969). Faren har bosted Tuftin ved fødsel og yrket er forpakter. Anna ble gift 1912 med Nils Isaksen Tuftin (1871 – 1958) sønn av Isak Olsen Strømsodd (som seinere giftet seg med Annas mor!) og Kristi Olsdatter (1833 – 1891). Isak finner vi under Strømsodd i 1865 som selveier. Anna og Nils bodde på Haugvang (143/13) som ble etablert ca.1915 og seinere solgt til Arne Tuftin. Anna hadde ei datter, Agnes, før ekteskapet:

III.a. Agnes født 1910 av foreldre jernbanearbeider Petter Johansen Bystuen fra Sel og tjenestepike Anna Pettersdatter Tuftin på Halkinrud nedre. Agnes ble gift 1938 med Ole Larsen født 1908 på Hen og som i 1940 kjøpte Hagaløkka i Haugsbygd. De har fire sønner, og Arild, Oddvar og Terje lever:

IV.a. Jan f. 1939

IV.b. Arild f. 1946

IV.c. Oddvar f. 1949 og samboer Helen Birgitte Johannson f. 1961 har barna V.a. Anne Kristine f. 1986 og V.b. Oddbjørn f. 1988. Oddvar Larsen, som tok over Hagaløkka i 1978, var en god langrensløper, ja, faktisk skikretsens eneste A-løper fra 1976 og i noen år. Han var en teknisk meget god løper som fikk 30. premie i NM 50 km i 1981. Vi må huske at dette var en periode med større interesse for langrenn og det var også egne B-NM. Han fikk 8. premie på både 15 og 30 km i B-mesterskapet i 1984

IV.d Terje f. 1952 har sønnen Geir Olav f. 1987 som også er aktiv skiløper

Anna og Nils hadde barna:

III.b. Ivar Kristian Tuftin (1913 – 1996) var ugift. Nevøen Åge forteller at Ivar Kristian i ung alder ble slått ned av lynet, var skinndød, men overlevde med noe mén av det livet ut

III.c. Ingrid Nilsdatter Tuftin (1916 – 1996), født på Sørmoen under Hovland, ble gift med Otto Ottesen (1912 – 1986). På Fagerli, Veme, med barna:

IV.a. Åge født 1938 gift med Johanne Tiseth, Hønefoss

IV.b. Ove født 1940 gift med Marit Synstelién født 1945

IV.c. Anne Marie født 1947 gift med Jan Thorvaldsen (1946 – 1993)

IV.d. Inger Lise født 1952 gift med Gunnar Fagerås født 1952

IV.e. Nils Peder født 1954 gift med Nina Svenskerud født 1961. Nils Peder hadde Fagerli, men bor nå i Sagveien på Sokna

IV.f. Randi Anita født 1958 var gift med Roar Bråten

III.d. Peder født 1924 fikk poliomyelitt i ung alder og ble lam i det ene beinet. Han hadde ”stivt bein” og ble skredder. Giftet seg med Anna Moe og er bosatt på Elverum. De har en sønn:

IV.a. Per-Arne Tuftin født 1960 bor i Oslo og var direktør i Norges Turistråd. Fra 01.01.04 er han kommunikasjonsdirektør i den fusjonerte organisasjonen Innovasjon Norge

III.e. Arne født 1927 har Haugvang, men bor i Oslo. Han var gift med Astrid Edwardsen og de har en sønn:

IV.a. Morten Tuftin født 1964

Annette giftet seg på nytt i 1896 med enkemann Isak Olsen Strømsodd (1835 – 1915) og de fikk følgende barn (fire før ekteskapet ble inngått og tre etter):

II.e. Kristian (1892 – 1966) giftet seg med Ågot Bråten (1912 – 1988) fra Strømsoddbygda. De bodde i Solberg og hadde sønnen:

III.a. Ingvar (1934 – 1979) som bodde ugift i Pukerudhagen

II.f. Inga Tuftin f. 1893 gift med Petter Ellingsen Kastet f. 1893

III.a. Alf Kastet (1915 – 1998), bodde på Jevnaker seinere i Hønengaten 76. Inga hadde Alf før ekteskapet med Petter ble inngått. Alf, gift med Alfild Helene Hansen (1921 – 1978), har to barn:

IV.a. Ragnhild f. 1943 g. m. Ottar Sætra, bor i Pukerudhagen på Sokna og har ei datter

V.a. Anne Lise f. 1974

IV.b. Berit Kastet f. 1954

III.b. Einar Kastet født 1920 g. m. Annie født 1924. Barn:

IV.a. Liv f. 1947

IV.b. Per f. 1950

IV.c. Jan f. 1952

III. c. Ingrid Kastet f. 1924 dro til Støren, Sør-Trøndelag

II.g. Bernt (1895 – 1974) g. 1927 m. Astrid Birgitte Nestorsdatter Solbakken (1901 – 1969). De har ei datter:

III.a. Gerd f.1928 g. m. Einar Magnus Lerfaldet (1929 – 1999). En sønn:

IV.a. Bernt Martin f. 1952 har en sønn

V.a. Thomas født 1975

II.h. Karen (1895 – 1975) g. 1921 m. Karl Johan Dalen (1894 – 1977). De har to barn:

III.a. Karin f. 1921 g. m. Helmer Bottolfs f. 1913 i Krødsherad, Bosatt i Bærum. Barn. Jan f. 1955

III.b. Alf f. 1923 g. 1954 m. Åse Solli f.1929 på Hen som datter av Hans Solli og Ragnhild Eriksdatter Bekken født 1889. Alf og Åse hadde hus i Pukerudhagen, men bor nå i Heradsbygda. Barn.

IV.a. Ragnhild Birgitta f. 1954 var g. m. Ivar Vaaten.

IV.b. Bjørn Arild f. 1955 g. m. Anne Marit Nilsebråten

II.i. Anders (1898 – 1929) var ugift skogsarbeider og bodde hjemme på Haugvang. Han døde tidlig av poliomyelitt

II.j. Ole Tuftin (ble kalt Verket selv om stedet heter Melby, 1901 – 1971) g. 1923 med Ragna Andreasdatter Modalen (1898 – 1978). Barn:

III.a. Bergny f. 1923 g. m. Olav Sletner f.1911 fra Kløfta. Flyttet tilbake til hjemstedet på Melby, Gardhammar

III.b. Andreas (1926 – 2001) g. 1952 m. Eva Reinhardtsdatter Bråthen f. 1928 bor i nabohuset på Melby

II.k. Arnt (1904 –1989) ugift bodde i Nordby sammen med halvbroren Petter, så sammen med Olga i Fossen (neppe egentlig samboerskap, men praktisk bofellesskap i noen år), deretter i Nordby igjen før han endte opp i Krokenveien i Hønefoss på slutten

Bjørnejegere

Skredder og husmann Anders Torstensen kunne vi tenke var en puslete kar, men vi finner at han var en betydelig bjørnejeger. Hans sønn, Johan Tuft, som vi skal se, var nok enda større. *Lysknappsetra (Lysknappvolden)* var seter under Nedre Lundesgård. Setra ligger syd for Lysknappen. Den var utgangspunkt for åtejakt på bjørn. På det økonomiske kartverket er *Stillinga* angitt mellom toppen og setra. Stillingen, laget av Anders Torstensen, ligger nærmere *Lysknappen* enn plasseringen på kartet. Det må være denne stillingen som er referert fra mai 1877 (gjengitt i Ringerikes Ugeblad):

”I Lundesgaardsmarken i Sognedalen er Løverdagen den 12te ds. paa Aate skudt en Bjørn af Anders Tuftin.”

Johan Andersen Tuftin født 23.11.1861 (det står galt årstall på gravstøtta hans) har i følge Norderhovboka av 1914 skutt fem bjørner. Dette var fra 1880-tallet og utover. Da var bjørnefall såpass sjeldent at de fleste ble beskrevet i Ringerikes Blad. Jeg har muligens klart å finne alle disse bjørnefallene:

1. Det var ved Lysknappen at Johan skjøt sin første bjørn, våren 1880. Følgende beskrivelse står i Baches skrifter, mine kommentarer står med *kursiv*:

“Min første Bjørnejagt Vaaren 1880 skjød jeg en stor Bjørnebinne paa Aate, “Sjeystøverstillingen” (*Skeivstøvelbråtan i Nedre Lundesgård skog, Skeivstøveltjern*). Aaten tilhørte Far; Far var der og passede paa Bamse, men da Far var der var ikke Bamse der, men da Far var hjemme var Bjørnen paa Aaten og forsynte sig meget godt, rev Hesteskraaten istykker og drog den paa forskjellige kanter. Slig var det den hele Vaar helt til St. Hans, da sagde Far til mig: “Nu kan du gaa der bort og passe inat.” Han fortalte nøiagtig, hvordan det saa ud paa Aaten. For samme Morgen bar Far tilsammen de Rester, som var tilbage, og lagde de i Aatet og lagde Bar og Stokker over dette. Sent St. Hansaften tog jeg og Ole Smaalenningen (*tjenestegutt på Lundesgård*) afsted som gamle Bjørnejagere. Jeg havde dengang en af de ældre Jarman-Rifler, men Ole havde ikke Gevær og noget andet Vaaben havde vi slet ikke, ikke engang Kniv hadde nogen af os. Jeg tænkte ikke engang paa at faa skudt Bamse, men vi skulde alligevel gaa paa Bjørnejagt. Ole stod igjen et Stykke indenfor Stillingen, medens jeg var fremme til Spiltergjerdet og skulde se om Bamsen var paa Aatet eller om han hadde været der. Joda, alt var iorden eftersom Far sagde. Jeg stod der en Stund og alt var stilt, og Klokken var nære 12 om Natten. Jeg tænkte at gaa ned til Ole og at vi skulde sidde og passe Bamse oppe; men da jeg hadde snud mig og taget 2 a 3 Skridt hørte jeg et Brak nedenfor Skytterberget, og jeg forsiktig ind i Skyttergjerdet og titted ud i Skyttergluggen og skulde se om det var Bamse, som braged saapass eller hvad det var. Jo, der var den, tængte jeg ved mig selv. Stilt var det, som om alting var begravet, og Himmelen var overskyet og mørk. Jeg lagde an i Skyttergluggen, men da kunde jeg ikke se Sikterne og heller ikke Bjørnen; men jeg tog Riflen og lagde an over paa Gjerdet og smeldte paa, og først et Ildhav og saa mørkt som en Høstnat og jeg ingenting saag og intet hørte, hverken fra Bjørnen eller fra Ole, men jeg sprang tilside og fik se at Bamse var truffet og at han var faldt. Jeg fik øieblikkelig i en Patron til, om Bamse kunde taget Returbillet, og ganske rigtig, jeg hadde ikke før faaet ladet, før Bamse sa paa Bagenden og skulde prøve at komme afsted, men jeg smledte paa og Kuglen traf godt, slog tvers af Rygbenet paa Bamsen; men da kan du tro at Far sjøl i Stua ikke var rigtig blid, han skreg styggere alene alle de Trold som i Fjeldene bor skriger tilsammen. Det var en ægte norsk Musik, det var noget at høre for en Jæger. Da jeg hadde skudt andet Skud sprang Hylsen og jeg fik den ikke ud af Kammeret. Bamsemor skreg af al Magt. Hvad skulde jeg gjøre? Ikke ladestok og ikke Kniv. Jeg støtte Bøssen i Berget til Kolben sprak isønder, men ingenting hjalp, Hylsen sad der. Hvad skulde jeg gjøre? Bjørnen fortsatte med sine voldsomme Skrig. Jeg bort til Ole, jeg tænkte mig at han kunde havt Kniv. Da Ole saa at jeg kom i saadan Hast, tog han afsted i den Retning, som han var kommet fra, for han troede at Bjørnen var etter mig. Jeg skreg paa Ole og bad han skulde vente, men han fortsatte Farten uafbrudt til at jeg naaede ham igjen, men da var denslags Los gaaet noksaa langt. Jeg spurgte om han hadde Kniv. Nei, sa han, Kniv hadde han ikke. Ole var bleg i Ansigtet som et hvidt Lommetørklæde. Jeg maate lige ned til Lysknapsæteren (*Lysknappsetra, Lysknappvolden*) før jeg fik Hylsen af Bøssen. Saa op til Bjørnen igjen og ny Kamp blev optaget. Jeg skjød og Bjørnen skreg af al Magt. Det var et Helvedes Leven, som udspandt sig der, kun af os to. Bamse stolte paa sin Kraft og Mod og fortsatte Krigen til det yderste. Men

jeg blev den seirende og indtog Fæstningen, jeg var da fuldkommen Krigsmand i den slags Krig. Jeg var da 18 Aar gammel.

Johan Tuft

2. Johan Tuft skaut sin andre bjørn her i begynnelsen av juli 1884 (Ringerikes Blad 5.8.1884):

“For ca. 1 Maanedes Tid siden er i Lundesgaard Skov i Lunder paa utdlagt Aate skudt en stor Hanbjørn af Johan Røsby. Bamsen ble liggende godtsom paa Pletten efter det første Skud, men blev alligevel tilsendt et til, der var dødbringende.”

De tre neste bjørnene ble skutt ved Tjuvenborgen. Jeg kjenner til tre åter her, både øst, syd og vest for fjellet. Tuft-åta er den sydligste der den ligger uten jeg har funnet synlige spor i terrenget, øst for Saksentjern. Området kalles Røsbyseter på gammelt kart.

3. Den første ble skutt 16.05.1886, etter at faren hadde felt ei binne 08.05 samme sted i følge sitat fra Ringerikes Blad:

“Den 8de f.M. blev af Anders Torstensen Tuftin skudt en Bjørn (Binne) paa udlagt Aate i Gaarden Røsbys skov i Lunder. 8 Dage senere blev paa samme Aate af Johan Andersen Tuftin skudt en usædvanlig stor Hanbjørn med vakker Pels.”

4. Denne må også ha blitt skutt i 1886 – altså tre bjørner på samme åte og vår (!) - se nærmere under 5. Sitatet er fra avisen 25.06.1886 og det er merkelig at det andre bjørnefall til Johan ikke er nevnt. Kunne det ha skjedd enda seinere samme året?

5. Så til Ringerikes Blad torsdag 31.05.1906 som beskriver et bjørnefall tre dager før:

“En svær Rusk af en Hanbjørn blev Mandag Aften 1/2 10 skudt af den flinke Elg- og Bjørnejæger Johan Tuft paa Aate i Halkinrudskogen ved Tyvenborgen i Lunder. Det er nu snart 14 Dage siden Tuft fik “Opkast” paa Aaten, og Jægere saavel fra Hønefos som Kristiania har været med Tuft forat prøve sin Jagtlykke. Den sisde af disse var den bekjendte Jæger Brugseier Gustav Skamarken. Han forlod Tuft Mandag Formiddag, og inden Aften var Skogkongen død.

Tuft har tidligere paa samme Sted for endel Aar siden skudt 2 Bjørne paa en Vaar og paa samme Aate.

*

Bjørnen var igaar at se hos kjøbmand Engelstad. Det var isandhed en vældig Bamse – med en Pels saa tyk og lubben, at den nok var værd at gjøre Fodtæppe af.”

Den siste bjørnejakta Johan var med på, må ha vært i 1922. Da bjørnespor ble oppdaget i november av Isak Sognelien i Strømsoddbygda, dro han ut sammen med blant annet Johan og Johans sønn, Elling, i retning Ringerudkollen i Ådalen. Med forsterkninger, blant annet med Johans sønn, Anders, fortsatte de jakta over mot Vassfaret, men bjørnen forsvant. Den gikk i hi i Dyttholfjellet og neste vår ble den skutt av to menn fra Flå, de såkalte ”indianerne”.

Ellers er også Johan Tuft kjent som elgjeger, jeg siterer fra Ringerikes Blads omtale i forbindelse med hans dødsfall i 1941:

”...Men når talen er om Johan Tuft så er det i første rekke som jeger. Han var ikke gamle karen da han fikk sin første borse og begynte å gå på småviltjakt, og det året

han stod til konfirmasjon va han med på elgjakt og skjød sin første elg. Og det blev ikke hans siste! Hver høst i 60 år var han på elgjakt og 300 elg falt for hans kuler. – Heller ikke bjørnen var ham ukjent. Alene skjød han 5 bjørner, men han var med på atskillig flere bjørnejakter i sitt lange jegerliv, som hadde satt et så umiskjennelig preg på ham. Lett og liten, mager og senet var han typen på en jeger og skogsmann, det markerte ansiktet fortalte om skog og fjell.....”

Litt om Johan og hans etterkommere:

I.c. Johan Andersen Tuft (1861 –1941) var nok født på Hallom da faren kalles Røsbyeie ved fødselen. Han var gift med Karen Bolette Roverud (1873 – 1921) fra Pukerud. Karens foreldre var Elling Halgrimsen Roverud (1842 – 1922) og Gunhild Ellingsdatter (1846 – 1915). Johan og Karen bodde på Branddalen under Sørurn i Heradsbygda i 1900, men kjøpte nedre Halkinrud i 1901 og øvre Halkinrud i 1909. Karen døde tidlig av kreft. De hadde barna:

II.a. Gunhild (1896 – 1955), Pukerud er bosted ved fødsel, ble først gift med skogsarbeider Peder Sverre fra Lier (1879 – 1957) og seinere skilt. Barna ble født i Sylling:

III.a. Mina født ca. 1915, gift med drosjesjåfør Sverre Bagaasen (1914 – 2003) bror til Sigurd ”Snobbis” Bagaasen (1911 –1991) som ble gift med Gunhild etter ekteskapet med Peder. Mina og Sverre har sønnene:

IV.a. Sven Bagaasen kjent fra Ringerikes Blad og gift med Rannveig

IV.b. Per Erik gift med Anne Helga

III.b. Karen (1917 – 2002) gift med Ovar Gundersen og de har en sønn:

IV.a. Kjell født 1937 gift med Kari

III.c. Hans Trygve (1919 – 2000) gift med Kristine Engene. Hennes datter er Elisabeth (Lisbeth) gift Ørpen

III.d. Anna f. 1921 gift med Bjarne Strøm fra Kristiansund som var i Forsvaret (stabssersjant ved verkstedet på Hvalsmoen) og deltok ved invasjonen i Normandie 6. juni 1944. De har en sønn:

IV.a. Per Erling Strøm født 1948, ansatt på Follum og gift med Edel. De har to barn og sønnen Henning født 1983 er eldst

III.e. Kjell (1923 – 1927). Da han døde var familiens bosted øvre Halkinrud, men familien flyttet snart til Roa under Oppgarden på Sokna

Gunhild og Sigurd Bagaasen bodde ved kalkverket i Norderhov og seinere bodde Gunhild og Sigrun på Fossheim, Sokna. Gunhild og Sigurd fikk ei datter sammen:

III.f. Sigrun, født 1938, bor i Trondheim og har en sønn

II.b. Anders (1899 – 1977), med bosted Pukerud ved fødsel, ble gift 1930 med Ågot Wilhelmine (1897 - 1986), datter av skredder Hauge i Hønefoss. De hadde nedre Halkinrud fra 1925, men hadde ingen barn og på grunn av åsetesretten gikk garden over til Ellings sønn Helge Johan i 1987. Han hadde allerede øvre Halkinrud

II.c. Inger (1900 – 1900). Sørumsøra var bosted da hun døde to uker gammel

II.d. Inger (1902 – 1986) gift med Olaf Hermansen (1911 – 1963), bryggeriarbeider fra Veme. De har ei datter:

III.a. Bjørg født ca 1937 g. m. Åsmund Martinsen, Haugsbygd. Deres barn er.

IV.a. Per

IV.b. Erik

II.e. Elling (1903 – 1989) må også ha blitt født på Branddalen da fødselen ikke er ført i kirkebok for Lunder. Han hadde øvre Halkinrud fra 1925 og ble gift 1930 med Olga Helgesdatter Bråten (1904 – 1968). De har barna:

III.a. Karen Anna født 1931 gift med Ole O. Strømsodd (1923 – 1994). Barn:

IV.a. Tormod gift med Bente Eriksen. De bor på nordre Strømsodd og har barna: V.a. Kjetil født 1981, V.b. Ståle født 1984

IV.b. Olaf Elling gift med Eli Bekken har ikke barn

III.b. Helge Johan født 1935 gift 1962 med Astrid Thorleifsdatter Øveren født 1941, skilt. De har barna:

IV.a. Inger født 1963 har barna V.a. Morten f. 1990 og V.b. Hanne Marthe f. 1991

IV.b. Elling født 1968 g. m. Gunn Randi og de har ei datter sammen; Elin f. 1997

III.c. Anders født 1946 er gift med Britt, bor på Sysle, men arbeider på Felleskjøpet i Hønefoss, og har barna:

IV.a. Hanne

IV.b. Arne

II.f. Haakon Tuft (1908 – 1992) og broren Einar var gode skiløpere. Haakon deltok i Holmenkollen. Han hadde en Douglas motorsykkel og sertifikat allerede i 1925, 17 år gammel. Hjemme på Halkinrud hadde han badstue på Griseberget mot Sørsdal omkring 1940. Ektefellen ble Margit Olava (Mosse) Amundsen fra Ullerål, født 1919. Hun var bestyrer på Lunder gamlehjem. Haakon og Mosse har tre jenter:

III.a. Anne Berit født 1954, arbeider i Cappelens forlag og har sønnen

IV.a. Finn-Haakon f. 1980, student i teknisk fysikk ved NTNU. Faren er Geir Ellingsrud, professor i matematikk ved Universitet i Oslo

III.b. Kari f. 1956, gift med Knut Arne Stavnes, arbeider på Ringerike ligningskontor og har tvillingene

IV.a. Helene f. 1983

IV.b. Arne f. 1983

III.c. Hilde Tuft f. 1959 er samboer med Runar Hansen, Hønefoss Rørleggerbedrift. De bor i Haugsbygd og har ikke barn

II.g. Einar Tuft (1910 – 1983) gift 1948 med Karin Kullerud født 1919 og har sønnen

III.a. Johan Kullerud Tuft født 1949 gift med Gerd Marit Grimsrud født i 1949, fra Begnadalen. De bor i Norderhov og har ikke barn

II.h. Astrid (1913 – 1914) døde som ung

Johans barn utenom ekteskap: Kristine født 1914 av pike Anna Matilde Jakobsdatter Engahaugen ført i kirkebok for Lunder. Kristian Otterdokken født 1923 er ført i Hallingdal som sønn av pike Margit Slåtten, Nes. Det finnes et barn til.

I.d. Edvard født 1866 finnes ført under Seildugs Gade 28 i Oslo i 1900. Han er vintapper og gift med Thea (1872 – 1948) fra Odalen. De fikk tre døtre i Seildugsgata mellom Grünerløkka og Dælenenga og niesen Torborg husker at hun besøkte dem der. Karin Tuft har ellers gitt noen opplysninger om familien. Edvard drev kull- og vedforretning, men døde nokså ung. Barna er

II.a. Borghild født 1899 gift med gårdeier Frydenlund og var bosatt på Tåsen og seinere Madserud allé. Ei datter:

III.a. Inger

II.b. Aarfryd var ugift og fortsatte å bo i Seildugsgata sammen med

II.c. Olaug født 1907 som var gift, men uten barn

I.e. Anton Tuft (1874 – 1964) gift med Ane Ingebretsdatter Voster (1885 – 1975) fra Strand kommune i Rogaland. Anton var skogsarbeider og kjent skiløper i sine unge år. Sammen med andre prøvde han å starte Lunder skiklubb i 1899. Den ble snart lagt ned, men Anton var aktiv med verv i perioden 1908 – 1920 i den nystartete idrettsforeningen som ble stiftet med navnet Lunder skyte- og idrettsforening i 1907, fikk navnet Lunder skiklubb i 1908 og endelig Lunder idrettsforening samme året.

Anton representerte som aktiv Liv, Hønefoss. Livbakken ble åpnet i 1901 og i det første landsrennet (norgesmesterskapet) her fikk Anton 2. plass. Han var med i Holmenkollen 50 km i 1902 og det ble 11. plass med tiden 5.18.26. Det var typisk for den tids skiløpere at de måtte delta både i hopp og langrenn og mange mestret begge disipliner. Litt mer om skibedriftene står i forbindelse med hans 80-årsfeiring (23.08.54) i Ringerikes Blad 21.08.1954. Anton ble æresmedlem av Sokna idrettsforening på høsten samme året. Jeg siterer fra omtalen ved gullbryllupet i 1957:

”.. I alle år har han hatt sitt vesentligste arbeide i skogen med hugst, kjøring og rydding. I sine yngre år var han den beste skiløper på Ringerike, både i langrenn og hopp. Han har en stor samling av premier, medaljer og diplomer, derav flere fra Holmenkollen. Lett og spenstig var han, og det var ikke lett å komme forbi ham. Anton var i skogen hele uka og måtte bruke søndagen til trening og konkurranse, men likevel kom han hjem med både første premie og damenes pokal...”

Datteren Torborg forteller at Anton livnærte seg av skogsarbeid. Småbruket på Lofthus, kalt Tuft, var på seks mål jord og det var bare gris og høner der. Anton var glad i skogen, spesielt likte han å jakte. Det forteller også sitatet fra Ringerikes Blad:

”Det gildet Anton visste var å ta harehunden til skogs, og det var ingen sjeldenhet at det hang fugl og hare på veggen på Tuft.”

Kona Ane var vaskekone, kokke, sydame og hushjelp hos Haugerud på prestegarden (Snyta). Torborg forteller videre at mora hjalp til sammen med Ragnhild Ålde hjemme hos Karen da hun var syk. Ane stilte også opp hos Borgenvik og hjalp til, det var alltid behov for en ekstra skilling. Hun kom til Lunder med prestefamilien Skaar stod det i Ringerikes Blad ved gullbryllupet i 1957. Jeg siterer videre noen vakre ord om Ane:

”Ane har alltid bevart sitt gode vestlandske lynne med flid og nøysomhet, som så mangen gang er kommet godt med. Tidene har ikke vært så gode bestandig. Det forunderlige med Ane var at alt likesom vokste mellom hendene hennes, slik at hun fikk mye av lite. Hun kan stå som et lysende eksempel for mangen husmor. Mange er kommet til Ane for å få hjelp. Skulle det være store lag, var det rift om Ane til kokkekone. Og heldig den som fikk fatt på Ane. Da var det lett å være vertinne. Gjaldt det søm, var Ane god å ty til – for ikke å snakke om hjelp til slaktning og matlaging etterpå. Dagene i slaktetida ble ofte både lange og kalde, men derfor ingen sure miner – når Ane ble sliten, sang hun en stubb.

Når høsten kommer og skogsbærene er modne er Ane på farten for å nyttiggjøre naturens gaver. Ofte kan folk si: I år er det lite bær – men Ane kom hjem med fulle spann. Ane er glad i skogen, skogen gir ro i sinnet – en kan koble av fra det daglige strev. –”

Anton og Ane hadde barna:

II.a. Torborg født 1908 gift med selger Levius Tveit (1904 –1984), fra Eivindvik i Sogn. De fikk en sønn:

III.a. Jan Tveit (1937 – 1961) som var jagerflyger utdannet i Canada. Da han hadde vært stasjonert i Bodø i to år, omkom han ved sitt andre nattokt da han gikk i havet ved Landego. Tore Abelgård og Bjørn Kjos er andre soknedøler som har tilhørt samme skvadron. Ole Snersrud, Hønefoss, også stasjonert i Bodø, omkom ved en flyulykke i 1964

II.b. Arne Tuft (1911 - 1989) var en meget god langrennsløper som, lik faren, konkurrerte for Liv, Hønefoss. I 1935 fikk han 6. plass i hovedlandsrennets 30-kilometer og han debuterte i Holmenkollen med 19. plass på 50-km med tida 3.53.21. Kollens 18 km gikk unna på 1.20.30 og det ga 13. plass, på plassen etter Oscar

Gjøslien, vinneren av 50 km. 1936-sesongen ble kanskje hans beste med 4. plass i uttakingsrenn til Olympiske leker i Garmisch-Partenkirchen. Her kvitterte han med en fantastisk 6. plass på 50 km langrenn og ble beste nordmann. "Skautrollet" Trygve Brodahl ble nummer 11 med to brukne ribbein etter 16 kilometer, skriver Thor Gotaas i sin nye langrennshistorie. Brodahl hadde sterk forkjølelse i kroppen, står det i Liv/Fossekalens jubileumsberetning fra 1995. Det ble firedobbelt til svenskene som hadde forberedt seg godt med vekt blant annet på smurningen

I 1937, skriver Thor Gotaas videre, var Arne Tuft med på et team som skulle drive utprøving av smurning for Tyri fabrikker. Det endte opp med at Tyri lansert fire smurningstyper i 1938, hver med sin boksfarge. Arne Tuft startet også friskt i 1937 og kom med i langrennstroppen til VM i Chamonix, men ble syk og fikk ødelagt det meste av sesongen. Det ble allikevel en hederlig 11. plass i hovedlandsrennet, men han fikk bare 48. plass på 18 km. Tiden var allikevel god, 1.14.02, og vi skal huske på at det var 122 startende bare i spesialrennet. Endelig nevner jeg at han fikk 39. plass i 1938 i Holmenkollens 50 km.

Arne var først gift med Ågot Berg og flyttet til Bærum etter skilsmissen. Seinere giftet han seg med Elisabeth. Arne og Ågot fikk sønnene:

III.a. Arne som flyttet til Canada og er gift der

III.b. Svein som er gift med sykepleier Sissel Asp, Ski. Svein er ansatt i Norsk Hydro og pendler til Bergen

II.c. Ingrid født 1912 ble gift med Jørn Walter Sørensen fra Danmark. De har en sønn:

III.a. Christian

II.d. Ellen født 1915 (familien var fortsatt bosatt i Veltikold under øvre Lundesgård), gift med Ludvig Larsen og de har en datter:

III.a. Anne Marie gift med Egil Tobiassen, Veme

II.e. Astrid (1916 – 1990) (ved fødselen var familien bosatt på Halkjennrud) var gift med bonde Sigurd Drangstorp i Rakkestad og bodde der. De fikk ikke barn

*

Tuft-navnet

Tuft ble stedet kalt som Anton og Ane hadde ved Lofthus på Sokna. I 1941 ble skjøte på eiendommen 139/12 (et Pukerudnummer) overført fra Anton til Arne. Navnet Tuft må være en kortform av Tuftin og det er som slektsnavn for de tre yngste barna til Anders Torstensen Tuftin og Inger Nilsdatter vi kjenner det. Slik finner vi navnet i dag, ikke bare på Sokna, men også i Hønefoss og Oslo.

Deler av slekta etter Anders Torstensen Tuftin og Inger Nilsdatter Tangen

Anders Torstensen (1829 -1911)

Inger Nilsdatter (1835 - 1915)

1.a. Martin Røsby (1857 – 1922) g. m. Johanne Ellingsdatter Juvet (1864 – 1958)	1.b. Anette (1859 – 1905) g. 1878 m. Petter Pedersen Solum (1849 – 1890) og 1896 m. Isak Olsen Strømsodd (1835 – 1915)	1.c. Johan Tuft (1861 -1941) g. m. Karen Bollette Ellingsdatter Roverud (1873 – 1921)	1.d. Edvard f. 1866 g. m. Tea fra Odalen f. 1872	1.e. Anton Tuft (1874 – 1964) g. m. Ane Ingebretsdatter Voster (1885 – 1975)
---	--	---	--	--

1.a.1. Inger f. 1885 g. m. Sjøanne Berger, Eds-gard	1.a.3. Elling Røsby (1891 - 1978) g. m. Maria Olsdatter Kjos (1891-1972)	1.a.4. Martha (1893 – 1976) g. m. Anders Knutssen Lerfaldet (1888 – 1966)	1.a.5. Anders Røsby (1895 – 1979) g. m. Martha Haakon-sen (1899 -1967)	1.a.6. Mina Jenny (1898 – 1966) g. m. Ole Langv. bråten (1891 - 1940)	1.a.7. Julie (1901 - 1997) g. m. Petter Mjøseng (1895 - 1945) Sigdal	1.a.8. Nils Røsby (1903 – 1991) g. m. Ragna Rønning (1907 -1959)	1.a.9. Magnus (1905 – 1989) g. m. Augusta Berger	1.a.10. Maren (1907 - 2001) g. m. Ole Gulbrand-sen Kjos (1905 - 1981)
---	--	---	--	---	--	--	--	---

1.b.1. Gunda (1880 – 1939) g. m. Elling Eriksen Bekken f. 1880	1.b.2. Inger Marie f. 1883 g. m. Ole Strømsodd	1.b.3. Petter Pettersen (1885 –1969)	1.b.4. Anna (1888 – 1969) g. m. Nils Isaksen Tuftin (1871 – 1958)
1.b.5. Kristian Tuftin f. 1892 g. m. Ågot Bråthen	1.b.6. Inga f. 1893 g. m. Petter Ellingsen Kastet	1.b.7. Bernt Tuftin (1895 – 1979) g. m. Astrid Solbakken (1901 – 1969)	1.b.8. Karen f. 1895 g. m. Karl Johan Dalen f. 1894
1.b.9. Anders (1898 – 1929)	1.b.10. Ole Tuftin (1901 – 1971) g. m. Ragna Modalen (1898- 1978)	1.b.11. Arnt Tuftin (1904 – 1989)	

1.c.1. Gunhild Tuft (1896 – 1955) g. 1. m. Peder Sverre (1879 – 1957), 2. m. Sigurd Bagaasen (1911 – 1991)	1.c.2. Anders Tuft (1899 – 1977) g. m. Ågot Wilhelmine (1897 – 1986)	1.c.4. Inger (1902 – 1986) g. m. Olaf Hermansen, Veme	1.c.5. Elling Tuft (1903 -1989) g. m. Olga Helgesdatter Bråten (1904 - 1968)	1.c.6. Haakon Tuft (1908 – 1992) g. m. Mosse (Margit) Amundsen f. 1919	1.c.7. Einar Tuft (1910 - 1983) g. m. Karin Kullerud f. 1919
--	--	---	--	--	--

1.d.1. Borghild f. 1899 g. Frydenlund, Oslo	1.d.2. Aarfryd ugift, Oslo	1.d.3. Olaug f. 1907, g. Oslo
---	----------------------------	-------------------------------

1.e.1. Torborg f. 1908 g. m. Levius Tveit, Oslo	1.e.2. Arne Tuft (1911 -1989) g. 1. m. Ågot Berg, Bærum	1.e.3. Ingrid f. 1912 g. m. Jørn Walter Sørensen, Danmark	1.e.4. Ellen f. 1915 g. m. Ludvig Larsen, Bekken	1.e.5. Astrid (1916 – 1990) g. m. Sigurd Drangstorp, Rakkestad
---	---	---	--	--

Eigil Elsrud:

Heim og folk i Ådalen.

Høghaug (290/10)

Høghaug, som før 1868 var husmannsplass under Nordre Skagnes, ligger vakkert til ved Vestre Bjonvannet, på dets vestre side. Vi vet at Høghaug var bebodd fra 1748 til 1868. Deretter var plassen ubebodd i ca. 70 år, inntil Mari og Ingvar Skagnes bosatte seg der omkring 1940.

Lars Gudbrandsen Bjonviken (1715-1773) ble 1747 gift med **Gubjør Olsdatter Næs (1717-1774)**. Foreldrene til Lars var Gudbrand Olsen Hæl, Bjonvigen (1652-1747) og hans hustru Sønnev Pedersdatter, født ca. 1680 og død etter 1762. Gudbrand Olsen og hustru hadde bodd på Hæl inntil omkring 1712, da de bosatte seg i Bjonvika. Gubjørs foreldre vet jeg ikke med sikkerhet hvem var, men kanskje var det Ole Gudbrandsen Næs og hustru Guri Andersdatter fra Sør-Sorum.

Lars og Gubjør, som bosatte seg i Høghaug da de giftet seg, fikk disse barna som vi vet om:

1. Kirsti Larsdatter Høghaug, født 1747. Død som liten.
2. **Kirsti Larsdatter Høghaug (1749-1816)** og ektemann **Amund Haagensen** ble de neste brukerne i Høghaug, se fortsettelsen.
3. Gudbrand Larsen Høghaug, født 1753. Død i Furua 1814. Ble 1784 gift med Anne Olsdatter, antagelig fra Blakstvedt, født ca. 1756 og død i Furua 1830. De bodde først i Flekkerud. Omkring 1792 flyttet de til Gran, der de ble husmannsfolk i Sevaldrudbakken. Bosatte seg mellom 1803 og 1814 i Furua. De hadde disse barna (de tre eldste var født i Flekkerud):
  - a) Lars Gudbrandsen, døpt 19/2-1786. Bodde ikke hos foreldrene i 1801. Død? Det var en Lars Gudbrandsen som tjente på Fjøsvika i 1801, hans alder var oppgitt til 17 år.
  - b) Ole Gudbrandsen, døpt 25/5-1788.
  - c) Elling Gudbrandsen, døpt 2/10-1791.
  - d) Gulbjør Gudbrandsdatter, født i Sevaldrudbakken og døpt 25/5-1794, død 1878.
  - e) Anne Gudbrandsdatter, født i Sevaldrudbakken 1801.
  - f) Kjersti Gudbrandsdatter, født i Sevaldrudbakken 1803.
4. Ole Larsen Høghaug, født 1756.

Kirsti Larsdatter Høghaug (1749-1816) ble 1780 gift med **Amund Haagensen Lindaasen (1745-1819)**. Hans foreldre var Haagen Haraldsen Lindaasen og hans 2. hustru Kari Olsdatter Storruste, se slektshistorien fra Lindaasen (Hringariki høsten 1996). Kirsti hadde drevet Høghaug etter sin fars død. Hun og Amund drev Høghaug sammen fra 1780 til deres svigersønn **Christoffer Monsen** etter endt krigstjeneste overtok i 1816. Omkring 1790 var det kommet en annen familie til Høghaug. Det var Christoffer Monsens

far som med sin hustru og de yngste barna bosatte seg her. De bygde seg eget husvære, se Høghaug II senere i historien. Kirsti og Amund fikk disse barna som vi vet om:

1. Haagen Amundsen Høghaug (1781-1834). Han ble 1805 gift med Else Timandsdatter Haugen (1777-1864). Elses foreldre var skoleholder Timand Knudsen Åsli fra Nordby i Hedalen, og hustru Barbro Gudbrandsdatter fra Søre Grøv. Disse hadde flyttet fra Hedalen til Ådalen omkring 1774, der de bl.a. bodde i Haugen (u/Viker) og i Øvrevoldsbråten (senere også kalt Timannsbråten eller Bråten). Elses bror Knut Timandsen kjøpte Øvrevoldsbråten i 1785 for 140 rd. Haagen og Else ryddet Opperud (Vikereie). De har meget stor etterslekt, se også u/Opperud.
2. Gubjør Amundsdatter Høghaug (1783-1849) ble 1816 gift med enkemannen Ole Gunvaldsen d.e. Strande/Jemterud (1767-1839), som først hadde vært gift med Sissel Tollfsdatter. Ole Gunvaldsen og Sissel Tollefsdatter hadde 6 barn sammen (ikke nevnt her). Ole Gunvaldsen og Gubjør Amundsdatter fikk tre barn sammen, det var:
  - a) Sidsel Olsdatter Jemterud (1816-1885). Hun ble 1842 gift med Ole Olsen Juvbråten d.y. (1812-1882). De bosatte seg i Skollerud u/Ringerud. Etterkommerne kalte seg Skollerud og Ringerud (i Amerika)
  - b) Ole Olsen Jemterud (1819-1892). Ble 1842 gift med Berthe Larsdatter Dalen (1817-1901) fra Odderdalen, også skrevet Oterdalen (ved Olsvika). Bodde i Jemterud.
  - c) Kirsti Olsdatter Jemterud, født 8/11-1826, gift 5/8-1851 med Peder Ellingsen Gunbjørud, født 10/8-1822. Hans far var Elling Fredriksen Ringerud.
3. Kari Amundsdatter Høghaug (1786-1865), død på Lunde, ble 1812 gift med Gulbrand Endresen Lunde (1785-1862), død i Guttebråten. Kari og Gulbrand bosatte seg i Guttebråten i 1812. De har idag en mengde etterkommere i Amerika, se bøkene om Lunde-ætten. De fleste av de som utvandret kalte seg Gulbrandson. Kari og Gulbrand fikk mange barn:
  - a) Endre Gulbrandson, født 1812. Ble 1840 gift med Marit Hansdatter Gravli, født 1814. De utvandret til Amerika 1852. 7 barn.
  - b) Amund Lunde (1816-1906), død i Amerika. Var gift to ganger. Ble gift 1. gang 1842 med Sigrig Østensdatter Gubberud, født 5/8-1812 og død i Amerika 1875. De bodde i Nilsebråten u/Sørum, fikk der 4 barn, *Kari*, født 1843, *Gunhild Maria*, født 1845, *Gulbrand*, født 1848, *Kirsti*, født 1851. Familien utvandret til Amerika i 1851. Amund ble gift 2. gang i 1881 med Antonette Wilhelmsdatter Seierstadeie, død 1916. Fikk ett barn med henne, *Sigrig*, født 1881 (død før 1920 av tæring).
  - c) Ole Gulbrandsen Guttebraaten (1818-1892). Ble blind i 1846. Var ikke gift. Tross sitt handikapp var han likevel en meget flink fiskegarnbinder. Utvandret til Amerika i 1878. Brev fra ham finnes i Wasenden.
  - d) Gulbrand Gulbrandson (1821-1878) ble gift med Anne Andersdatter Putten, født i Brunstad 1823. De utvandret til Amerika. Fikk 10 barn.
  - e) Maria Gulbrandsdatter, født 1823, ble 1851 gift med John Olsen Dammen, født 1824. Utvandret til Amerika 1870. Ble jordbruker i Freeborn Co. Minnesota. 7 barn.
  - f) Kjersti Gulbrandsdatter (1826-1873) ble 1851 gift med Alv Toresen Lerberg (Lerberg i Åsa), født 1814. Alv Toresen var eier av Lerberg gård fra 1840, men måtte gå fra gården i 1848, før han ble gift. Han og Kjersti bodde som inderster på Søndre

Frok. De fikk 4 barn, flere av dem utvandret til Amerika.

- g) Niels Gulbrandson, født 1828, ble 1851 gift med Guri Endresdatter Åsetbråten, født 1826. Til Amerika 1867. Hadde visstnok 6 barn.
4. Marte Amundsdatter Høgghaug (1789-1796).
  5. Kirsti Amundsdatter Høgghaug, født 1791. Ble konfirmert i Viker kirke 1811. Fikk med Palme Gudbrandsen Tangen (av Lunde-slekt) sønnen Gudbrand Palmesen, født 9/9-1827. Gudbrand Palmesen ble sommeren 1862 massakrert av indianere i Watonwan County, MN sammen med Ole Palmesen Kjella (Kjella ved Viker). Mer utførlig historie under Jemterud (Hringariki høsten 2000).
  6. **Anne Amundsdatter Høgghaug**, født i Høgghaug og døpt 11/1-1794. Ei Anne Andersdatter Skagneseie døde som enke 9/6-1863. Kan være feilskrevet for Amundsdatter. Imidlertid bodde det i Stange på Hedmark ved folketellingen 1865 ei Anne Amundsdatter, 73 år og opprinnelig fra nordre Ådalen. Vanskelig å si hva som er rett. Det siste er vel mest sannsynlig. Anne Amundsdatter Høgghaug ble 1816 gift med krigsveteranen **Christoffer Monsen Høgghaug**, født i Nyhus og døpt 3/9-1780, død 17/2-1862. Christoffer var omkring 1786 kommet til Høgghaug II sammen med foreldre og de minste søskenene. Anne og Christoffer drev Høgghaug, som etterhvert igjen ble ett bruk, i mange år. De fikk ingen barn. Da de ikke maktet å drive plassen mer, var det Christoffers brordatter Mari Andersdatter Hvalhugu som drev Høgghaug fra 1840 til 1868, da også hun utvandret til Amerika med mann og de fleste barna, se Høgghaug II.

Høgghaug II

Omkring 1786 kom det altså også andre folk til Høgghaug for å bosette seg der. De bygde sitt eget husvære, og ble husmannsfolk sammen med Kirsti og Amund.

Mons Gudbrandsen Gryte (1731-1813), født i Rødningsand, var 1755 blitt gift med **Marit Lucasdatter Ringerud**, født 1734 og død etter 1801. Foreldrene til Mons var Gudbrand Olsen Haugerud (1663-1742), født på Haugsrud i Begnadelen, og hans 2. hustru Dorte Olsdatter Buttingsrud (1698-1741). Foreldrene til Marit var Lucas Olsen Ringerud (1690-1771) og hans 2. hustru Kirsten Olsdatter Jemterud, død før 1762. Mons og Marit bodde en rekke år i Gryte, der de seks eldste barna ble født. Omkring 1770 bodde de i Nyhus, der de fire yngste ble født. Etter ca. 1786 bodde de så i Høgghaug med de to yngste barna Anders og Christoffer. Barn ialt:

1. Dorthe Monsdatter (1756-1794) ble 1790 gift med Michel Torstensen. Antagelig ingen barn.
2. Kirstie Monsdatter, født 1758, ble 1786 gift med sitt søskenbarn Tor Marcussen Bergkastet, født ca. 1751-1753 og død i Bergkastet 1833, 82 år gammel. Mange etterkommere.

3. Live Monsdatter, født 1761.
4. Gudbrand Monsen (1763-1863) ble over 100 år gammel. Han ble første gang gift 1789 med Barbro Eriksdatter Bergsund (1768-1791). Ble 2. gang gift 19/11-1804 med Barbros søster Rønaug Eriksdatter Bergsund (1771-1857). Kanskje fikk Gudbrand en sønn Ole i det 1. ekteskapet. I 2. ekteskap var det tre barn, hvorav sønnen Mons, født 1805, utvandret til Amerika i 1852. Gudbrand Monsen ble eier av Amundstua, 301/1 fra 1833.
5. Ole Monsen, født 1764. g. m/ Marte Persdatter
6. Lucas Monsen, født 1767.
7. Ingeborg Monsdatter, døpt 25/3-1770. Flyttet til Gran i 1820. Hun fikk tre barn vi vet om:
- a) Mari Olsdatter, født 1801. Barnets far var enkemannen Ole Ericsen, født ca. 1768.
  - b) Mons Iversen, født 1807. Barnets far var Iver Iversen, kalt Blakstvedt ved barnets dåp.
  - c) Kirstie Bjørnsdatter, født 13/6-1813 og konfirmert 12/10-1828. Barnefaren var gift mann Bjørn Knutsen Svendsrud, født ca. 1765-68 og død «70 år gammel» 26/1-1830. Bjørn Knutsen var blitt enkemann og 51 år da han 2/11-1818 ble gift i Viker kirke med Kjersti Torsdatter Torsrud (u/Enger), 50 år gammel, født i Jermerud og døpt 17/10-1767. Kirstie Bjørnsdatter kaltes Kieldereren da hun den 15/4-1849 meldte utreise fra Gran til Land. Svendsrud og «Kieldereren» var plasser på Bjonskogen.
8. Mari Monsdatter, født 1772, bodde i Hvalhugu 1794, ble 1815 gift med enkemannen Anders Knutsen Skagnesodden eller Persokrud, født 1762. Anders var sønnesønn av Bjørn Bjørnsen Skagnes. Mari og Anders fikk ingen barn sammen. Anders hadde flere barn fra før.
9. Anders Monsen Høgghaug (1777-1865), død på Blakstvedt. Han ble gift med Kjersti Hansdatter (1785-1848), som 1801 var barnepike på Melbostadeie. Anders og Kjersti bodde i Hvalhugu fra omkring 1820. De fikk disse barna vi vet om (det var kanskje flere):
- a) Mons Andersen Hvalhugu, født i Gran ca. 1807.
  - b) Gudbrand Andersen Hvalhugu, født i Høgghaug 1815.
  - c) **Mari Andersdatter Hvalhugu, Høgghaug**, født i Høgghaug 1817. Ble gift med **Mons Olsen Gammelsæteren**, som bodde i Wasendeie da han giftet seg (Han var i slekt med Wasenden-folket. Han var også av Holte- og Finsand-slekt). Ble bruker i Høgghaug fra 1840, se fortsettelsen.
  - d) Hans Andersen Heggerudstad (1821-1902), født i Hvalhugu. Han ble gift med Kirsti Maria Iversdatter Berger (1821-1908) fra Bjonskogen. De bodde først i Hvalhugu, men bosatte seg så i Heggerudstad, der de bodde med fire barn i 1865 og med tre barn i 1875. I 1882 utvandret de til Amerika med sønnen Gudbrand Hansen, født 1864. Barna var:
    - 1) Iver Hansen Heggerudstad (1845-1932), født i Hvalhugu, var gift to ganger. Han ble 1. gang gift 1868 med Siri Andersdatter Flatbråten (1831-1882), andre gangen i 1884 med Kirsti Ellingsdatter Kallebråten (1850-1920). Iver var båtbygger. Iver og Siri bodde i Velta i 1875, senere på Nordre Holte som inderster. Iver og Kirsti bodde på Nordre Holte, i Øvervolden, i Amundfoss, i Bjonvika, i Flatbråten og i

Løkken u/Næs. Barn fra 1. ekteskap: a. *Hans*, født 1869, død 4 dager gammel. b. *Anne Marie*, født 1872. c. *Inger*, født 1877. Fra 2. ekteskap: d. *Hans*, født 1884. e. *Karoline*, født 1886. Hun ble 1903 gift med Martin Knutsen Sandvold (fra Kristensbråten, Sør-Aurdal), født 1873. f. *Einar* (1889-1935), ble gift med Gunhild Gunnarsdatter Bergli (1900-1976). Gunhild gift som enke med Gudbrand Langbråten. g. *Anna* (1896-1928?) ble 1919 gift med Anders Nubsen Putten (1883-1967). Anders var eier av Putten i Gran.

2) Anders Hansen, født i Hvalhugu 1850.

3) Anne Christine Hansdatter, født i Hvalhugu 1853.

4) Gudbrand Hansen, født i Heggerudstad 1864.

10. **Christoffer Monsen Høgghaug** (1780-1862) var født i Nyhus, og yngst av denne barneflokket. Han var døpt i Viker kirke 3. september 1780. I 1816 ble han gift med **Anne Amundsatter Høgghaug** (1794-1863), se tidligere i beretningen. Christoffer, vi skriver ham heretter Kristoffer, var med i krigen 1808-1814, men er uteglemt i ettertid. Fra O.S. Johnsons utvandrerbøker gjengir jeg denne historien: *«Den mand som er bortglemt på bautasteinen (ved Nes kirke) var Kristoffer Høgghaug. Han var bosatt på plassen Høgghaug, Bjonskogen. Kristoffer Høgghaug ble en meget gammel mann, og kunne hele resten av sitt liv nesten ikke styre seg når han så svensker. I den tid vevde man alt sitt tøy til klæder i ethvert hjem, og da skulle det vev-skjeer til. Regelmessig kom det hver vinter svensker gjennom bygda, som reparerte vev-skjeer og gjorde nye. Disse svenskene ble kalt Skeibinder-svensker, og var fra Dalarne. De hadde hjemmelagde sko med såler av never, mange lag på hverandre, så sålene var over en tomme tykke. det hele var påspikret med hjemmelagde spiker med store hoder. Fotsprene etter disse svenskene var lette å kjenne. Etter at Kristoffer var blitt en gammel mann måtte han gå med stokk. Hvis han så kom over fotsprene etter disse svenskene, ble han så rasende at han bannet og svor og slo i sprene med stokken sin».*

(Når det gjelder bautasteinen på Nes kirkegård, så ble den satt opp for å minnes deltagere fra Nes sogn. Kristoffer Høgghaug hørte til Viker sogn. E. E.'s anm.)

Ingvar Skagnes kunne fortelle denne historien om Kristoffer:

«Kristoffer ble dyktig arg på en stor sten oppe i Svea, som ligger i skogen opp for Nordre Skagnes. Stenen skal ha vært en runesten, og Kristoffer forbandt nok «Svea» og «Runer» med noe svensk noe. Dermed tok han en dag hesten sin og fikk fraktet den digre stenen ned til ei steinur ved låven på Nordre Skagnes, hvor den kanskje ligger gjemt i dypet den dag i dag».

Kristoffer ble vel 81 år gammel. Han døde i 1862, og enken Anne døde året etter. De fikk ingen barn.

Mons Olsen Gammelsæteren, født 1816, og hustru **Mari Andersdatter Høgghaug**, født 1817, var blitt gift 1840, se tidligere i historien. De ble da husmannsfolk i Høgghaug. Foreldrene til Mons var nybygger **Ole Olsen Gammelsæter** (ca. 1761-1831) fra Nordre Holte, og hustru **Kari Olsdatter Søndre Finsand, Rødningsand** (1774-1832). Barn:

1. Kari Monsdatter Høgghaug, født i Høgghaug 4/11-1836 (før foreldrene giftet seg) og død 1917, ble 1865 gift med Nils Gudbrandsen Skyttland (1837-1903). De bodde i Søre Skyttland ved Pettvatnet.
De fikk ti barn, hvorav et par døde små og mange utvandret til Amerika.
2. Olea Monsdatter Høgghaug, født i Lundeeie 9/9-1840. Meldte utflytting til Amerika 8/4-1868.
3. Anders Monsen Høgghaug, født i Høgghaug 30/5-1842. Meldte utflytting til Amerika 8/4-1868. Ble farmer bl.a. i Grafton og i Farmington Township, Walsh County, ND. Anders var gift to ganger.
Gift 1. gang 1868 i Amerika med Thora Løkken (1845-1902), som utvandret fra Lundeløkken under Lunde. De fikk 13 barn, syv levde opp. Som enkemann dro Anders Høgghaug tilbake til Norge, der han i 1903 ble gift for annen gang, nå med Gjertrud Torgrimsdatter Smerud, født 1862. Alle barna til Anders var:
- a) Martin A. Høgghaug, født i Wisconsin 1869. Gift 1906 med Anna Glerum, Grand Harbor, MI. De bodde ved Devils Lake, ND. Han var *Registrar of Deeds* i Ramsey County, ND. De hadde 4 sønner, født mellom 1906 og 1915.
  - b) Olava Høgghaug, født 1870. Død som baby.
  - c) Anders Høgghaug, født 1872. Død som baby.
  - d) Olaus Høgghaug, født 1874. Død som baby.
  - e) Gunhild Høgghaug, født 1875. Død som baby.
  - f) Ole A. Høgghaug, født 1876. Gift 1. gang med Inga Eide fra Lake Park MN. De ble skilt. Ole gift 2. gang med Olive Grobel fra Park River ND. De bodde i Maple Creek, Saskatchewan. Tilsammen 5 barn før 1920.
  - g) Mathilde Høgghaug, født 1878. Ble gift med enkemannen Hans Lauritz Olson, født 19/3-1861, sønn av Levor Olsen Lindelien, som utvandret i 1850.
  - h) Olava Høgghaug, født 1880. Gift 1903 med Jesse A. Coughlin, av tysk og norsk avst. 6 barn mellom 1904 og 1920.
  - i) Thea Høgghaug, født 1882. Gift med Ole J. Eide, født 1882. Bodde i Valley City, ND. 7 barn mellom 1909 og 1920.
  - j) Albert Høgghaug, født 1884. Utdannet fra St. Olaf College i 1910. Var ennå ugift i 1920.
  - k) Anna (Thonetta?) Høgghaug, født 1886. Gift med Stephen Osmundson. Bodde i Detroit. De fikk 6 barn. Hun døde i 1911.
  - l) Gina Høgghaug, født 1888. Død som baby.
  - m) Clara Høgghaug. Død som baby.

Fra 2. ekteskap:

- n) Thora Anne Marie, født 12/2-1904. Død 8/2-2000, begr 12/2-2000. Var ugift.
- o) Thorman Andrew, født 1905. Ble 17/6-1933 gift med Inez Dahl, født i Ulen, Minnesota 5/2-1910 og død i Fargo ND 4/2-1975. Hennes foreldre var Hans Johann Dahl og hustru Hanna Burgess. Eldstesønnen til Thorman og Inez er Harold Hoghaug, født 1/9-1937. Han ble 3/9-1960 gift med Lois Blilie, født 1940, med røtter fra Hadeland. Besøkte Norge sommeren 2001. De har barna David Hoghaug, f. 28/7-1962, Eric Hoghaug, f. 19/11-1965, og Mathew Hoghaug, f. 18/11-1968.

Harold Hoghaug har den eldre søsteren Gwendolyn Hoghaug, født 19/6-1934, gift med Alan Warren, og den yngre broren Randahl Hoghaug, født 12/1-1943, gift med Katherine Disse, født 13/10-1942

- p) Gilman, født 1909. Var gift med Ethel Anderson. Gilman døde 18. desember 1944, da destroyeren «Hull» forliste i en tyfon vest i Stillehavet under 2. verdenskrig.
4. Ole Monsen Høghaug, født 2/8-1844. Var hjemme i Høghaug ved folketellingen 1865. Tjente deretter på Gravlimoen. Utvandret omkring 1866 til Amerika for å tjene den nødvendige pengesum slik at hans foreldre og søsken kunne komme seg til Amerika
  5. Kjersti (Kirsti) Monsdatter Høghaug, født 12/3-1847 og død 18/11-1848.
  6. Kjersti (Kirstie) Monsdatter Høghaug, født 14/10-1849. Da Kjersti Monsdatter ble konfirmert i Viker kirke 26/8-1866, var hennes fødselsdato oppgitt til 1/10-1849. I følge Glenda Sharples (av Høghaug-familie) står det i amerikanske papirer at hun var født 29/9-1850. Kjersti meldte utreise til Amerika 8/4-1868. Hun kom ikke lengre enn til Christiania da hun innså at hun ikke hadde penger nok til billett. Hun tok da bl.a. tjeneste på Skagnes. Hun meldte på ny utreise til Amerika i april 1870.
  7. Mons Monsen Høghaug, født i Høghaug 26/5-1852. Ble 1879 gift med Rønnaug Fredriksdatter Torstensrud, født 10/12-1858. De eide en stor farm nær Grafton, ND. 10 barn. Se Sanford Fosholt side 52. Mons ble konfirmert i Viker kirke 22/9-1868, fem dager før de andre konfirmantene det året. Grunnen var at «konfirmanten var på reisefot til Amerika», som det står i kirkeboka. Mons (eller helst hans far) hadde meldt utreise til Amerika 8/4-1868. Barna:
    - a) Martin Oscar Monsen, født 1881. Var ugift og bodde hjemme.
    - b) Olaus Fredrik Monson, født 1883. Gift med Klara Hove, Fairdale ND. Fikk to barn, Morris og Glenn, den siste født 1922.
    - c) Ida Mathilde Monson, født 1886. Gift med Ragnvald Strand, farmer nær Grafton ND.
    - d) Alfred Theodor Monson, født 1888. Var ugift farmer ved Grafton.
    - e) Magna (Regina) Monsen, født 1890. Gift med Albert (Alvert) Hove, farmer nær Grafton ND. Fem barn, se SF side 82.
    - f) Edward Carl Monson, født 1892. Gift med Ida Rundhaug, Grafton ND.
    - g) Oscar Adolph Monson, født 1895. Ugift farmer nær Grafton.
    - h) Clara Otilia Monson, født 1896. Gift med Olvin Sandvik, farmer ved Grafton ND.
    - i) Gustav Monson, født 1898. Gift med Olga Rundhaug. Tre barn, et av dem er Orville, født 1925.
    - j) Emma Theoline Monson, født 1903. Gift med Joel Fretheim, farmer ved Decorah, Iowa. To barn, Jules Martin og Ruth, født hhv. 1922 og 1925.
  8. Anne Maria Monsdatter Høghaug, født i Høghaug 14/7-1854. Meldte utreise til Amerika 8/4-1868.
  9. Ingeborg Monsdatter Høghaug, født i Høghaug 14/5-1856. Meldte utreise til Amerika 8/4-1868.
  10. Christi Monsdatter Høghaug, født i Høghaug 14/6-1858. Meldte utreise til Amerika 8/4-1868.
  11. Harald Monsen Høghaug, født i Høghaug 23/7- 1861. Meldte utreise til Amerika 8/4-1868.

Familien Mons Olsen Høggaug (Kari, som var gift Skyttland, ble igjen i Norge) utvandret altså til Amerika rundt 1866-1870, og etterlot seg Høggaug helt øde. Plassen sto deretter tom i 70 år. Bare en låve sto igjen her i 1930-åra.

Ingvar Johansen Skagnes (1909-1993) ble 1936 gift med **Mari Ellingsdatter Elsrud (1912-1994)**. Ingvar var født på Nordre Skagnes og Mari var født på Søndre Skagnes. Ingvar ble eier av Høggaug inkludert en større skogeiendom. Alt dette hadde tidligere tilhørt Nordre Skagnes. Ingvar og Mari bosatte seg i Høggaug i 1940, etter å ha bygd nytt våningshus og låve. De fikk disse barna:

1. Bjørn Johan Skagnes, født 3/10-1937, er gift med Ingrid Berg Johnsen, født 1940. De har to barn:

a) Berit, født 31/3-1969, er gift med Guiseppe Beltramba født 1/4-1969 og har barna *Luigi Beltramba Skagnes*, født 15/12-1993, *Ingrid Maria Beltramba Skagnes*, født 17. mai 1997 og *Rebecca Beltramba Skagnes*, født 30/9-1999. .

b) Eigil, født 4/3-1974.

2. **Elsa Olea Skagnes**, født 9/1-1941, er gift med **Agnar Tenold**, født 1941. Elsa Olea eier Høggaug i 2004. To barn:

a) Mona Tenold, født 3/1-1965, ble 1/9-1990 gift med Jonny Lundemo, født 3/8-1967. De har barna *Mari*, født 11/5-1991, og *Ida*, født 25/4-1995.

b) Erling Tenold, født 29/4-1968. Er gift med Elena Mykhailenko fra Odessa, Ukraina.

Kilder: Thorleif Solberg, Bjørn Skagnes, Elsa Tenold, Glenda Sharples, Harold Hoghaug, Sanford Fosholt, Per Goplerud, kirkebøker, tingbøker, pantebøker, skifteprotokoller, folketellinger..

Rettelse:

I Hringariki nr. 1 - 2004 på side 60, fire linjer nedenfra skal det stå:

f) Thorvald, født i Haugerudeie 10/6-1890. Druknet i Samsjøen 7/8-1943 Han ble aldri funnet igjen.

[Han som druknet i Samsjøen sammen med Thorvald Lie 13/9-1937 var Olaves Finneplassen, d.v.s. Olaus Fjeldbråten, født 23/11-1873.]

Eigil Elsrud:

Svartbekk (Sortebekk).

(290/14)

Bosted for ei slekt i 270 år.

Svartbekk ble tidligere skrevet på flere måter, Sortebekk, Sortebæk og Svartbæk var mest brukt. Familienavnet har hele tiden vært skrevet Sortebekk eller Sortebæk. Svartbekk var tidligere husmannsplass under Nordre Skagnes. Det er en gammel plass, som vi vet har vært bebodd fra før 1700. Vi vet hvem som har bodd her fra 1733, og det er den samme slekten som har vært her siden. Det skal godt gjøres å finne andre husmannsplasser der en og samme slekt har sittet så lenge som i Svartbekk. I oktober 1938 kjøpte Knut Sortebekk plassen Svartbekk og Svartbekk seter av Ingvar og John Skagnes.

Østen Syversen (1706-1773) var født i Dammen ved Vestre Bjonvannet. Hans foreldre var Sjurd Østensen Bjonvandet og hustru Gubjør Hansdatter. Sjurd var helst damvokter. Hvor han og Gubjør kom fra vet vi ikke, men navnene Sjurd, Østen, Gubjør og Hans var vanlige navn i Ådalen på den tiden.

Østen Syversen var gift to ganger. Han giftet seg første gangen i 1731 med **Ingeborg Olsdatter**, som døde omkring 1740. De bosatte seg i Svartbekk omkring 1733.

Østen giftet seg igjen i 1745 med **Aagot Gudbrandsdatter Bjonvigen (1713-1770)**. I begge ekteskap var det barn. Aagot Gudbrandsdatter hadde også vært gift før. Hun var først gift med Knud Knudsen, med hvem hun fikk sønnen Knud, født 1741. Far og sønn Knud døde like etter 1741.

I sitt første ekteskap med Ingeborg Olsdatter fikk Østen disse barna:

1. Hans Østensen Sortebekk, født på Rustand 1732.
2. Gubjør Østensdatter Sortebekk (1734-1812). Hun var født i Svartbekk. Hun var ugift, og hun ble blind.
3. Marit Østensdatter Sortebekk, født i Svartbekk 1736. Død som liten.
4. Marit Østensdatter Sortebekk, født i Svartbekk 1739. Mulig død. Sees ikke å ha bodd i Ådalen i 1762.

Aagot Gulbrandsdatter var datter av Gulbrand Olsen Hæl, Vigen (1652-1747) og hustru Sønnev Pedersdatter, født omkring 1680, og som fremdeles levde i 1772. Familien hadde før 1711 bodd på Hæl (Nes i Ådalen). Aagots brødre var Lars Høghaug, Peder Grøterud og Knud Bjonviken.

I ekteskapet med Aagot Gulbrandsdatter fikk Østen disse barna:

5. Ole Østensen Sortebekk, født 1745. Antagelig død. Bodde ikke i Ådalen i 1762.
6. **Knut Østensen Sortebekk**, født 1749. Ble neste bruker, se fortsettelsen.

Knut Østensen Sortebekk (1749-1816) var gift to ganger. Han ble 1. gang gift 1768 med **Marit Tollersdatter (1740-1775)**. Andre gangen Knut giftet seg var i 1775 med **Marte Torgrimsdatter Sørli (1744-1815)** fra Hedalen. Hennes foreldre var Torgrim Arnesen Li (1694-1755) og hans 2. hustru Kjersti Olsdatter Kjennsrud (ca. 1715-1799).

I begge ekteskap fikk Knut Østensen barn, to i det første og fire i det andre, som følger:

1. Aagot Knutsdatter Sortebeck, født ca. 1769 og død 90 år gammel 18/1-1857. Hun ble 1802 gift med Michel Olsen (1769-1819), og fikk barna:
  - a) Ole Mikkelsen, født 1802.
  - b) Knut Mikkelsen, født 1806, død.
  - c) Marit Mikkelsdatter (1807-1817).
2. Karen Knutsdatter Sortebeck, født 1771.
3. **Ole Knutsen Sortebeck**, født 1776, ble neste bruker i Svartbekk, se fortsettelsen.
4. Østen Knutsen Sortebeck (1782-1786).
5. Torgrim Knutsen Sortebeck (1784-1786).
6. Marit Knutsdatter Sortebeck, født 1789, ble 1815 gift med Gudbrand Ellefsen. De fikk en sønn vi vet om, men så har de nok reist fra bygda. Sønnen var:
  - a) Ellef Gudbrandsen, født 1815.

Ole Knutsen Sortebeck (1776-1828) ble 1818 gift med **Kjersti Olsdatter Bjonvigen** (1798-1887) fra Søndre Bjonvika. Hun var datter av Ole Eriksen Granum fra Paulsodden (1757-1851) og hustru Barbro Olsdatter Holte (1768-1855) fra Nordre Holte. Ole Eriksen og Barbro Olsdatter hadde vært husmannsfolk i Søndre Bjonvika fra omkring 1793. Ole Knutsen var bruker i Svartbekk fra omkring 1805. Han og Kjersti fikk ett barn:

1. **Knut Olsen Sortebeck** (1819-1901). Han ble bruker i Svartbekk med en gang han var voksen nok, se fortsettelsen.

Som enke giftet **Kjersti Olsdatter** seg igjen i 1830 med soldat **Thor Gulbrandsen Auren** (1802-1897). Thor var født i Gudbrandheimen under Søre Landsenden i Hedalen. Hans foreldre var Gulbrand Thorsen Søre Landsenden og hustru Siri Arnesdatter. Thor Gulbrandsen var bruker i Svartbekk fra 1830 til omkring 1835. Deretter var han bruker sammen med sin stesønn Knut Olsen Sortebeck. Thor Gulbrandsen og Kjersti Olsdatter fikk en sønn sammen, som var hennes andre barn:

2. Gudbrand Thorsen Sortebeck (1830-1910), død i Amerika. Han var gift to ganger. Første gangen giftet han seg i 1855 med Karen Torgersdatter Bekkehaldum (?) (1830-1855), født på Jevnaker og død i barselseng. Som enkemann ble Gudbrand gift igjen i 1857 med Guri Gudbrandsdatter Monsebråten, født i Åseteie 1834 og død i Amerika 1931. Gudbrand og Guri bosatte seg i 1858 i Søndre Bjonviken hos hans tante Taran Olsdatter som ikke hadde barn, og hvis ektemann var blitt gammel og syk, se forøvrig u/Søndre Bjonviken. Gudbrand Thorsens barn ialt:
  - a) Christian Gudbrandsen, født 1855. Han var fra 1. ekteskap.
  - b) Karen Gudbrandsdatter, født 11/12-1857 i Svartbekk. Ble 1888 gift med Anders Gudbrandsen Opperud, født 11/7-1855. Til Amerika. De meldte utflytting i juni 1888. De kom til Walsh County, like vest for Grafton i Nord Dakota.

De flyttet i 1892 til Grafton, der Anders startet en skomakerforretning som han eide og drev til han trakk seg tilbake i 1930.

Anders og Karen fikk disse barna:

Gena Opperud.

Gilbert Opperud.

Henry Opperud. Han ble visstnok oberst i den amerikanske hær. (Kilde er via Bjørn Einarsen og Roberta Peterson fra Harold S. Harris: *Walsh Heritage. Walsh County, North Dakota Pioneer Book*).

- c) Kjersti Gudbrandsdatter (1859-1947), født i Sjø-Vika. Ble 1883 gift med Kristian Olsen Bølviken (1858-1920). Var i Søndre Bjønsvika.
- d) Gudbrand Gudbrandsen (1862-1888), født i Sjø-Vika. Utvandret til Amerika. Ble 1888 gift med Anne Marie Olson Nygaard, født ca. 1862.
- e) Thor Gudbrandsen, født i Sjø-Vika 1864. Døde en måned gammel.
- f) Thorvald Gudbrandsen, født u.e. 1864 i Skagneseie. Barnemoren var enken Kjersti Olsdatter, født ca. 1825 i Søndre Aurdal. Bodde i Dølerud u/Midstua (Blakstvedt) i 1865.
- g) Torgrim (Tom) Gudbrandsen (1865-1946). Utvandret til Amerika. Gift 1. med Kari Botten, gift 2. med Emma Nelson, død 1942. Drev i Amerika gårdsbruket Vigen. På sine eldre dager bodde de i Grafton ND.
- h) Ole Gudbrandsen (1868-1871).

Knut Olsen Sortebekk (1819-1901) ble 1846 gift med **Sidsel Gunvaldsdatter Jemterud, Strande** (1822-1868) Knut overtok bruken av Svartbekk da han ble voksen. Han var bruker sammen med sin stefar Thor Gulbrandsen, som ikke døde før i 1897. Sidsels foreldre var ungar Gunvald Olsen Strande, Jemterud, født 1799, og piken Berit Larsdatter Myra (1803-1841) fra Begnadalen. Gunvald var av Sigurd Bonde-ætten. Knut og Sidsel hadde disse barna:

1. Barbro Knutsdatter Sortebekk, født 2/7-1846. Død i North Hero Township nær Walnut Grove, Redwood County, Minnesota 10/3-1916. Hun meldte utreise til Amerika 12. april 1873, og var da ugift. (*Etter at jeg fikk brev fra Roberta Peterson datert 3. november 1999 fikk jeg rede på at Barbro hadde giftet seg i 1873 med Ole Haraldsen Wigen fra Nordre Bjønsvika [1836-1923], som hadde utvandret i 1871*). I følge samme brev fikk Barbro og Ole disse barna:
  - a) Harold Olsen Wigen (1874-1927). Ble 1922 gift med Emma Halstenson. Ingen barn. (Emma hadde tre fra før). Harold døde ved en traktorulykke hjemme på gården
  - b) Christian, født 1876. Døde av difteri 1884.
  - c) Christine, født 1879. Døde av difteri 1884.
  - d) Syverinne, født 1879. Døde av difteri 1884
  - e) Christian, født 1888. Døde ved et ulykkestilfelle 1902.
2. Ole Knutsen Sortebekk, født 1848. Død tre uker gammel.
3. Kjersti Knutsdatter Sortebekk, født 1849. Ble 1874 gift med Iver Gudbrandsen Dammen, født i Monsebråten 1849. Iver var en yngre bror av Guri, som ble gift med Gudbrand Thorsen og som bodde i Sjø-Vika (=Søndre Bjønsviken) før de utvandret til Amerika. Kjersti og Iver utvandret også til Amerika like etter 1875. Før de reiste hadde

de fått sønnen:

- a) Gudbrand Iversen, født i Svartbekk 7/3-1875. Det er mulig en eller flere av denne familien er begravet på St. Olaf Cemetery i North Hero Township nær Walnut Grove i Minnesota.
4. Berte Maria Knutsdatter Sortebeck (1852-1871).
5. **Ole Knutsen Sortebeck** (1856-1949) var neste bruker i Svartbekk, se fortsettelsen.
6. Torine Knutsdatter Sortebeck (1859-1863).
7. Gudbrand Knutsen Sortebeck, født 1862. Døde knapt 2 dager gammel.
8. Torine Knutsdatter Sortebeck, født 11/2-1865. Utvandret til Amerika. I følge ovennevnte brev fra Roberta Peterson var en tredje søster av Barbro gift med Mr. John Lorentsen. Det må da ha vært Torine. Torine Knutsdatter Lorentsen døde i Los Angeles 16/2-1941, 76 år gammel (Opplysning fra Bobbie Peterson julen 2000)..

Ole Knutsen Sortebeck (1856-1949) ble 1882 gift med **Inger Annette Larsdatter** (1859-1908). Inger Annette døde 18. desember 1908 og ble begravet ved Viker kirke 5. januar 1909, jordfestet 24. januar 1909.

Inger Annettes mor var Anne Aslakdatter (1838-1907), som på sine eldre dager bodde i Svartbekk hos sin datter og svigersønn. Anne var født i Aslaksrud, en plass under Tollefsrud, og bodde kanskje også i Lia u/Tollefsrud, se «Gard og Bygd i Sør-Aurdal» bind C side 224 og 242-243. Også Inger Annette bodde i Lia ved folketellingen 1865. Anne Aslakdatter døde 16. juli 1907, ble begravd den 22. juli og jordfestet 4. august samme år.

Inger Annette Sortebeck ble født i Sør-Aurdal 7/6-1859, døpt i Norderhov kirke 4/9-1859. Ifølge kirkeboken var faren Lars Andersen Sørum på Hadeland, og moren var Anne Aslaksdatter Skjør vold fra Valdres. Faddere var Ragnhild Jonsdatter Skjør vold, Karen Christiansdatter Lohreeie, Mathea Christiansdatter ibid, Anders Andersen Skjør vold, Gustav Andersen ibid, Hjemmedøpt av Barbro Kabinettet. Faderens navn ble oppgivet av moderen selv.

Annette Sortebeck fikk på Framnes i juni 1902 en utmerkelse, en «budeiepremie» for godt fjøsstell. Premien var på 6 kroner. (Ringerikes Blad 8. juni 2002)

Da han giftet seg ble Ole Knutsen Sortebeck bruker i Svartbekk etter sin far. Hvordan Ole lærte sine ingeniørkunster er ikke godt å vite. Fra faren kanskje. For Ole var viden kjent for sine hestevandringer som han laget flere av. En «Svartbekkvandring» fra Gagnum i Norderhov ble for mange år siden i Ringerike Museums regi demontert og lagret for å settes opp et høvelig sted. Dessverre ligger den fortsatt lagret. I Simensrud finnes en vandrevet gårdssag som Ole sammen med flere konstruerte. Snekkerverkstedet i Svartbekk overlot han til sin sønn Knut i 1904. Ole Knutsen Sortebeck bodde de senere år av sitt liv hos datteren Kjersti og svigersønnen Martin Avkjær n, som da bodde nær Grønvold. Ole og Inger Annette hadde disse barna:

1. **Knut Olsen Sortebeck** (1884-1964) ble neste bruker og første selveier i Svartbekk, se fortsettelsen.
2. Anne Olsdatter Sortebeck (1887-1899).
3. Sesel Olsdatter Sortebeck (1889-1960). Var ugift. Er gravlagt i Haug.

4. Kjersti Olsdatter Sortebeck (1894-1989) ble gift med Martin Avkjærn (1888-1971)
 Kjersti og Martin fikk mange barn og har mange etterkommere. Deres barn:
- a) Agnes Avkjærn, født 14/12-1916. Var gift med Oddvar Fagervold.
  - b) Ingvarda Avkjærn.
  - c) Ole Avkjærn.
  - d) Olga Avkjærn.
  - e) Kåre Avkjærn. Var født i Sagbakken ved Bjoneroa.
  - f) Einar Avkjærn.
  - g) Anne Avkjærn.
  - h) Åse Avkjærn, født 13/2-1936.. Gift med Eugen Bentzen, født 16/6-1928.

Knut Olsen Sortebeck (1884-1964) overtok snekkerverkstedet i Svartbekk etter sin far i 1904. Han ble 1906 gift med **Elise Karlsdatter Olsen** (1884-1953) fra Jøndalseie (Åsroa) i Eidsvoll. Hun var født på en gård som het Røgholt. Hennes far var Carl Olsen Songnesløyken fra Nord-Odal, født 5/9-1857, og hennes mor var Marie Iversdatter Vaalerstuen, født 6/12-1860.

Her følger en slektslinje for Elise Karlsdatter, 10 ledd fra Pål Gunnersen Føsker:

1. **Pål Gunnersen Føsker**, født før 1550 og død 1619. Var gift med ei **Bergitte NN-datter**. Pål Gunnersen var storbonde i Nord-Odal. Han var i 1591 utvalgt sammen med 11 andre lagrettesmenn for å være med i kongehyllinga, da Christian IV for første gang satte foten på norsk jord.
Føsker i Nord-Odal er en meget gammel gård (idag er det to gardar). Før Svartedauen var det kanskje tre gardar. Skogen er (eller var) på over 21 000 mål.-
2. Deres sønn var **Amund Pålson Føsker**, død i 1650. Var gift med **Eli Torstensdatter**.
3. Deres sønn var **Gunner Amundsen Føsker** (1626-1682), som var gift med **Kirsti Hognesdatter Ellingrud** (i Sør-Odal)
4. Deres datter var **Kari Gunnersdatter Føsker**, gift 1693 med **Finn Amundsen Nordre Ekornhol** (1665-1733).
5. Deres sønn var **Amund Finnsen Nordre Ekornhol** (1694-1772), som var gift 1719 med **Ragnhild Tjosteldatter Nedre Sand**.
6. Deres sønn var **Embret Amundsen Nordre Ekornhol** (1722-1792), som 1745 ble gift med **Mari Hansdatter** (1718-1770) fra **Kjølstad i Oppstad** (Sør-Odal).
7. Deres datter var **Ragnhild Embretsatter** (1747-1790), gift 1775 med **Knut Eriksen Bjelker fra Vik**.
8. Deres datter var **Eli Knudsdatter Bjelker**, født 1782. Hun var 2. gang gift med **Per Persen** (Peder Pedersen) **Illgohaugen**
9. Deres datter **Eli Pedersdatter Illgohaugen**, født 1817, ble 1841 gift med **Ole Jacobsen Songnesbråten**, født 1816. Til Songnesløyken.
10. Deres sønn var **Carl Olsen Songnesløyken**, Elise Sortebeck's far.

Elises mor, Marie Iversdatter Vaalerstuen var født 6/12-1860 og hun døde i 1907. Hun var fra Eidsvoll. Foreldrene var kramboddreng Iver Ludvig Teisner, født i Kristiania, og pike Lovise Marthine Larsdatter Vaalerstuen.

Knut Olsen Sortebeck ble ved skjøte fra John J. Skagnes eier av Svartbekk seter 6/10-1938 (for kr.250), og han ble ved skjøte fra Ingvar J. Skagnes eier av Svartbekk 19/10-1938 (for kr. 1850).

Knut og Elise hadde disse barna:

1. **Ole Knutsen Sortebeck** (1906-1983) var neste eier av Svartbekk, se fortsettelsen.
2. Anne Marie Knutsdatter Sortebeck, født 27/6-1909. Ugift. Var kokke, og hadde arbeide bl.a. i Oslo og i Hønefoss. Bodde i Svartbekk de senere år. Etter fylte 91 år har hun bodd på Nes sykehjem.
3. Kristian Knutsen Sortebeck (1911-1998) ble 1933 gift med Ingeborg Olsdatter Guttebraaten, født 29/8-1906 og død 11/1-1974. Eiere av Nordre Bjonviken, se der.
4. Einar Knutsen Sortebeck, født 21/6-1914 og død 9/5-1994 ble gift med Petra Lien født 16/11-1912 og død 8/4-1989. Barn:
  - a) Anne Lise Sortebeck, født 7/1-1946, er gift med sitt søskenbarn Arvid Sortebeck, født 29/12-1950. De har datteren Anne Therese, født 27/1-1979.
  - b) Liv Sortebeck, født 11/1-1948, var gift med Mikkel A. Brager fra Hedalen. De ble skilt. Liv Brager er nå samboer med Arne Eltoranta. Liv har ingen barn.
5. Alf Knutsen Sortebeck, født 5/1-1917 og død 25/8-1992 ble gift med Gunhild Tordis Ingvaldsdatter Sand, født 1916 og død 1995. De fikk tre barn:
  - a) **Kjell Ivar Sortebeck**, født 1946 er nåværende eier, se fortsettelsen.
  - b) Torunn Sortebeck, født 18/12-1947 og død 17/7-1999, ble gift med Kjell Bråten, født 1945. De fikk sønnen *Tor Arne*, født 1984.
  - c) Arvid Sortebeck, født 29/12-1950. Han er gift med sitt søskenbarn Anne Lise, se ovenfor.
6. Hans Knutsen Sortebeck (1920-2002) ble gift med Lina Hansen, født 1920. De har
  - a) Arne Sortebeck, født 1944. Han var gift med Reidun Finnøen, født 1943, og de fikk datteren *Hilde*, født 1972. Hun er gift med Bjørn Rosseland.

Ole Knutsen Sortebeck, født 18/7-1906 og død 22/8-1983 var ugift. Ved skjøte fra sin far ble han 6/9-1943 eier av Svartbekk seter, og kjøpesummen var 5000 kroner. Ved skjøte fra sin far ble han 20/6-1956 eier av Svartbekk. Kjøpesummen var 5000 kroner + livøre.

Kjell Ivar Sortebeck, født 11/12-1946 er gift med **Lillegull Ruud** fra Hole, født 11/11-1945. Kjell Ivar er fra 1992 eier av Svartbekk. Han og Lillegull har barna:

1. Knut Sortebeck, født 23/10-1966. Han var arving til Svartbekk og Svartbekk seter, og han ble eier i 1983, da hans grandonkel Ole Knutsen døde. Hjemmelsovergangen ble tinglyst 30/1-1984. Knut overdro eierskapet til sin far i 1992. Knut er samboer med Henriette Viker, født 1973.
2. Nina Sortebeck Fiskum, født 20/1-1969. Ble 1997 gift med Jogeir Fiskum, født 3/9-1968. De har to barn, *Andrine*, født 7/6-1999 og *Tobias*, født 15/7-2001.
3. Gunnar Sortebeck, født 11/3-1970. Er samboer med Hanne Sundberg, født 3/5-1974.

Angående bruken av **f** og **s** i gotisk skrift.

I gotisk skrift (fraktur) hvor der er to typer **S**, en lang **f** og en kort eller rund **S**, benyttes disse slik: Lang **f** settes i begynnelsen av ord eller i begynnelsen av stavelser (Øts: fende, jernbane-stasjon, bestemmelse), mens kort **s** settes i slutten av ord eller i slutten av stavelser (lys, vis-dom, fongs-gård, arbeids-dag.)

Slutter et ord eller en stavelse med to s'er (dobbelkonsonant), skal den første s være lang og den andre kort (se bl.a. eksemplene visshet og vassdrag nedenfor).

Om det ellers inne i et ord forekommer to s'er som tilhører hver sin stavelse, skrives den første s kort og den andre lang (se bl.a. eksemplene visselig, kasse og messe nedenfor).

Under streken er tatt med noen eksempler på stavelser som begynner med lang s, men først de annonserte eksemplene (n.b. stort sett er gammel rettskrivning brukt):

Wisshet, vassdrag, /// visselig, kasse, messe

2	-fe	analf-fe, værel-fe, læs-fe, stand-fe, vi-fe
2	-ff	anatomi-ff, fronti-ff, athei-ft-iff, harmoni-ff
2	-ft	athei-ft, fun-ft, kj-ft, præ-ft, fa-ft, ma-ft
3	-fat	af-fat, ind-fat
3	-fel	us-fel, fæng-fel
3	-fen	væ-fen, mes-fen
3	-fer	fej-fer, pan-fer
3	-fet	hu-fet
3	-fig	regelmæs-fig
3	-ffe	fi-ffe, udvi-ffe, opfri-ffe
3	-fle	feng-fle
3	-fom	uføl-fom, tvivl-fom
3	-fon	per-fon
3	-fta	jernbane-sta-fjon
3	-fte	ho-ite
4	-fade	ambas-fade
4	-feum	mu-feum
4	-fjon	sta-fjon
4	-fjab	kund-fjab, red-fjab, svanger-fjab
4	-fjib	pan-fer-fjib
4	-ftel	æng-ftel-ig, æng-ftel-fe, udka-ftel-fe
4	-ften	stor-ften, stor-stens-pibe, ædel-ften, tjene-ften
4	-fter	flo-fter, me-fter, sø-fter
4	-ftig	tør-ftig, dri-ftig, li-ftig
4	-ftro	a-ftro, bi-ftro, mi-ftro
4	-fvar	an-fvar

**Forslag til nye vedtekter for
Ringerike Slektshistorielag. Startet 7 feb 1985
(Behandles på årsmøtet 8 feb 2005)**

§ 1 FORMÅL

Ringerike Slektshistorielag (RS) har som formål:

- å spre kunnskap om og øke interessen for slektsgransking
- å samle ,bearbeide og publisere opplysninger om slekter fra Ringerike og omegn

§ 2 MEDLEMSKAP

Alle interesserte kan bli medlem ved å betale kontingenten.

Laget har følgende medlemskategorier:

- Årsbetalende medlemmer
- Livsvarige medlemmer (Adgang til nytegning er nå opphørt)
- Æresmedlemmer

§ 3 VIRKSOMHET

For å nå formålet kan laget alene eller sammen med andre lag

- Arrangere møter med eller uten foredrag
- Utgi slektshistorisk materiale gjennom artikler i medlemsblad eller i andre media.
- Samle inn slektshistorisk materiale og gjøre dette tilgjengelig for publikum i elektronisk form

§ 4 LEDELSE

Ringerike Slektshistorielag ledes av et styre på 6 representanter med to vararepresentanter.

Genealogisk Datasentral Ringerike (GDSR) skal være representert i styret.

Leder, nestleder, sekretær og kasserer velges ved særskilt valg.

De øvrige styrerepresentanter og vararepresentanter kan velges under ett.

Årsmøtet velger en valgkomite på tre medlemmer og revisor med varamann.

Alle valg gjelder for to år. Halvparten av styret står på valg annet hvert år.

Styret holder møter når lederen finner det nødvendig eller når minst to styremedlemmer krever dette.

Styret er beslutningsdyktig når minst tre styremedlemmer er tilstede, derav leder eller nestleder.

Varamedlemmene innkalles til styremøtene.

Styret oppnevner arbeidsgrupper som anses nødvendig for lagets arbeid.

Styret kan utnevne spesielt fortjente personer til æresmedlemmer, Vedtaket må være enstemmig.

§ 5 ÅRSMØTET

Årsmøtet er lagets høyeste myndighet.

Ordinært årsmøte holdes innen utgangen av februar hvert år og innkalles med minst 4 ukers varsel ved kunngjøring i lokalavisen. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må være sendt styret innen 2 uker før årsmøtet.

Årsmøtet skal behandle:

- Valg av dirigent og referent
- Årsberetning
- Revidert regnskap
- Innmeldte saker
- Program for kommende år
- Fastsettelse av kontingent
- Valg

Ekstraordinært årsmøte sammenkalles hvis styret finner det nødvendig eller dersom minst 1/3 av medlemmene krever det. Det sammenkalles med minst 8 dagers varsel og skal kun behandle den saken som er nevnt i innkallingen.

§ 6 VALGKOMITEEN.

Valgkomiteen består av tre medlemmer, valgt på årsmøtet. Hvert medlem har en valgperiode på tre år slik at bare ett medlem i komiteen er på valg hvert år. Valgkomiteen velger selv sin leder.

§ 7 HRINGARIKI

Medlemsbladet Hringariki utgis av en redaksjonskomite på 3 medlemmer.

Redaksjonskomiteen utpekes av styret. En representant fra redaksjonskomiteen deltar i styrets møter.

§ 8 GDSR

Genealogisk Data Sentral Ringerike er en selvstendig enhet utgått fra Ringerike Slektshistorielag. GDSR har egne vedtekter og virker i nært samarbeid med RS.

§ 9 VEDTEKTSENDRINGER

Vedtaksendringer kan kun vedtas på et ordinært årsmøte og dersom minst to tredeler av de frammøtte medlemmer stemmer for endringene.

§ 10 OPPLØSNING

Oppløsning av RS kan bare skje når minst 2/3 av de frammøtte, stemmeberettigede medlemmer vedtar dette på RS s årsmøte. Ved oppløsning tilfaller RS s arkiv Ringerike Bibliotek. Økonomiske aktiva settes inn på konto i Hønefoss Sparebank. Hvis ikke et nytt Slektshistorielag startes innen fem år, overtas midlene av Ringerikes Museum. GDSR er uavhengig av dette.

Disse vedtekter er vedtatt av Ringerike Slektshistorielag på årsmøte .....

Kort orientering fra lederen av Ringerike Slektshistorielag:

Laget har nå anskaffet dødsmeldingsprotokoller for Ringerike. Disse er fordelt på 2 CD-er, hvor hver enkelt side av protokollene er fotografert.

Den ene inneholder:

Ringerike Sorenskriveri: Norderhov og Haug	1863 – 1910.
-----"-----	: Hønefoss 1864 – 1916 - 1916 – 1940.
-----"-----	: Hole 1863 – 1910 (mangelfull).
Lensmennsprotokoller	:Norderhov 1889 – 1934.

Den andre CD-en består av Lensmennsprotokoller:

Hole	: 1879 – 1939 (noen mangler).
Lunder	: 1863 – 1937.
Norderhov	: 1934 – 1940.
Tyristrand	: 1920 – 1932.
Ådal	: 1863 – 1942.

Her finner vi ofte mer enn hva som er notert ved begravelsen i Kirkeboka, især hvis avdøde hadde arvinger utenbygds.

CD-skivene kan kopieres medlemmer i mellom. Men -, må ikke legges ut på internett, ei heller distribueres til ikke-medlemmer.

Er klar over at dette er urettferdig ovenfor de av medlemmene som ikke har PC. Men disse protokollene er ikke mikrofilmet, og det ville blitt en for krevende oppgave å utgi disse i papirform.

Men heldigvis lar det seg lett gjøre å skrive ut en side. Så dere uten PC kan bare ta kontakt med undertegnede, eller andre medlemmer, for å få avskrift av den aktuelle siden. Vi vil også oppbevare CD-er hos GDSR som vi kan bruke på arbeidsmøtene.

For at CD-ene ikke skal bli en for stor utgiftpost, ser vi oss nødt til å ta 10 kroner pr.stk ved levering "by hand". Ved forsendelse kr.25, inkl.porto. En giro for betaling legges da ved. Kan bestilles på min adresse, samt tlf. 32 11 03 19, eller som e-post til: ellef-e@online.no (merk da meldingen "Dødsfallsmeldinger").

Vi har og fått håndskrevne avskrifter fra Ministerial- og Klokkerbøker for Lunder annex fra 1704 til 1944. Disse finnes i 2 tykke ringpermer hos GDSR på gamle Veien skole.

Minner om at våre møter er åpne for alle, da med unntak av årsmøtet. Vi vil bestrebe oss for at Datasentralens maskinpark skal kunne brukes på alle arbeidsmøtene.

Da vi har ca. 85 utenbygds medlemmer vil jeg, i samarbeid med Gro Øverby, forsøke gjøre internettsiden vår stadig bedre. Har i skrivende stund lagt ut lenker til andre sider, og fått flere til å lenke oss.

Som dere vet ble Ringerike Slektshistorielag egen og uavhengig forening fra 1.jan.2004. De av medlemmene som og er medlemmer av Historielaget mottar og en giro også derfra. Men alle dere som kun er medlemmer i Slektshistorielaget (meg selv inkludert) skal sjølsagt kun betale giroen dere får sammen med medlemsbladet. Av en eller annen beklagelig årsak, fikk noen av Slektshistorielagets rene medlemmer forrige gang ved en feiltagelse tilsendt innbetalingsgiro, også fra Historielaget. Håper dette ikke skjer flere ganger.

Til slutt ønsker jeg dere alle en **God Jul** og ett riktig **Godt Nytt Ar !**
Hilsen Ellef Ellefsen, Heieren, 3518 Hønefoss.

Kjos i Soknedalen.

Om betydningen av navnet sier O.Rygh i Norske Gaardnavne: "Kjoss, smal Vik eller Bugt, smal Sænkning i Landskabet. Gaarden ligger ved en Bugt af Torevandet".

Som de fleste andre gårdene i Soknedalen ble gården liggende øde etter Svartedauen, (1349). Først i 1623 hører vi om Kjos i skriftlige kilder. Da betaler Ragnhild Kjos skatt av gården.

Den gamle slekta på Kjos.

Audun Bjørke

må regnes som den første kjente stamfar for ætta på Kjos. Han var gift med **Ragnhild Gundersdatter Berg**. Han er nevnt som skattebetaler i 1612. I en sak fra 1681 som det blir referert fra seinere, blir det vitnet at Ola Auffensen (Audunsen) Kjos kan huske 80 år tilbake, og at han er født på Bjørke i Soknedalen. Der vitnes det også at Ola Ouffensens mor er Ragnil Gundersdatter på Berg. Bjørke ble nyryddet omkring 1577.

Navnet Audun er ikke mye utbredt på Ringerike, men den det forekommer av og til i gamle kilder. Tore H.Vigerust nevner følgende i "Folk på Ringerike 1300-1600":

Audun på Bjørke, Norderhov tingsted 29/3-1348. (DN.IV, nr.327).

Audun Jonsen Løken i Vangsbygden 1348.

Audun (Oden) på Frøyshov 1514,1528.

Audun (Odinn) på Gagnum 1528.

På Hønen i Ullerålsfjordingen nevnes Audun (Torgersen) fra 1578 til omkring 1616. Og seglet er bevart fra Ouden Hønen i 1590.

Og en Halvor Oudensen av Nore sokn gir kjøpebrev på Olde i Soknedalen til Jon Råen i 1612.

Ola Audunsen Kjos = Gamle Ola Kjos

er født ca 1585/1600.

Ola Kjos er første gang nevnt i tingboka for Ringerike 20.juli 1652, (s.19a). Han ble da sammen med en del andre bønder stevnet for gjeld av Jens Lang på Bragernes. Gjelda var på 2 rdl 13 skilling som han erkjente.

På et oppsettelsesting på Trøgstad 21.mars 1681, (side 83a i tingboka), la Nils Gren av Krødsherad fram en kontrakt mellom Kristoffer Gren og Ola Oudensen Kjos, datert 28.oktober 1652.

I tingboka for 1681 er det referert en interessant sak mellom Jon Gundersen Berg på den ene side og Reer Hågensen Båsum og Paul Larsen av Sigdal, deres arvinger, på den annen side, om åsetereten til Nedre Berg i Soknedalen. Saken kom opp igjen på nytt 23.november 1681, (s.83a). Her får vi også høre litt om slekta på Kjos: "Ola Pedersen Kjos og Gudbrand Levorsen Slette provet efter Ole Auffensen Kjos, hans ord, eftersom han er en meget gammel og svak mann, så han ei kan komme her selv tilstede. Og hans ord og tilstand i denne sak var til dem således, at han er født på Bjerke i Soknedalen, og han kan minnes ved 80 år tilbake. Og hans moder bodde på Nedre Berg nest før Knut Andersen, og siden den tid har bemelte Nedre Berg ikke vært skift eller til tvebruk, videre enn den tid som kunne være omkring åtte eller ni år, at Asgaut Larsen bodde og brukte der med sin verfader Gunder Berg, som hadde tatt ham inn på gården med seg. Og de spurte ham om det ham vitterlig, at noen av fornevnte Nedre Bergs besittere har gitt noen bygsel til noen andre derav. Dertil svarte han nei, at han

det ei noen tid hørt eller visst at de det av noen andre bygslet. Og disse hans ord og tilstand har de nestleden uke hørt av ham som han på sin sotteseng beliggende.

Til fornevnte provs viders bestyrkelse fremla Jon Berg et pantebrev av Ragnil Gundersdatter, boende på Berg, som været Ola Ouffensens moder, til Knut Andersen utstedt, på 5 setting i Veme, hvormed bevises at samme kvinne den tid bodde på Berg. Fornevnte brev datert 24.februar 1604.

Ved kvegtellinga i 1657 er oppført Oluff Kjos, som hadde en buskap bestående av 1 hest, 6 kuer og kviger, 9 sauer og 1 svin.

Landkommisjonenes jordebok 1661: Kjos skylder 3 skinn, som bonden selv er eiende med bygsel. Oppsitter Ola Kjos. Har skog til sagtømmer og gårds nytte. Føder 4 kjør og 4 sauer.

I manntallet 1664 er Oluff Kjos 64 år, og bruker halve gården, som skylder 3 skinn. I manntallet i 1666 kalles han Oluff Offuersen og er 80 år gammel. Svigersønnen (Ola Pedersen) bruker den andre halvpart av gården.

Den 13.juni 1682 er det en rettergang på Pukerud i Soknedalen, hvor Hr.commerse commissar Lars Larsen stevner Elling Oppegård og hans salige broder Paul Oppegård for at de bruker en plass under Pukerud kalt Fuglerud. (Tingbok 1682 s.57a). Blant vitnene er Gamle Ola Kjos og Unge Ola Kjos (Ola Pedersen Kjos).

Gamle Ola Kjos, som sier seg ved 80 år gammel, og at være oppfødt her i Soknedalen, prøver at for ungefær førgetiufge år siden, da satte Elling Oppegård en husmann ved navn Ole inn på denne omtvistede plass til at rødde og bygge. Og Ola Kjos var med at bygge der en stue på begge deres bekostning, som ennu er der bestående. Og han ikke vet at der noen tid var røddet eller bygget på det sted tilforn, videre enn en liten bråte der som husene skulle stå. Men han visste ikke med hva rett at Elling Oppegård tilholt seg samme plass. Og han hørte ikke at noen spurte om samme plass tilforn, da den lå uti øde skog og mark.

I en rettergang 8.juli 1684 (Tingbok 1684, s.45a), vitner Gamle Ola Kjos, Elling Oppegård, Helge Berg og Jon Berg, at Jens Tommesen og Claus Pedersen hadde kjøpt sagtømmer i Soknedalen til Ullelandssagene på Eiker.

Og 10.mars samme år bekreftet Ola Kjos og Torbjørn Rud et avståelsesbrev hvorved Gunhld Olsdatter for sitt livs ophold avstår sine eiende midler av løst og fast til sin sønn Anders Eriksen Olde. (Tingbok 1684 s.60a).

Ola Kjos er nevnt som domsmann 11/6.1661. (Tingbok 1661 s.65b).

Den 13.jan.1664 vitner han om skiftet etter Pål Klemetsen Oppegården. (tingbok 1664 s.6b). Og på tinget 9.juni 1665 stevner Ola Kjos med flere en del vitner til provs om noen rødstøer i Fjellsmarken. (Tingbok 1665 s.28).

Det er ofte vanskelig å skille mellom Ola Audunsen Kjos og hans ettermann og svigersønn Ola Pedersen Kjos i tingbøkene, da de mange steder er nevnt uten patronymikon, og de levde til dels i samme tidsrom. Vi vet at Ola Audunsen Kjos hadde ei datter Åse Olsdatter, som giftet seg med den neste oppsitteren på Kjos, Ola Pedersen.

Ola Pedersen Kjos, Land, Støvern = Unge Ola Kjos.

Han var gift med gardjenta på Kjos, **Åse Olsdatter**.

I manntallet 1664 for Kjos står opført **Ola Døl**. 34 år gammel som bruker halve garden. I 1666 er han kalt Unge Ola Kjos og er 40 år gammel.

I den tidligere nevnte rettergangen på Pukerud i 1662 vitner også Unge Ola Kjos: Unge Ola Kjos sier seg over 50 år gammel. Han prøvet at for omtrent tiufge år siden, da fulgtes han med salig Kristoffer Lundesgård, og da de gikk forbi husene på den omtvistede plass, da sa Kristoffer til ham. Mener du at dette er Fuglerud? Da svarte han, ja. Da sa atter Kristoffer. Jeg skal vise deg det rett nu vi kommer over broen. Og rett som de kom nordover broen, da pekte Kristoffer ned omkring veien og sa. Her ligger tuftene for så som Fuglerud skulle være. Videre var ei hans provning.

På saketinget på Trøgstad 15.november 1689, (tingbok 1689 s.126a), møtte Ola Pedersen Kjos i rette og produserte sin adkomst til Land, som Kristen Skinnes og Anders Bjerkerud av Krødsherad hadde stevnet Ola Kjos for. (Denne Ola Kjos er vel sønnen Ola Olsen).

Ola Pedersen fremla sin påstevnte adkomst til den plass Land, nemlig et skjøte av Gunhild Olsdatter til ham utstedt derpå, datert 30.juli 1683. Nok et skjøte av Erik Kroksrud til Truls Narvesen utstedt på samme plass, datert 14.september 1678. Nok et skjøte av salig borgermester Hans Eggertsen til Erik Kroksrud utstedt på samme plass, datert 28.marti 1662. Nok et brev av Anders Eriksen til Truls Narvesen Bjørke utstedt på hans rett og tilstand i Land, datert 3.april 1675.

På en rettergang på Olde 5.mars 1690 hadde Kristen Ellefsen Skinnes og Anders Jonsen Bjerkerud igjen innstevnet en del prov om odels- og adkomstbrev til Olde og Land. (Tingbok 1690, s.23b). Ola Pedersen Kjos fremstilte seg i rette og sa at han tidligere hadde tilhandlet seg den plass Land av salig Gunhild Kroksrud og hennes sønn Anders Eriksen, som hans breve utviste. Han mente at han derfor må få beholde plassen Land.

Ola Pedersen Kjos er lagrettesmann ved to retterganger på Oppegård i 1690.

Ola Pedersen Kjos ble også kalt Ola Land. I en rettergang 25.februar 1693 stevnet Even Iversen Bliksrud Ola Land for 6 rdl 1 ort. Ola tilsto gjelda og ble dømt til å betale innen 15 dager med 1 rdl i omkostning. (Tingbok 1693, s.84a).

I en rettergang på Havik 15.juni 1693, (tingboka samme år s.195b), stevnet Elling Engebretsen Havik Erik Andersen Veikåker for ulovlig hogst. Ola Land vitnet da at for 5 eller 6 år siden var han hos Erik Veikåker på Kjos. Da sa Erik til Elling. Har jeg hugget inn på deg, skal jeg skaffe deg likeså meget tømmerkog igjen. Ola Kjos vitnet ord for ord det samme. (Det var nok Ola Pedersens sønn, Ola Olsen).

Ola Pedersen Land kjøpte 12/4-1699 Søre Støvern, skyld 2 ½ lispund, av Harald Andersen, mot å gi fra seg Land, skyld 1 skinn, og 20 rdl i mellomlag. Ola Pedersen var oppsitter på Støvern i omkring 10 år.

Ola Pedersen var altså oppsitter både på Kjos, Land og Støvern. I en rettergang mellom Skollerud og Veme 10.oktober 1671, (tingbok 1671, s.77a), prøver Ola Kjos at han er oppvoksen i Soknedalen straks ved Veme, og kan minnes fra 40 år siden.

Det er mange saker i tingbøkene som gir opplysninger om denne gamle Kjosslekta.

I en rettergang på Støvern 1.oktober 1696 stevnet Peder Støvern og Harald Andersen Støvern Mons Larsen Kittelsby for ulovlig bråtehogst på Støverns eiedeler. Engebret Gardhamar prøvet at for noen og tyve år siden, da hans far Peder Gardhamar og Gamle Ola Kjos brukte Støvern til sammen, talte de om en bråte som Peder Finne, da boende på Kittelsby, hadde hugget oppe i åsen mellom Kittelsby og Støvern, og de sa han hadde hugget på Støverns eie. (Tingbok 1696, s.44a).

Det ble rettergang på Støvern i Soknedalen 12.juli 1697 om delet mellom Støvern og Kittelsby. Her heter det at Ola Land var Gudbrand Kittelsbys verfader, og Gudbrand Kittelsby hadde hatt Levord Sessruds søster til ekte. (Tingbok 1697, s.90b).

Og i en rettergang på Narverud den 17. og 18 oktober 1698, (tingbok 1698 s.165b), stevnet eieren av Narverud, Nils Kolbjørnsen Gren av Krødsherad, Ola Pedersen Land for ulovlig bråtehugst. Ola Land møtte og innga ved sin sønn Ola Kjos en varselseddel av 27.september, hvorved Ola Land, Ola Kjos med flere hadde stevnet Nils Gren til å høre prov om saken. Omkring sommeren 1681 hadde Ola Lands verfader, som da bodde på Kjos, og da eide Kjos, fortalt ham om Narveruds eie.

Peder Herbrandsen Støvern, som kom til Narverud for 14 år siden, hadde også spurt Ola Land om hvor egedelene gikk.

Anders Jonsen Bjerkerud av Krødsherad prøvet, at for 20 år siden kjørte han og Gamle Ola Kjos, som var Ola Lands verfader, ris sammen i skogen.

Ola Land fremstilte en del vitner, bl.a. Nils Hansen Røsby, som hadde hørt at Gamle Ola Kjos hadde fortalt om delet. For ca 16 år siden bodde Nils på Narverud, og da hugg Ola Land, som da bodde på Kjos, en bråte på vestsida av Landsåsen.

Ola Olsen Kjos på sin fader Ola Lands vegne, mente at det åvirke som han har gjort, er skjedd på hans egne egedeler.

Narveruds grenser ble gått opp, og Nils Gren ble tilkjent bråten med åvirket.

Det er skifte etter Ola Pedersen (Kjos, Land, Støvern) 2.mars 1711. Han og Åse hadde disse barna:

1. **Ola Olsen Kjos den eldre.** Han fikk gods i Kjos, 1 ½ skinn med bygsel.
2. Peder Olsen. Han fikk en brorlodd i Søre Støvern, 1 ¼ lispund. Han var først gift med Gunhild Engebretsdtt Gardhamar, og så 5/10-1721 med Berte Olsdt Gardhamar.
3. Ole Olsen Kjos den yngre, død 1716. Han fikk gods i Kjos, 1 ½ skinn uten bygsel.
4. Ragnhild Olsdatter gift med Gudbrand Levorsen Kittelsby.
5. Kirsti Olsdatter, gift 1706 med Jon Engebretsen Søre Gardhamar, 1686-1741. Ragnhild og Kirsti fikk hver en søsterlodd i Søre Støvern, 5/8 lispund.

Søre Støvern ble ca 8 åreter dette skiftet solgt til Syver Kristensen Juvet fra Krødsherad. (A.Lagesen: Ringerikske Slechter, bd.III, s.339).

Ola Olsen Kjos den eldre

ble gift med **Gunhild Torbjørnsdatter Rud den yngre.** Hun døde i 1752, og var datter av Torbjørn Nubsen Rud, 1646-begr.4/6-1707, og Helge Ellingsdatter Oppegård, 1650- begr.6/1 1742. Ola Olsen Kjos var skrivekyndig, heter det. Han var stadig i tvist med folkene på Blikrsrud.

Fra tingboka fra 1688: Den 3.mars 1688 (s.28b) innga Gunder Jonsen Berg og Ola Olsen Kjos på egne og på Helge Bergs vegne, en hjem-stevneseddel datert 1.februar 1688, hvorefter de i rette stevner Jøran Bliksrud, formedelst hun imot dom og rett skal ha bemektiget seg avgrøden av den plass Ørteshoffuit (Ørteshue). Jøran Bliksrud møtte selv i rette, og sa at ei noen dom for henne er forkynt. Sa også at hun og Tosten Seffle ville stevne på dommen. Citantene begjærte at deres innstevnte prov måtte tas til forhør, hvilke seg fremstilte og provet som følger:

Peder Herbrandsen Narverud provet, at nestleden noen dager før Paulsmesse, da var han og Jon Gunbjørnsen Bjørke med Gunder Berg og Ole Pedersen Kjos ttil sammen på Ørteshue, og de skulle efterse om Jøran hadde tatt bort foret fra Ørteshue. Da fornam de at en del av høyet var borttatt, og noe var igjen. Og eftersom Jøran Bliksrud nå selv bekjente at hun har annammet og borttatt det høy og fo'r som var innhøstet på Ørteshue, som hun formente seg tilberettiget, efterdi ingen dom for henne er lyst, og hun samme fo`rets borttagelse ei benekter, så holdt citantene det ufornøden videre prov derom å la føre. Og de fremla deres skriftlige innlegg, datert 1.Huius.

Saken ble forfløtt til neste ting.

I en rettergang på Bliksrud 17.juni 1690, (tingbok 1690, s.32b), fremgår det at Kjos og Berggårdene hadde sameieskog med Bliksrud. Jøran Knutsdatter Bliksrud stevnt Gunder og Helge Berg samt Ola Kjos for ulovlig hogst i Bliksrud skog. Dommen lød på at alle loddeierne kunne hogge så mye som deres lodd og anpart kunne tåle.

Den 5.juli 1695 var det sakinget på Trøgstad, (tingbok 1695, s.193a). Ola Olsen Kjos og Gunder Jonsen Berg på egne og sine medeieres vegne, i rette fordret Eivind Iversen og hans hustru Jøran Bliksrud, formedelst de på den engeplass Ørteshoved (Ørteshugu) har innsatt en fremmed karl, navnlig Halvor Ellingsen, som sitter dem til fortrengsel med tømmerhugst, febeite og annen ulovlig åvirke uti deres felles skogmark og eidedeler Eivind Iversen og hans hustru Jøran Bliksrud møtte for retten, og vedsto at de hadde innsatt og bevilget Halvor Ellingsen det engeslåtte Ørteshugu, så vidt innengårds, men ei noe utengårds eller i skog og mark. Ola Olsen Kjos formente og påsto at han burde være nærmest til å bruke fornevnte engeslåtte Ørteshugu.

Jøran Bliksrud var ved to dommer tildømt å betale citantene deres omkostninger for kost og tæring, i alt 8 riksdaler. Dette ble hun stevnet av Ola Olsen Kjos og hans fader Ola Land og Gunder Berg for.

Jøran Bliksrud og hennes mann Eivind Iversen ble tilfunden å betale Gunder Berg og Ola Kjos deres anparter av den ved de to dommer tildømte omkostning, de 8 riksdaler, og det innen 15 dager, samt 3 riksort til dem hver uti omkostning.

På sakinget på Trøgstad 16.november 1697, (tingbok 1697, s.90b), stevnet Ola Olsen Kjos på egne og Gunder Bergs vegne, Even Bliksrud for at hans fe og kreaturer nå i høst skal ha avbeitet og fordervet rugen i en bråte, hvor de hadde sådd 1 ½ tønne rug samme sommer. Denne saken ble utsatt og kom opp flere ganger seinere.

Og så ble det sak om Ørteshue igjen. I en rettergang på Bliksrud 26.september 1699, (tingboka det året s.6a) innkalte Even Bliksrud Ola Olsen Kjos og Gunder Jonsen Berg med flere til skogskifte, fordi de hadde bemektiget seg en seterbol, Ørteshue, som all tid hadde vært brukt under Bliksrud.

Jørgen Juvet provet at for ca 18 år siden gikk han med Ola Pedersen Støvern som da bodde på Kjos, fra Skalpeliseteren og ned til Soknedalen.

Gjest Leirfall prøvet at for 30 år siden leide han Blikrud av Jon Berg, og da fikk ingen lov til å bruke skog i Blikrud eiedeler.

Ola Kjos var blitt fordret for landskyld av Skalpeli. Men Ola Kjos sa på sakinget 26/2-1696, at de Skinnesfolk tilholder seg samme plass efter en sorenskriverdom. Derfor kunne ikke Ola Kjos svare noen rettighet derav. (Tingbok 1689, s.76b).

Ola Kjos ble stevnet for gjeld til Gregers Mortensen, 2 rdl 3 ort 2 skilling. Han betalte gjelda på sakinget på Trøgstad 5.juli 1698. (Dette står merkelig nok i Skifteprotokoll nr.2 for Ringerike).

I skattematrikkelen 1735 står følgende om Kjos: Kjos, 3 skinn. Oppsitteren Ola eier 2 skinn. Han søsken eier 1 skinn.

Ola Kjos døde som følge av et vådeskudd i 1740 under et opphold i Ådalen. Saken er omtalt i Dombok 11, s.476a. Den 27/12-1740 ble saken reist mot Halvor Knutsen, som ved et vådeskudd den 5.januar 1740 drepte Ola Olsen Kjos under et opphold på Semmen i Ådalen hos enka Gunhild Asledatter. Halvor var døpt i Lunder 25/3-1726, og var sønn av Knut Olsen Strømsodd og Marte Andersdatter, født utenfor ekteskap. Han hadde bedt to tidligere soldater om litt krutt, for han ville skyte spurv dagen etter. De nektet først, men for å holde litt moro med gutten brukte de i stedenfor krutt, trekull som de gned små mellom hendene da de ladet geværet for ham, og det uten at han visste det. Selv hadde han noen hagl som han kom med. Men på fengpanna derimot la de krutt.

Ola Kjos som hadde sett at de la trekull i geværet, ville også ha litt moro med gutten. Han sa: "Den spurv du skyter i morgen skal jeg steke på "røven" min". Gutten mente han nok skulle skyte spurv. Men Kjos holdt på sitt og tilbød seg å være skyteskive. Han stilte seg opp i døra og bad gutten flere ganger om å skyte på seg. Men gutten sa: "Jeg tør ikke skyte på deg, jeg kunne skyte deg i hjel". Ola Kjos svarte: "Skynd deg og skyt, jeg skal sjøl svare for skuddet, hvor lenge skal jeg stå her å bie?". Så skjøt gutten og traff Ola Kjos øverst i låret. "Og sees til at ladningen er tagen opefter, så den nok har truffet ham i maven", står det i erklæringen fra lensmannen og besiktigelsesmennene.

Halvor Knuten ble dømt til å straffes "som den der ikke ennu har opnået sine 15 år, således at han bør ha forbrutt sin jordelodd, om han noget er eiende, og derhos at straffes med ris på kroppen".

Retten fant at Ola Kjos også hadde handlet i god tro, og at det var ingen grunn til å tro på selvmord. Han døde om morgenen den 7.januar.

Det er skifte etter Ola Olsen Kjos 10/6-1741. Han og Gunhild hadde følgende barn:

1. **Jon Olsen Kjos på Heie.**
2. Elling Olsen, gift 1720 med Kari Tordsdt fra Buøen i Flå, 1700-1783. Barn: a.Ola, f.1720, død 1721. b. Halgrim, f.1722, levde i 1754. c. Ola, f.1724, levde i 1754. Kari Tordsdt gift igjen 1728 med Erlend Olsen Solheim i Flå, 1702-1773. Tre barn. (Østro: Gards- og slektshistorie for Flå, bd.I, s.295).
3. Helge Olsen Gubberud, seinere Øvern og Enger, ca 1690-1775, gift med 1. enka Anne Vebjørnsdt Narverud, og gift med 2. Birgit Syversdt Sønsteby, død 1815. Det var 5 barn i det siste ekteskapet: a. Guri 1763, b. Ole 1769, gm Kari Ellingsdt Hovland, c. Gunhild 1758, gm1. Gudbrand Iversen Andinrud, gm2. Ole Jonsen Sessrud. d. Anne 1761, gm Gudbrand Størksen Røsby, e. Rønnaug gm Ole Gunbjørnsen Åmot. Berit Syversdt ble gift igjen i 1779 med Jon Knutsen Olde.

4. Nub Olsen Kjos, Land, død 1773, gift 1725 med Kjersti Paulsdet Oppegård, 1698-1735. De hadde barna: a. Helge, 1735, gm Anne Kristensdt. b. Bergit, 1732, gm Anders Engebretsen fra Krødsherad. c. Elling, 1728, d. Rønnaug, 1726, e. Elling, 1730. Nub giftet seg igjen i 1742 med Guri Olsdt Bliksrud, f. 1719, og fikk følgende barn med henne: f. Kirst, 1743, g. Ole, 1745, h. Anders, 1747, i. Rønnaug, 1751, j. Anne, 1754 og k. Elling, 1757.
5. Torbjørn Olsen Land, 1705-1741, gift 1731 med Kari Vebjørnsdt Narverud, enke etter Ole Haraldsen Land. Tre barn: a. Gunhild, 1731, b. Tord, 1734, og c. Jon, 1735.
6. Anne Olsdatter, gift 1743 med Syver Paulsen Haukedalen, 1706-1757, begr. 22/5-1757. Jeg har bare funnet en sønn Paul, født 1744. De var på Bjørke i 1753.
7. Åse Olsdatter, født 1706, gift 1733 med Knut Olsen Bliksrud, 1709-1755. Knut eide Bliksrud ifølge skjøte fra sin far Ole Halvorsen Bliksrud 23/1-1743, skyld 1 fjerding, kjøpesum 400 rdl. Åse og Knut hadde ti barn: a. Ole, 1732, gm Kari Andersdt Lundesgård, b. Anne, 1734-1764. c. Kirsti, 1736, gm Erik Levorsen Haukedalen. d. Helge, 1738, gm Nils Amundsen Bergsrud, Landeie. e. Jøran, 1742-1816, gm Kristoffer Stensrud. f. Gunhild, 1743, gm Ole Engebretsen Solli, (i Røyken 1789) g. Kari, 1745, gm Peder Levorsen. h. Åse, 1746-1789. i. Anders, 1748, gm Kirsti Olsdt Støvern, j. Elling, 1750-1779.
8. Kjersti Olsdatter, født 1712, gift 1737 med Even Paulsen Haukedalen, (Sjåstad), 1708-1793. Ti barn: a. Ingeborg, 1738. b. Ingeborg, 1739, gm Jest Jestsen. c. Ole, 1741, d. Paul, 1742-1784, gm Catarina Jacobsdt. e. Knut, 1745, f. Torbjørn, 1747. g. Åse, 1748, gm Per Jonsen Lundesgård. h. Elling, 1751. i. Gunhild, 1753. j. Nub, 1755, gm Marie Andersdt.
9. Rønnaug Olsdatter, gift 1739 med Anders Olsen Bliksrud, født 1708. Fire barn: a. Anders 1742, b. Torbjørn, 1744, c. Elling, 1752, d. Knut, 1755.

På skiftet etter Ola Olsen Kjos ble garden av skyld 3 skinn, loddet på enka og barna.

Det er skifte etter Gunhild Torbjørnsdatter i 1753, 6/2, 7/6, 18/7 og 19/9. På taksasjonsforretningen på Kjos 18/7-1753, (tingbok 73, s.187a), var tilstede arvingene i sterboet etter Gunhild Torbjørnsdatter Kjos. Blant arvingene møtte eldste sønn Jon Kjos, sønnesønnen Ole Ellingsen på egne og sin eldre bror Halgrims vegne, som er i Kjøbenhavn, heter det. Boet eide halve Kjos og en del i Slette. På skiftet ble halve Kjos, 1 ½ skinn, taksert for 110 rdl. Godset i Slette, 1 sett 16/21 bm.pund, ble taksert for 95 rdl 3 ort 6 sk.

Jon Olsen Kjos, Heie, 1685-1765.

Han ble gift 1715 i Flå med **Guri Halgrimsdatter** fra **Olasgarden Gulsvik**, født 1694. Jon kjøpte i 1755 sine søskens arveparter i Kjos. Han bodde lenge på Heie i Flå. Han eide også gods i Slette.

Den 20.juli 1745 var det en besiktigelse og taksasjonsforretning på Slette. (Tingbok nr.71, s.305a). Her fremkom Jon Olsen Kjos og Anders Olsen Slette som sa seg å være eiere av den halve part her i Slette. De bad om at retten ville taksere gårdens påstående hus og en del åker og engoppredning som de hadde opprøddet etter de ble eiere av gården. Så møtte også Gunhild Torbjørnsdatter Kjos med sin lagverge, hennes værsønn Syver Paulsen Høgshaug, og anmeldte at hun er en sann odelsmann til gården og til like eier en del av den. Husene var meget dårlige som på de fleste andre steder på den tida, og besto av en stuebygning, et gammelt fjøs, en liten gammel hestestall og syv andre små hus.

I 1760, den 8. september, ble det satt en markegangs- og skylddelingsforretning på Bjørke i Soknedalen. En del bønder ville ved sin antagne fullmektig, proc.Helm foreta en lovlig skylddelingsforretning mellom seg. (Tingbok 1760, s.44a). Citantene var: Sr.Lars Braag, Peder Bjerke, Ole Kolbjørnsen Bjerke, Torger Bjerke, Ola Østensen Slette, Jon Olsen Kjos, Ola Olsen Land og Kris ten Jonsen Solhaug på egne og på Ola Syversen Rustans vegne. Jon Olsen Kjos og Guri Halgrimsdatter hadde disse barna, (opplysninger fra Terje Østro):

1. Åse Jonsdatter, født på Leknes, døpt i Flå 1/1-1717, død 1773 i Lunder. Hun var gift med enkemann Ola Østensen Slette fra Øvre Kvie i Flå. Fire barn: a.Barbro gm Torkel Pedersen Slette, b.Guri, 1748, gm Amund Hansen Brekka, c. Gunhild, 1751, og d. Østen, 1741.
2. **Halgrim Jonsen Kjos**, født 1720 på Leknes
3. Ola Jonsen Kjos, født 1723 på Leknes, gm Live Knutsdt. Datter Ragnhild i1750..”Ole was very generous with his favors,” skriver Arlene J.Pettersen, som også er en Kjosættling, i sin slektsbok :”From Christiania to Neenah”. ”In 1746 he received public absolution for his third adultery, though only two absolutions are recorded in the Church register”. Disse hans barn var: Rønnaug Olsdatter, dpt.1/4-1759 i Norderhov, mor Berit Nubsdt, og Engebret Olsen, dpt.4/1-1761 i Norderhov, mor Sara Engebretsdtd.
4. Jon Jonsen, f.1726 på Heie, død 1751.
5. Barbro Jonsdatter, født 1726 på Heie, død 1766, gift 1746 med Ole Olsen Land, ca 1720-1769. Ti barn, men bare fire av dem overlevde sin far, nemlig: a. Torbjørn, b. Jon, c. Halgrim, d. Kari, født 1746, gift med Gunvald Bjørnsen Skagnes, født 1743. De eide Skagnes i Ådalen ei tid, men flyttet seinere til Soknedalen. (Eigil Elsrud).
6. Ola Jonsen, født 1731 på Heie.
7. Halgrim Jonsen Kjos, født 1735 på Heie.

Halgrim Jonsen Kjos, Slette, født 1720 på Heie i Flå.

Han var gift med **Ragne Andersdatter**, født 1719.

Halgrim kjøpte Kjos 12.mars 1765 avsin mor og sine søsken. Prisen var 260 rdl. Han eide garden til 25.februar 1793, da han solgte den til sønnen Jon. Det er skifte etter Halgrim begynt 25.febr.1799. Han var da enkemann,

Det er skifte etter Ragne Andersdatter begynt 23.okt.1794.

I en sak 8/11-1780 sies Halgrim Kjos å være 62 år og bor på Kjos. Hans kone Ragne Andersdatter er 58 år. (Tingbok 1780, s.263b).

En litt dramatisk historie er oppe på tinget 6.juli 1754. (Tingbok nr.73, s.395a).

Futen stevnet Halgrim Jonsen Kjos for å ha overfalt og slått sin far Jon Olsen Kjos og Nils Østensen Lundesgård. Saken ble utsatt, men var igjen oppe 8.august 1754.

Halgrim Jonsen Kjos møtte selv, og lot ved sin procurator deklare at han ingenlunde har lagt hånd på sin far Jon Kjos uti noen slags hensikt. Men han minnes vel da han for noen tid siden hadde vært på tømmerbrøtning, og Nils Østensen og hans far var meget beskjenket. De hadde falt overende og Nils beskadiget sin arm, som han beskyldte ham for å ha forårsaket. Halgrim forsøkte å roe karene, og Jon Kjos slo i den anledning Halgrim med en ”brandfork”, så han måtte forsøke å berge sitt liv og sin helse, og blot allene holde sin fader fra seg. Og det var flere til stede som holdt ham. Dette mente han ham ei kunne være forment, siden han var en gift mann og for lengst ute av sin faders brød og verge. Han hadde heller aldri tilføyset Nils Østensen noen skade.

Saken ble igjen utsatt, men den 12.april 1755 ble Halgrim frifunnet for anklagen.

Barn:

1. Anders Halgrimsen, født 1748, gift 1797 med Kjersti Kittelsdt Uggen.
2. Guri Halgrimsdatter, født 1755, død 1/3-1837, gift 1781 med Knut Amundsen Langvannsbråten, født 1756, sønn av Amund Nilsen Bergsrud, Langvannsbråten og Guri Knutsdt Aker. (Se artikkel om Langvassbråten i Lunder av Ragnvald Lien i Hringariki nr.2, 2002). De bor på Gillerdalen ved skiftene etter Guris foreldre.
3. **Jon Halgrimsen Kjos**, 1759-1833.
4. Gunhild Halgrimsdatter, 1761-1794, gift 1788 med Jon Hansen Haukedalen, (Jonerud), 1761-1833. Jon kjøpte en part av Haukedalen i 1798. Ved skiftet i 1794 er Jon kalt Jon Hansen Kjella. Ved skiftet i 1799 er Gunhild død, og barna er Hans Jonsen 8 år, Halgrim Jonsen 5 år, Anne Jonsdt 12 år. Halgrim Jonsen ble i 1813 gift med Gunhild Teondsdt, født 1791. De dro til Kristiania i 1823. Deres datter Ingrid Halgrimsdatter, født 1816, ble i 1843 gift med Håvald Tomassen, tårnvægter i Kristiania. De dro til Amerika, hvor de i 1870 census for Neenah i Wisconsin finnes oppført sammen med to av sine barn: Hovald Thompson, 62, common labor, wife Inger, Hagen 13 at school, Thomas Thompson 24, works at stove mill, wife Caroline, Augusta 4 and John 2. (Arlene J. Pettersen: From Christiania to Neenah).
5. Sidsel Halgrimsdatter, 1764-1818, gift 1790 med Jon Olsen Enderud i Krødsherad, død 1813. De hadde 8 barn. Tre av dem levde ved skiftet etter foreldrene. Sønnen Halgrim overtok garden. (Mørch: Krødsherad I, s.504).

Jon Halgrimsen Kjos, døpt 20/5-1759, død 1833,

ble gift 25.juli 1797 med **Kari Torgersdatter Verket**. Hun er døpt i Lunder 28/5-1778, og ble begravet samme sted 26/11-1857, 79 år gammel som livørskone på Kjos. Foreldrene var Torger Torgersen Verket og Ane Tomasdatter.

Jon kjøpte Kjos 25.februar 1793 for 700 rdl av sin far. Broren Anders hadde åseteretten som Jon måtte løse ut. Men 2.mars samme år solgte faren Kjos til Helge Olsen for 1359 rdl. og det uten at Jon visste om det. Da han hørte salget ble tinglyst 5.mars, protesterte Jon og det siste salget ble annullert. Skjøtet til Jon ble tinglyst 15.juli.

Jon eide også Nordre Gardhamar.

Jon Halgrimsen Kjos måtte 13.juli 1792 stevne Bent Bjørke for å få ham til å oppfylle en inngått handel om Haukedalen. (Tingbok nr.2, s.330a).

Den 3.mars 1795 stevnet Iver Johansen Jon Halgrimsen Kjos fordi hestene hans hadde spist opp avlinga på en bråte han hadde i Bergskogen. Men da ingen av vitnene møtte, måtte saken utsettes. (Tingbok nr.3. s.181b).

Dagen etter, 4.mars, stevnet Ole Ellefsen Berg Jon Halgrimsen Kjos fordi han hadde hugget 8 tylder tømmer i citantens beste og veksterligste skog ved Landseteren. Han hadde bare hatt lov til å hugge 1 a 1 ½ tyld. (Tingbok nr.3, s.184b).

Det var skifte etter Jon 12/9-1833. Tilstede var enka Kari Torgersdatter med lagverge Ole Berg. Barna var:

1. Halgrim Jonsen, født 1804, gift 1832 med Marie Olsdatter Ringerud fra Ådalen, født 1812. Han fikk Gardhamar av sin far. Halgrim og Marie fikk 12 barn. Den 19.april 1856 er de meldt utvandret til Amerika med barna Ole, f.1835, Karen f.1838, Maria f.1841, Johannes f. 1846, Gunhild f.1849, Hans Andreas f.1854 og Johanne f.1857. (Se artikkel av Eigil Elsrud i Hringariki nr.2, 1994).

2. **Jon Jonsen Kjos**, født 1806.
3. Ragne Jonsdatter, født 1797, gift 1817 med Kristoffer Torstensen Gårdhammer, 1796-1878. To døtre: a. Guri, f. 1819 gm Erik Nubsen Oppedgård. De dro også til Amerika. B. Kari, f. 1828, gm Tor Toresen Bråten på Bålerud. Ringerikske Slekt, bd. III, s. 122).
4. Anne Jonsdatter, 1801-1802.
5. Gunhild Jonsdatter, født 1802, død før faren.
6. Anne Jonsdatter, født 1810. Hun var 22 år og bodde på Nøkleby ved skiftet. Hun ble gift med Ole Ellingsen Nøkleby.

Jon Jonsen Kjos, født 15/5- 1806, død i Amerika 1876

var gift med **Maria Jonsdatter**, død i Amerika 1916.

Jon kjøpte Kjos av sin far .

I skattematrikkelen 1838 står Jon Jonsen oppført under Kjos.

Under Modalen står oppført Gudbrand Gudbrandsen 1 lpd, Anders Gudbrandsen ½ lpd, og Peder Narvesen ½ lpd.

Jon og Maria ble viet i Norderhov kirke 20. juli 1848. Her heter det;

Ungkar, gårdbruker Jon Jonsen Kjos, 42 år, far: Jon Halgrimsen, viet til

pike Maria Jonsdatter, 22 år, født i Lands prestegjeld, far: Jon Olsen. Videre står det at bruden fremla ved sin konfirmasjon i Lunder kirke (18. september 1842) en attest av 13. juni 1842 fra Sør-Aurdal, hvortil hun skal være tilflyttet fra Land

Da Maria ble konfirmert, bodde hun og foreldrene, Jon Olsen og Anne Olsdatter på Land i Soknedalen. Hun var da 15 ½ år gammel.

Maria Jonsdatter er meldt innflyttet til Lunder 29. juli 1842 med attest fra presten Østvold i Aurdal datert 13. juni samme år. Hun hadde kommet til bygda sammen med sine foreldre for 15 år siden fra Sør-Aurdal.

Jon eide Kjos til 22. april 1861, da han solgte garden til ~~Gudbrand Gudbrandsen~~ for 2700 spdl. Selgeren forpliktet seg til å ryddiggjøre gårdens seter, hvor hans svigerforeldre bodde. Hvis han ikke greide dette, skulle kjøpesummen reduseres med 200 spdl

Jon Jonsen Kjos og familie ble meldt utvandret til Amerika 26. april 1861:

Gårdbruker Jon Jonsen Kjos 55 år.

Hustru Maria Jonsdatter, 34 år,

Med barna: Karen, dpt. 26/1-1850, Johannes, dpt. 13/4-1851 og Anne, dpt. 20/6-1856.

(Opplysningene om utvandringen er anført i kjørkeboka, og er trykt i Hringariki nr. 2, 1994 i en artikkel av Eigil Elsrud).

Jon Jonsen var den siste av den gamle Kjosslekta som eide Kjos. Nå kom ei ny slekt inn på garden med Gudbrand Gudbrandsen Modalen. Alle innfødte soknedøler er vel i slekt på en eller annen måte. Men jeg har ikke kunnet påvise noe nært slektsskapsforhold mellom de to slektene. .

Så kan en spekulere på hvorfor Jon Jonsen tok med seg familien og forlot den gamle slektsgarden. Hans eldre bror Halgrim, var alt reist til Amerika, var det han som overtalte ham? Sjøleie bønder var i mindretall blant emigrantene.

I O.S. Johnsons Utvandringshistorie fra Ringerikesbygderne, I, side 123, står det følgene om Jon Jonsen Kjos: "John Kjos blev i 1826 gift med Marie født Kjossæteren og bodde på

gaarden Kjos indtil han i 1861 solgte gaarden og utvandret til Amerika. Han kom til Madison township, Winneshiek county, Iowa, hvor han kjøpte farm som han hadde til sin død den 17de august 1876. De hadde i sit egteskap 4 barn, nemlig Johannes, født i Norge paa gaarden Kjos, den 13de april 1851 og utvandret sammen med sine forældre. Han blev gift med Nora, født Pedersen fra Urskog, Norge. Han døde den 12te november 1888 og efterlot sig en søn ved navn Julian Philip. Johannes bodde paa farsfarmen. Theodor Kjos er født 16de september 1867 og blev gift med Louise, født Sunde, fra Ballebø, Norge. De har 6 barn, to gutter og fire piker, nemlig John og Loyd, samt Christine, Norma, Mabel og Thelma. Theodor bor ogsaa paa farsfarmen. Døtrene til John Kjos og hustru er begge døde for flere aar siden. De var begge født i Norge, og den ene blev gift med J. Jackwitz i Decorah, Iowa, og den anden med Erik Engebretsen i Fergus Falls, Minn. Marie Kjos døde nu forleden 5te september 1916, omtrent 90 ½ aar gammel..

Jeg husker godt, det gav anledning til megen samtale i bygden da John Kjos solgte gaarden Kjos for at reise til Amerika. For det første var John alt da 55 aar gammel, og for det andet var det en stor gaard og John sat i stor velstand. Men John tok ikke hensyn til hvad Paal eller Per sa. Han hadde jo sin bror Halgrim Gaardhammer i Amerika, som var utvandret omkring fem aar forut og var bosat i Winneshiek county, Iowa. Breve fra ham berettet om det sande forhold i det nye land og gjorde vist en hel del til at han, som saa mange andre, forlot fødestedet og fædrelandet". Dette skriver O.S. Johnson.

Emigrasjonen til Amerika nådde en topp i 1861, det året Jon reiste. Det skyldtes for en stor del den store flommen våren og sommeren 1860. Det var store snømengder i fjellet, og vårsmelting kombinert med sterkt regn forårsaket flommer, som nådde høydepunktet i mai/juni. Det ble store ødeleggelse på dyrket mark, bruer og veier. Ringerike og Hønefoss ble også sterkt rammet. (Hønefoss, byens historie, s.198). Fra Soknedalen reiste i 1861 svært mange til Amerika. I Eigil Elsruds notater fra kjørkeboka om emigranter fra Ringerike, (Hringariki nr.2. 1994) finner vi at det med smått og stort dro 101 personer fra Norderhov, derav hele 61 fra Soknedalen.

Også to husmannsfamilier fra Kjos reiste det året. Den ene var Johannes Larsen Kjoseie, født 1823, med hustru Barbro Olsdatter og barna: Lars, Oline og Ole, samt enka Olea Helgesdatter Kjoseie, født 1794.

Den andre var Jon Olsen Kjoseie, 64 år, med hustru Anne Olsdatter, 58 år, og barna: Johan, Gunder, Torine og Maren. Det var Marias foreldre og søsken.

Og året etter, 1862, dro Ole Jonsen Kjoseie, f.1829, hans hustru Marte Olsdatter og barna: Anne, Maren, Johan, Ole og Christian.

Etterord:

Som det går fram av artikkelen har jeg stort sett brukt tingbøkene for Ringerike som kilde i mitt arbeid med Den eldre Kjosslekta. De eldste tingbøkene kan ofte gi opplysninger om slektssammenheng som vi ikke kan hente fra andre kilder. Likeså kan de gi et godt bilde av levekår og problemer folk hadde på den tida. Bildet av enkeltindividet kan naturligvis bli noe skjevt, da det er saker som kommer opp på tinget som blir referert, og ofte mindre om daglig liv og virke

Andre kilder jeg har brukt er kjørkebøkene, (delvis Erling Bjørkes avskrifter av disse), Lagesens Ringerikske Slekter, skifteprotokoller og publiserte artikler i Hringariki.

Thorleif Solberg..

Den nye slekta på Kjos

Da **Gudbrand Gudbrandsen Modalen**, kjøpte gården Kjos, den 22.april 1861,(for 2700 spd) trådte en ny slekt inn på Kjos, og medlemmer av denne slekten driver fortsatt gården.

Gudbrand Modalen ble født på gården Jonsrud i februar 1800, død 11/12 1885 på Modalen. Han giftet seg med **Sigrid Olsdatter Andenrud**, født 1797. Hun døde 20/1 1858, som gårdkone på Modalen. (I kirkeboken er hun også kalt Siri.)

Sigrid og Gudbrand fikk barna:

- 1) Kristi Gudbrandsdatter, født 20/7 1823, døde i 1825. Foreldrene bodde da på Kittelsby.
- 2) **Ole Gudbrandsen**, født 24/3 1827. Da bodde foreldrene på Modalen. (Ole omtales nærmere på neste side.)
- 3) **Hans Gudbrandsen**, født 12/3 1836 på Modalen. Gift 19/6 1858 med Gunnild Eriksdatter Haukedalen
- 4) Kirsti Gudbrandsdatter, født 9/9 1843 på Modalen. Hun giftet seg den 13/7 1867 med Ole Ellingsen Aalde (Olde) som ble født 10/7 1845 og døde 15/5 1932. Ole var sønn av Elling Olsen Aalde og Sigrid Olsdatter Elsrud. (Se anetavlen) Kirsti døde 4/3 1916 Kirsti og Ole fikk 12 barn. Slekta sitter fremdeles på Aalde. (Gårdsnavnet skal komme av olle, og navnet ble tidligere skrevet Olde eller Olle.)

I folketellingen for 1865 finner vi følgende om Gudbrand, hans familie og tjenestefolk på gården **Kjos**:

Gudbrand G. Modalen, gårdbruker, selveier, enkemann, 66 år.

Ole Gudbrandsen, sønn, hjelper faderen, enkemann, 39 år.

Kjersti Gudbrandsdatter, datter, bestyrer huset, ugift, 23 år.

Karen Olsdatter, tjenestepike, ugift, 21 år.

Oline Andersdatter, tjenestepike, ugift, 21 år.

Så går vi ett slektledd bakover i tid:

Gudbrand Gudbrandsen er nok sønn av **Gudbrand Hansen Modalen**, 1764 – 1839, og hans første kone, **Kirsti Olsdatter Jonsrud**, f.1755, d.1818 på Kittelsby. Kirsti var enke etter Torsten Olsen Jonsrud som druknet midtsommers 1789, 44 år gammel. (Ringerikske Slekter, bd.III, s.227).

Av Kirsti og Gudbrands barn kjenner vi tre:

- 1) Hans (1791 – 1834). Døde ugift.
- 2) Anne, f. 1794, gift med Peder Narvesen Ødegården
- 3) Gudbrand, født 1800, g.m.Sigrid Olsdatter Andenrud

Kirsti (Christi) Olsdatter døde i 1818 og det ble holdt skifte etter henne den 27/12 1818 og 23/10 1819. Enkemannen og familie var til stede: Truls Olsen Kittelsby, Ole Jonsen Støveren, Peder Ødegården og sønnen Ole Torstensen.

Gudbrand Hansen giftet seg 2.g. med Ingrid Gudbrandsdatter. De fikk datteren Kirsti, f. 1820 gift 26/10 1840 med Asle Tostensen Kittelsby.

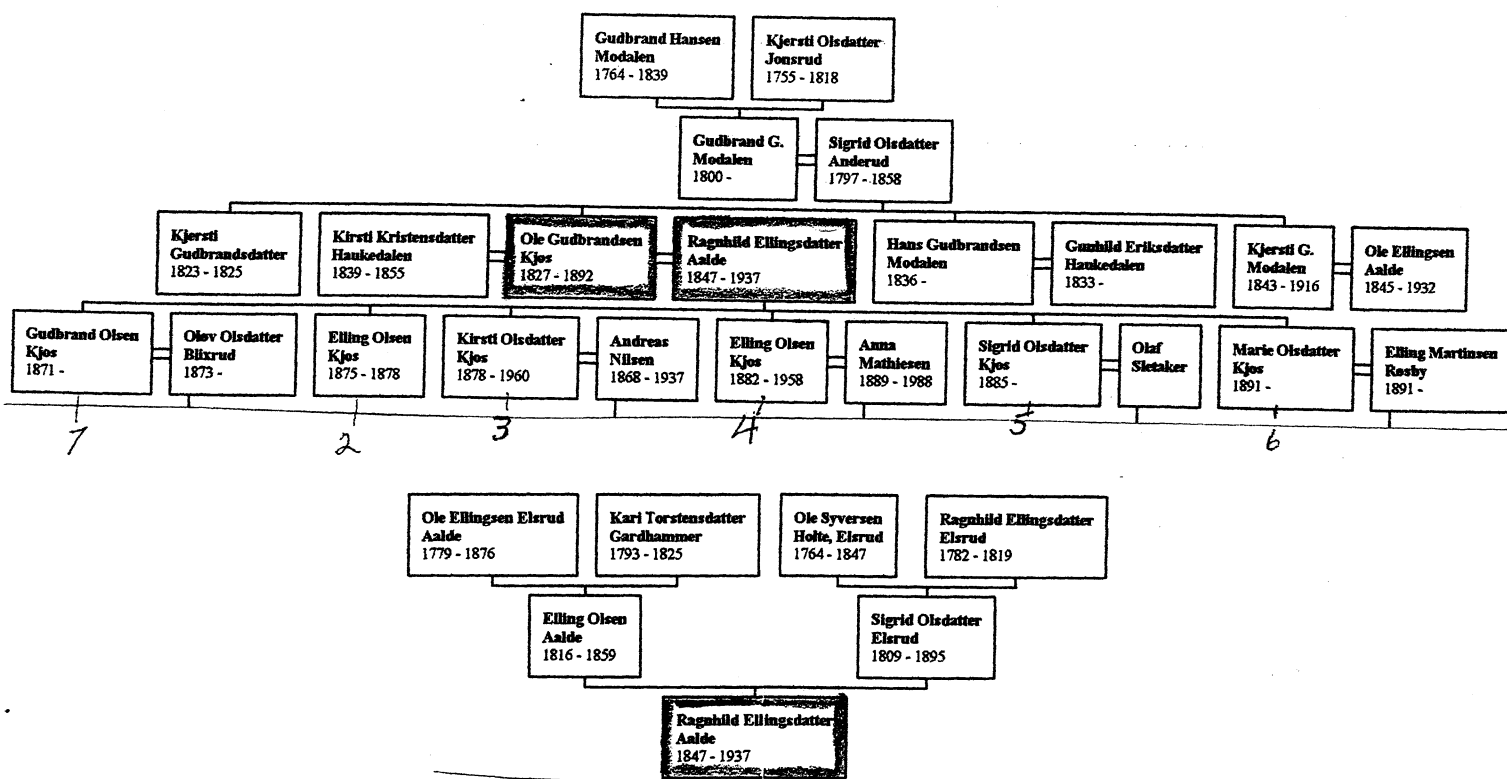
Gudbrand Hansen Modalen døde 1/8 1839 og ble begravet ved Lunder 9/8 1839. Skifte etter ham ble holdt den 13/9 1839, og her finner vi følgende oppl. om barna: Gudbrand Gudbrandsen Modalen, myndig. Anne Gudbrandsdatter, gift 1817 med Peder Narvesen Ødegården (eller Snodalen, som gården ble kalt tidligere).

Så vender vi tilbake til **Ole Gudbrandsen Modalen, Kjos**, født 24/3 1827, død 10/6 1892, Han ble første gang gift 4/4 1855 i Norderhov med Kirsti Kristensdatter Haukedalen, Ekteskapet varte knapt 9 måneder. Kirsti ble født 19/10 1839 på Halkjenrud. Hun var kun 16 år ved vielsen og døde uten livsarvinger den 30/12 1855 som gårdmannskone på Haukedalen, 16 ¾ år gammel.

Det ble holdt skifte etter henne den 21/2 1856 og 11/7 1856. (Da kalles hun feilaktig Kirsti Olsdatter.) Ifølge skjøte fra 1855 var gården Haukedalen med skog da taksert til 2020 spd. Derfra gikk 450 spd til livore for hennes far, Kristen Knutsen. Den 9/8 1856 ble Haukedalen solgt til Erik Olsen Halkjenrud.

Ole Gudbrandsen Kjos giftet seg så den 16/7 1870 med **Ragnhild Ellingsdatter Aalde**, født 30/10 1847, død 13/6 1937. Ragnhilds foreldre var: Elling Olsen Aalde (1816 – 1859) og Sigrid Olsdatter Elsrud (1809 – 1895). (Se slektstavlen.)

Ole Gudbrandsen overtok gården Kjos etter sin far den 28. november 1878, 51 år gammel.

Ole Gudbrandsen og Ragnhild Ellingsdatter hadde seks barn (Se egne slektstavler):

- 1) **Gudbrand Olsen Kjos** født 17/7 1871 gift med **Oløv Olsdatter Blixrud** f- 1873.
- 2) Elling, født 28/6 1875, døde 17/8 1878.
- 3) Kirsti Olsdatter, født 16/4 1878, døpt i Norderhov 17/5 1878. g.m. Andreas Nilsen
- 4) Elling Olsen Kjos, født 1/10 1882. Elling emigrerte til USA. g.m. Anna Mathisen
- 5) Sigrid Olsdatter Kjos, født 24/4 1885, gift med Olaf Sletaker. Syv barn. (Se senere)
- 6) Marie Olsdatter Kjos, født 8/11 1891, gift med Elling Røsby. Tre barn. (Se senere)

Før vi omtaler Gudbrand og hans etterkommere, vil vi gi en kort omtale av hans søsken og deres etterkommere.

2) **Elling** døde bare 3 år gammel.

3) **Kirsti Olsdatter Kjos** giftet seg 5/7 1896 i Norge med **Andreas Nilsen Dyrhovd**, født 29/1 1868 i Krødsherad. Andreas var sønn av selveier Nils Tollefsen Dyrhovd. Kirsti døde 17/5 1960 i St. Cloud, Minnesota. Andreas døde 20/12 1937 i Kulm, Nord Dakota. Kirsti og Andreas fikk barna:

1) **Nicolai Dyrhovd**, f. 3/9 1896 i Lunder. Gift i 1928 i Kenosha i Wisconsin med **Eleanor Wolf**, født 31/1 1911 i Kenosha. Nicolai døde 23/7 1975 i Kenosha. Eleanor og Nicolai fikk barna:

- 1) **Jean**, født 17/5 1928 i Kenosha. Han døde 2/1 1944 i Kenosha.
- 2) **Beverly**, født 22/11 1932 i Kenosha. Bor nå i Florida.
- 3) **David**, født 9/9 1949 i Kenosha. Bor fortsatt i Kenosha i Wisconsin.

2) **Olaf Nilsen**, født 22/9 1900 i Hønefoss. Døde 9/10 1990 i St. Cloud, Minnesota. Olaf giftet seg 21/4 1924 i Minneapolis, Minnesota med **Bertha Davidson**, født 14/5 1901 i Kulm, Nord Dakota. Bertha døde 7/1 1997 i St. Cloud, Minnesota. Av Bertha og Olaf's barn kjenner vi ett:

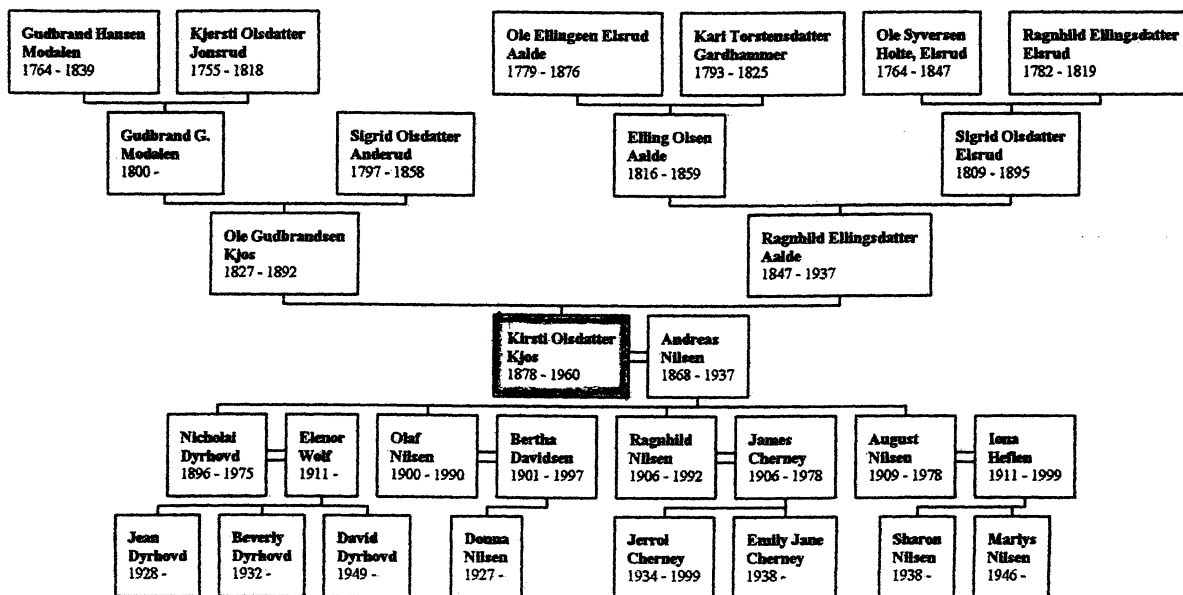
1) **Donna**, født 22/4 1927 i Kulm, Nord Dakota. Hun bor nå i St. Cloud.

3) **Ragnhild**, født 9/10 1906 i Hønefoss. Døde 4/12 1992 i New Brighton, Minnesota. Hun giftet seg 10/9 1931 i Denver, Colorado med **James Cherney** født 8/4 1906 i St. Paul i Minnesota. James døde 9/4 1978 i New Brighton. Ragnhild og James fikk barna:

- 1) **Jerrold**, f. 29/5 1934 i St. Paul. Døde 1/10 1999 i East Bethel, Minnesota.
- 2) **Emily Jane**, f. 28/1 1938 i Kulm, Nord Dakota. Bor nå i Stillwater, Minnesota.

4) **August Nilsen**, født 10/8 1909 i Kulm. Døde 11/11 1978 i St. Cloud, Minnesota. Han giftet seg 29/3 1937 i Waukegan, Illinois med **Iona Heflen**, født 13/2 1911 i Gackle, North Dakota. Iona døde 25/8 1999 i Sauk Rapids, Minnesota. Iona og August fikk barna:

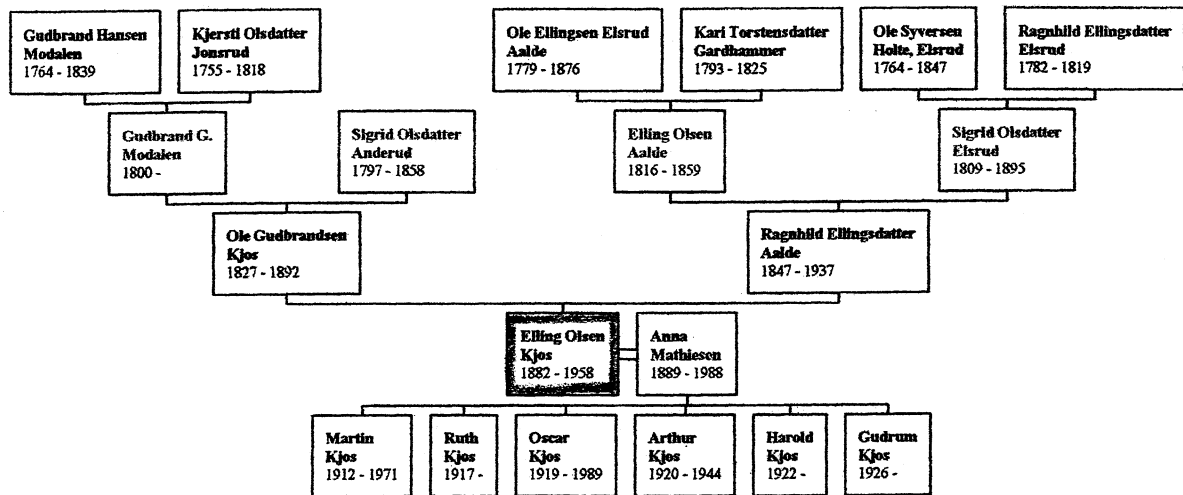
- 1) **Sharon**, født 13/5 1938 i Kulm, North Dakota. Bor nå i Spring Creek, Nevada
- 2) **Marlys**, født 4/9 1946 i St. Cloud, Minnesota. Bor nå i Sauk Rapids.

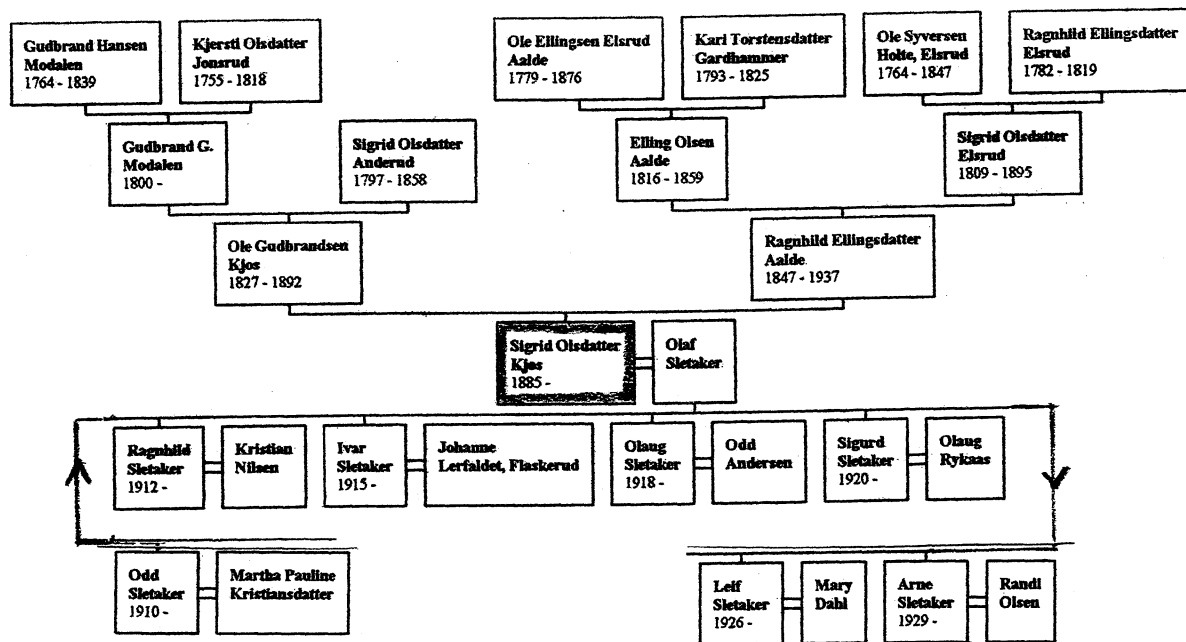
4) **Elling Olsen Kjos**, født 1/10 1882, på Lunder, g.m. **Anna Mathisen (Mathison)**, født 27/7 1889 i Mosjøen. Elling døde 8/7 1958 og Anna 31/7 1988, begge i Kulm i North Dakota. Elling kjøpte i 1896 gården Aasen av sin mor, og drev den i ca 10 år før han dro over til USA. (Se Ringerikske Slechter bind III s.350) Anna og Elling fikk seks barn, alle er født i Kulm:

- 1) Martin Kjos, født 14/4 1912. Han døde i november 1971 i Portland, Oregon.
- 2) Ruth (Berg), født 28/12, 1917. Bor nå i California.
- 3) Oscar Kjos, født 10/3 1919. Døde 26/4 1989 i Moscow i Idaho.
- 4) Arthur Kjos, f. i mai 1920. Falt i desember 1944 i under 2. Verdenskrig.
- 5) Gudrun Sagmiller, f. 12/11 1926. Bor i Washington
- 6) Harold Kjos, f. 24/3 1922. Bor i Jamestown, North Dakota.

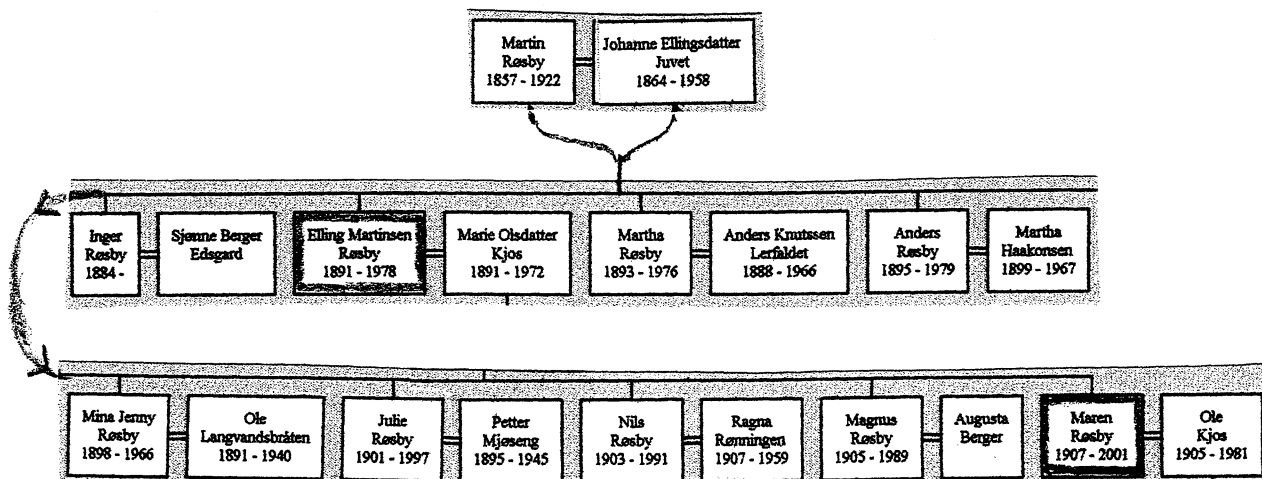

5) **Sigrid Olsdatter Kjos**, født 24/4 1885, g. 1. april 1909 m. Olaf Olsen Juvet, Sletaker f.15/9 1886. Olaf var sønn av Ole Olsen Juvet, f.1857 og IngerAndersdatter, født 1869 i Krødsherad. Sigrid og Olaf fikk syv barn:

- 1) Odd Sletaker, f. 1910 på Fosheim. g.m. Martha Pauline Kristiansdatter fra Flåtan på Krokskogen. To barn
- 2) Ragnhild, f, 1912 på Fosheim. g.m. Kristian Nilsen fra Drammen. To barn.
- 3) Ivar, f. 1915 på Løkka. G.m. Johanne Lurfaldet fra Flaskerud. Ingen barn.
- 4) Olaug, f. 1918, g.m.Odd Andersen fra Oslo. Ingen barn
- 5) Sigurd, f. 1920, g.m.Olaug Rypaas. To barn
- 6) Leif, f.1926, g.m. Mary Dahl. Ingen barn
- 7) Arne, f.1929,g.m. Randi Olsen. En pike og to gutter.

6) **Marie Olsdatter Kjos** f. 8/11 1891, døde 1972, g.m. Elling Martinsen Røsby, (1891-1978). Elling var bror til Maren Røsby Kjos. Se skjemaet nedenfor og Ragnvald Liens artikkel.

Marie og Elling fikk barna: Ragnhild, Johanne og Olav.

1) Ragnhild Røsby (1918 – 2003), g. m. Ivar Aslesen Aker (1917 – 1980). Ivar er sønn av Asle Andersen Aker og Inga Amundsdatter Berger. I 1950 overtok de gården Aker (Åker) etter Ivars far. Ragnhild og Ivar fikk barna:

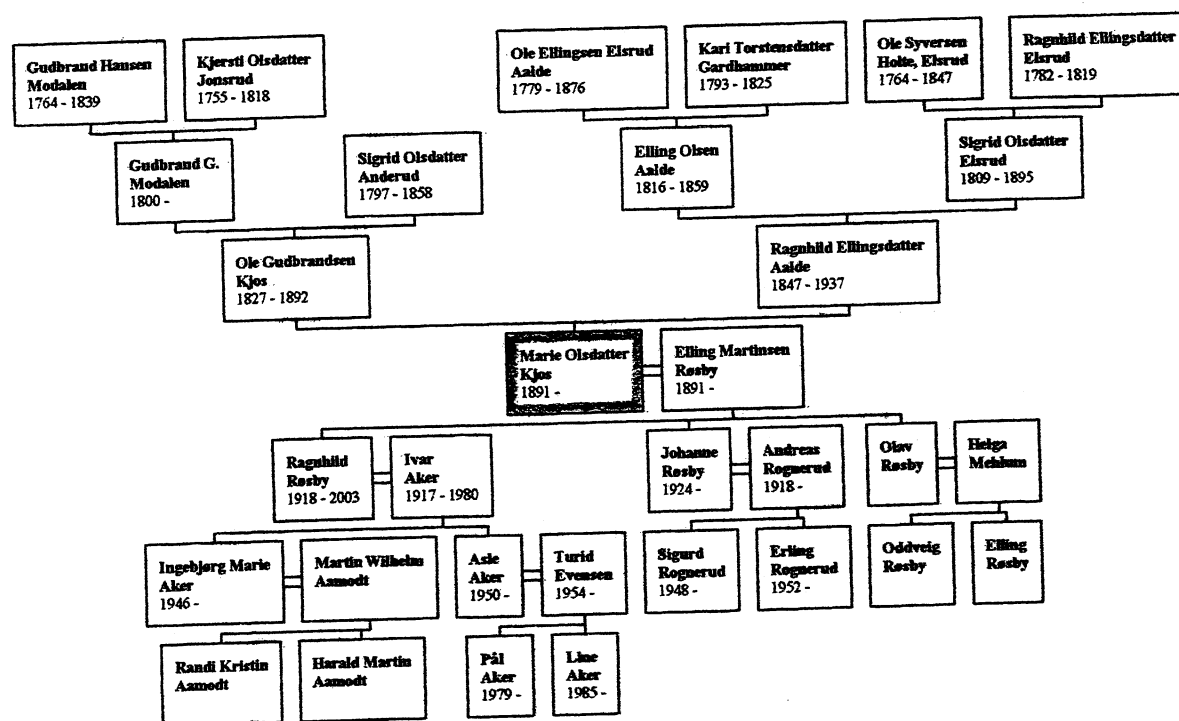
1) Ingebjørg Marie Aker, f. 1946, var g.m. Martin Wilhelm Aamodt. To barn:
Randi Kristin og Harald Martin
Randi er gift og har barna: John Martin og Ruth Synnøve.

2) Asle Aker, f. 1950, g. 1977 m. Turid Evensen, f. 1954, fra Oslo. Turid er datter av Egil Kåre Evensen, f. 1926, og Ragnhild Jakobsen, f. 1926.
Turid og Asle Aker overtok gården Aker etter Asles foreldre i 1981.
Barn: Pål, f. 1979 og Line, f. 1985. Pål er dagens eier av Aker.

2) Johanne Røsby f. 1924, g.m. Andreas Rognerud, f. 1918. Andreas er sønn av Sigurd Rognerud, f.1887 og Andrea Gustava Aasen, f. 1889.
Andreas Rognerud tok over gården Øvre Veme i 1959 etter sine foreldre.

Johanne og Andreas Rognerud fikk sønnene Sigurd, f. 1948 og Erling, f. 1952.
I 1983 overtok Erling gården Øvre Veme etter sine foreldre.

3) Olav Røsby f. 1926, g.m. Helga Mehlum, f, 1940. Barn: Oddveig og Elling.

Så tilbake til **Gudbrand Olsen Kjos**, gift med **Oløv Olsdatter Blixrud**.

I folketellingen for 1900 finner vi bl.a. under gården Kjos:
Gulbrand Kjos, gaardbruger, selveier, postkjører, født 1871.
Oløv Kjos gaardmannskone, født 1873.
Ragna Kjos, datter, født 1895.
Gunvor Kjos, datter, født 1898
Ragnhild Kjos, livørsenke, født 1847.
Elling Kjos, gaardeier, (tømmerkjører), ugift, født 1882
Marie Kjos, datter, ugift, født 1891

I tidsrommet 1918 – 20 bygde Gudbrand Kjos og Eilif Lundesgaard gårdsagen **Kjos sag**. De skar tømmer fra egen skog og dertil noe leieskur.

Gudbrand Olsen Kjos og Oløv Olsdatter fikk barna:

- 1) **Ragna**, født 28/2 1895, lærerinne, ugift. Hun tok lærerskoleeksamen i 1924 og underviste bl.a. på Stranden og Eikli skole. På sine eldre dager kjøpte hun seg hus i Sokna sentrum. Ragna døde i 1970.
- 2) **Gunvor Kjos**, f. 1898, g. i 1923 m. **Fredrik Ellingsen Sorteberg**, fra Krødsherad f. 1895. Fredrik var sønn av Elling og Olga Sorteberg. Fredrik Sorteberg kjøpte gården **Gardhamar** i 1935.

Gunvor og Fredrik Sorteberg fikk barna: Olaug og Halldis:

1) **Olaug** Sorteberg, f. 1929, g.m. **Gunnar Stuve**, f. 1925, flyttet til Biri og fikk der barna Lars Fredrik, Gudbrand og Einar. Einar Stuve har gården Stuve i dag. Eldstemann **Lars Fredrik**, f. 1954, g. 1988 m. **Ragnhild Kjær**, f. 1954, fra Ramnes i Vestfold.
Ragnhilds foreldre: Halvor Kjær, f. 1916, og Ragna Hæg, f. 1913.
Gudbrand ble tatt som gissel mens han var i Yemen i Afrika, og ble skutt der.
Lars Fredrik overtok **Gardhamar** i 1979 etter sin morfar Fredrik Sorteberg.
Ragnhild og Lars Fredrik har sønnen **Fredrik**, f. 1990.
Einar har nå gården på Biri.

2) **Halldis** Sorteberg, f. 1932, g. 1953 m. **Erling Roverud**, f. 1925, d. 1995.
Erling tok over gården **Pukerud** i 1951 etter sine foreldre Elling Roverud, f. 1880, og Julie Trommald fra Gulsvik, f. 1881
Ifølge "Norske Gårdsbruk" kjøpte *Skogeiernes Impregneringsverk* i 1972 300 da av Pukerud-skogen. Området er senere overdratt til *Norske Skogindustrier A/S, Soknabruket*.
Halldis og Erling Roverud fikk barna Eli og Gunnvor:

- 1) **Eli Roverud**, f. 1954, var 1. g.m. Torbjørn Fredriksen. Barn: Marte Fredriksen f. 1983.
Eli er 2. g. gift med Øyvind Mortvedt.
- 2) **Gunnvor Roverud**, f. 1957, g.m. Narve Narum.
Gunnvor og Narve Narum har barna: Ane Julie f. 1985, Fredrik f. 1988 og Marie f. 1991.

- 3) **Ole G.Kjos**, (17/11 1905 – 21/2 1981) gift i 1933 med **Maren Røsby**, (23/8 1907 – 1/7 2001). Maren var datter av Martin Andersen Røsby og Johanne Ellingsdatter Juvet.

I 1933 var det fortsatt *pensjonat* på gården. (På denne tiden bodde tre generasjoner Kjos på gården.) Ole overtok gården Kjos i 1932. I 1937 overtok han dessuten sagbruket og drev dette en tid sammen med Edvard Klev under navnet "Kjos og Klev sagbruk". Firmaet hadde flere mobile sagbruk i distriktet. I 1960 opprettet Ole Kjos et høvleri i tilknytning til sagbruket. I en periode var Ole Kjos eeneier av bedriften før denne ble gjort om til aksjeselskap. Omkring 1975 hadde bedriften nærmere 20 ansatte og omsetningen var på 3-4 millioner kroner.

I begynnelsen av 1950-årene startet Ole Kjos og Edvard Klev m.fl. med fly-fotografering, *Nor-fly*. De brukte sjøfly og kunne lette og lande på Torevannet som ligger inntil gården Kjos.

Også Maren var en driftig person, kjent bl.a. som en ivrig amatørmaler og aktiv medlem av Hønefoss Malerklubb.

Ole og Maren Kjos fikk fire gutter: Gudbrand, f. 1938, Tore f. 1943 og tvillingene Bjørn og Jon, f. 1946.

- 1) Eldstemann, **Gudbrand "Gubbe" Kjos**, f. 20/6 1938 g 11/11 1961. m. **Randi Helene Wahl** fra Sokna, f.22/1 1942. Randi er kontordame. Hun er datter av Petter Astor A. Wahl, f. 1915 og Bertha O. Breili, f. 1921. Gudbrand overtok gården Kjos i 1975. Den 1/1 1970 overtok han ½ av Kjos Sag og Høvleri etter sin far. Den 5/1 1981 overtok han resten. I 1989 ble Kjos Sag og Høvleri omdannet til aksjeselskap, og 10/11 1994 ble halvparten av denne bedriften overdratt til sønnen, Ola Kjos. Ifølge opplysning i *Norske Gårdsbruk* fra 1990, foredlet Kjos Sag og Høvleri A/S 16.000 kubikkmeter tømmer i året.

Randi og Gudbrand har barna: Ola, Anne og Elling.

- 1) **Ola**, f.18/12 1962, samboer med **Ranveig Fremgård** fra Hønefoss, f.18/9 1965. Ola driver Kjos Sag. Ranveig er ansatt i et forsikringsselskap. Ola har nå overtatt Kjos gård, men er bosatt på Hønefoss. Ingen barn.

- 2) **Anne**, f.16/10 1964, g.3/9 1988 m. **Sjur Veim** fra Bergen, f. 8/10 1963.

Anne er sosialøkonom og rådgiver i fiskeridirektoratet

Sjur er lektor. Deres barn:

- 1) **Ole Andreas Veim**, f. 1/10 1989.
- 2) **Maren Kjos Veim**, f. 23/9 1991.
- 3) **Fritjof Veim**, f. 25/8 1999.
- 4) **Sigurd Astor Veim**, f. 28/12 2002

- 3) **Elling**, f.8/9 1975, g.1/7 2000 m. **Katrine Øren**. Fra Hønefoss, f. 1/10 1975. Begge er lærere, bosatt på Hønefoss. De har ett barn: **Vilde Kjos**, født 4/5 2001.

2) **Tore Kjos** født 6/8 1943, var første gang gift med Bjørg Hellum fra Hønefoss. Skilt. Bjørg er datter av Elsa og Alf Hellum, Hønefoss.

Tore er nå samboer med **Brit Glemmestad** fra Toten, født 23/2 1947.

Tore er utdannet maskiningeniør og er leder av Read-gruppen. Britt er personalsjef hos skipsreder-firmaet Høeg. De er bosatt i Oslo.

Bjørg Hellum og Tore fikk datteren: **Mari Hellum, Kjos** f. 21/6 1975. Mari er student, bosatt i Bergen. Hun er samboer med cand.philol. Frode Helmich Pedersen.

Britt og Tore har sønnen **Morten Kjos**, født 14/11 1981.

3) **Jon Kjos**, født 18/7 1946. Gift 1.g. med Vivi Sverre fra Finsand, Ådal, f. 1949. Skilt.

Gift 2.g. 10/9 1981 med **Bjørg Vårli** fra Oslo, f. 2/7 1944. Jon er flyver i Widerøe. Bjørg var kontordame. De er bosatt i Oslo. Ingen barn.

4) **Bjørn Kjos**, født 18/7 1946, gift 29/8 1977 med **Gerd Helene Vestheim** fra Rukkedalen, f. 22/8 1949. Bjørn er utdannet advokat og jagerflyver. Gerd var flyvertinne i SAS. De er nå bosatt i Oslo.

Gerd og Bjørn Kjos har tre barn:

1) **Lars Ola Kjos**, født 11/2 1978, ugift, under utdanning i Denver, USA.

2) **Guri Kjos**, født 13/5 1980, student.

3) **Anna Kjos**, født 30/3 1983, student.

I den senere tid er navnet **Bjørn Kjos** og hans flyselskap *Norwegian Air Shuttle (Sokna Air)* stadig å se i massemedia – både norske og utenlandske. Men noe lignende har altså skjedd før i Soknedalen! Vi minner om flyselskapet *Nor-Fly* som Ole Kjos og Edvard Klev startet i begynnelsen av 1950-årene.

”Storebror” SAS er åpenbart ikke spesielt begeistret over denne nye konkurrenten, og ut fra avisoppslag virker det som om Norwegian blir forsøkt presset ut av markedet raskest mulig.

Dette er ingen ny situasjon i norsk luftfart. Kanskje nok et eksempel på at historien gjentar seg?! I tiden etter første verdenskrig ble en annen Buskerud-mann, **Ludvig G. Braathen**, landskjent – og etter hvert verdenskjent – som skaperen og lederen av luftfartsselskapet *Braathen SAFE*. Den gang var myndighetene lite positive til Braathens virksomhet; de støttet det inter-skandinaviske SAS. Men på tross av all motstand klarte Braathen å lede sitt selskap fram til en solid posisjon. (At selskapet etter Braathens død har hatt til dels store vansker, er en annen historie.)

At medlemmer av familien Kjos står for atskillig mer enn gårdsdrift, ”Kjos sag og Høvleri” og hva flygeren og advokaten Bjørn Kjos presterer, det vet vel alle soknedøler og de fleste ringerikinger, men kanskje ikke enhver leser av *Hringariki*? Å gi en bred framstilling av dette emnet, faller utenfor heftets ramme. Her må vi nøye oss med en kort oversikt over slektleddene.

Frank Otterbech
i samarbeid med
Randi og Gudbrand Kjos
Berit Nyhagen og
Else Marie Abelgård

